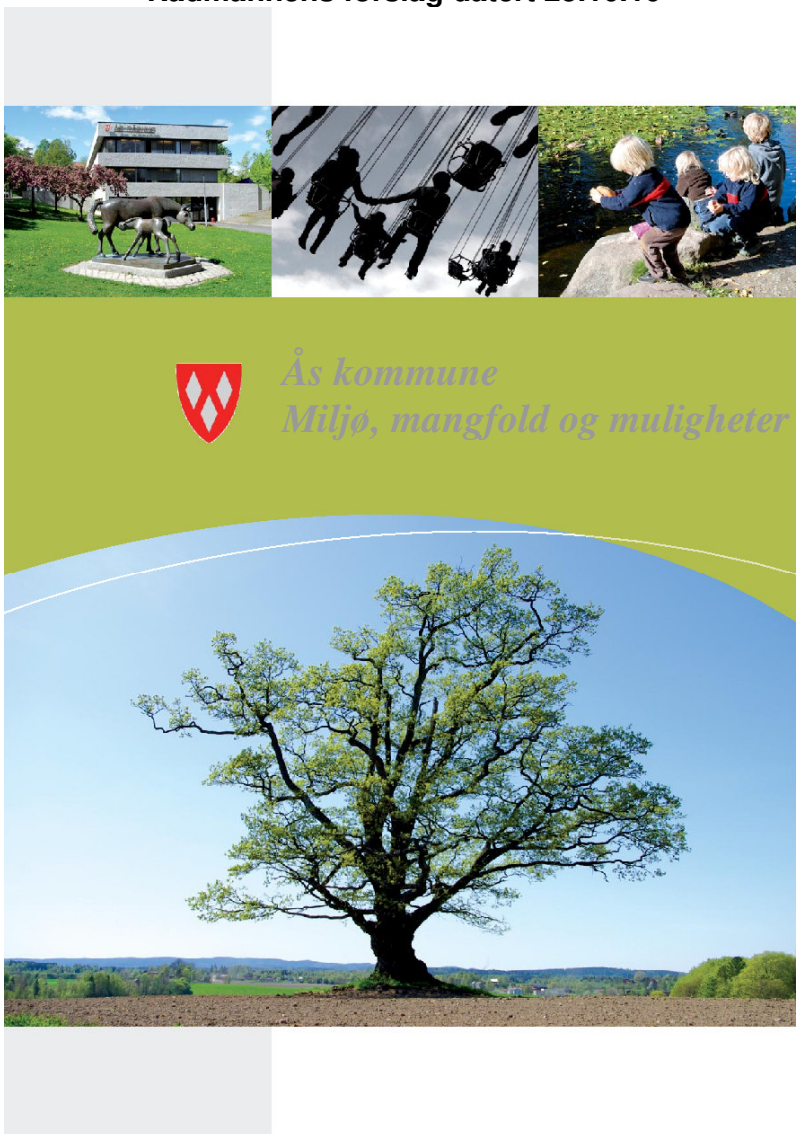

Ås kommune
www.as.kommune.no

HANDLINGSPROGRAM MED ØKONOMIPLAN FOR 2011–2014

Rådmannens forslag datert 25.10.10

INNHold

1.0 Hovedtrekk og profil i handlingsprogrammet	4
1.1 Innledning	4
1.2 Sentrale utfordringer.....	4
2.0 Forutsetninger for handlingsprogramperioden.....	7
2.1 Statsbudsjettet 2011	
2.2 Befolkningsutvikling 2011 – 2014	10
3.0 Fokus i handlingsprogrammet.....	13
3.1 Plan- og rapporteringssystemet	13
3.2 Samfunn	15
3.3 Brukere	16
3.4 Medarbeidere	17
3.5 Økonomi	20
3.5.1 Driftsbudsjett.....	22
3.5.2 Investeringer.....	25
3.5.3 Fellesinntekter og fellesutgifter.....	30
4.0 Tjenesteområdene.....	33
4.1 Oppvekst og kultur.....	33
4.1.1 Barnehager og skoler.....	37
4.1.2 Fritidstilbud, kulturskole, bibliotek og kulturhus.....	43
4.1.3 Voksenopplæring og flyktningtjenesten.....	48
4.2 Helse og sosial	50
4.2.1 Pleie og omsorg.....	54
4.2.2 Sosial.....	59
4.2.3 Helsetjenester.....	62
4.3 Tekniske tjenester	66
4.3.1 Bygg og regulering	68
4.3.2 Friluftsliv, nærmiljø og idrett	70
4.3.3 Teknisk service og infrastruktur.....	72
4.3.4 Eiendomsforvaltning	74

4.4 Rådmannens stab og støttefunksjoner	77
4.4.1 Lokalsamfunnsutvikling	81
4.4.2 Økonomi	84
4.4.3 Kommunikasjon og service	85

Vedlegg

Vedlegg 1:	Nye planer og planer som skal rulleres i 2011
Vedlegg 2 - 5:	Budsjettrammer og konsekvenser
Vedlegg 6:	Budsjett fellesinntekter og -utgifter
Vedlegg 7:	Investeringsbudsjett 2011 – 2014
Vedlegg 8:	Budsjettskjema 1A, 1B og 2A
Vedlegg 9:	Hovedoversikt, drift og investering
Vedlegg 10:	Oversikt over årsverk, nye stillinger og omgjøringer
Vedlegg 11:	Kommunale avgifter og gebyrer
Vedlegg 12:	Totaloversikt funksjoner 2011
Vedlegg 13:	Interkommunalt samarbeid i Follo, oversikt over diverse organer
Vedlegg 14:	Ås kirkelige fellesråd - Handlingsprogram og budsjett
Vedlegg 15:	Budsjett kontroll og tilsyn 2011

1.0 Hovedtrekk og profil i handlingsprogrammet

1.1 Innledning

Foreliggende handlingsprogram med økonomiplan tar utgangspunkt i de overordnede mål og strategier som er fastlagt i kommuneplan (2007 – 2019). Det er tatt utgangspunkt i de fire fokusområdene Samfunn, Brukere, Økonomi og Medarbeidere. Innholdet i disse fokusområdene er beskrevet i kapittel 3. I kapittel 4 beskrives tjenesteområdenes utfordringer og tiltak i forhold til disse fokusområdene.

Dokumentene bygger på den prosessen som startet med økonomikonferansen med formannskapet og hovedutvalgene i mai, som fortsatte i hovedutvalgene med en diskusjon om prioriteringer innenfor de respektive ansvarsområdene i mai og august og som ble avsluttet med informasjon fra rådmannen om status i arbeidet med budsjett og økonomiplan i formannskapet i oktober.

Sak i formannskapet 16.06.10 om arbeidet med handlingsprogram og økonomiplan, samt foreløpige økonomiske rammer har vært et viktig grunnlag i arbeidet. Formannskapets vedtak 16.06.2010:

1. *Arbeidet med plan- og budsjettprosessen gjennomføres som beskrevet i saksutredningen.*
2. *De foreløpige økonomiske rammene for 2011 – 2014 reduseres med følgende beløp i 1000 kr:*

<i>Sentraladministrasjonen :</i>	<i>1.690</i>
<i>Oppvekst og kultur:</i>	<i>5.446</i>
<i>Helse- og sosial:</i>	<i>6.379</i>
<i>Teknikk og miljø:</i>	<i>1.485</i>

1.2 Sentrale utfordringer

Det er helt nødvendig at den økonomiske virkeligheten legger premissene for mål og tiltak i handlingsprogrammet. Med utgangspunkt i kommuneplan 2007 – 2019 og gjeldende handlingsprogram er følgende innsatsområder prioritert innenfor de ulike tjenesteområdene:

Oppvekst og kultur

Barnehager og skoler

- Få en større helhet mellom tilbudene som gis i barnehager og skole
- Iverksette et langsiktig og systematisk endringsarbeid relatert til spesialundervisning og sammenhengen mellom spesialundervisning og vanlig undervisning.

Fritidstilbud, kulturskole og bibliotek

- Fortsette det langsiktige og systematiske endringsarbeidet som er igangsatt knyttet til fritidstilbud til ungdom.
- Fortsette Kulturskolens arbeid med både et bredde- og dybdetilbud
- Fortsette satsingen på barn og unge på biblioteket

Voksenopplæring og kulturhus

- Få flere med behov til å benytte seg av tilbudene som voksenopplæringen gir.
- Følge opp politiske vedtak knyttet til kulturhuset

Helse og sosial

- Følge opp overgangen fra Oslo Universitetssykehus (OUS) til Akershus Universitetssykehus (AHUS) for hele befolkningen i Ås kommune.

Pleie og omsorg

- Følge opp temaplan for helse og omsorg 2009-2015
- Videreføre arbeidet med "Samhandlingsreformen" (St. melding nr 47) i Ås og Follo, og det kortsiktige - og langsiktige arbeidet i forhold til den demografiske utviklingen i befolkningen.

Sosial

- Følge opp tiltak og mål om kommunens måltall i kvalifiseringsprogrammet og intensjonen med ordningen.
- Etablere tilbudet til bostedsløse, vanskeligstilte og personer med lav boevne i Fjellveien.
- Effektivere konklusjonene i forhold til barnevernets plassering i NAV.

Helsetjenester

- Følge opp arbeidet med smittevern og helseopplysning som utfordres som følge av mange utenlandsstudenter ved UMB, flere asylsøkere og en økende reisevirksomhet i befolkningen.
- Videreutvikle det forebyggende arbeidet mot barn og unge med fokus på psykisk helse og rusrelaterte problemer.

Tekniske tjenester

Bygg og regulering

- Digitalisere eldre reguleringsplaner

Friluftsliv, nærmiljø og idrett

- Merke turveier i samarbeid med velforeninger
- Gjennomføre kortsiktige og langsiktige tiltak som kan bidra til en sikrere skolevei

Teknisk service og infrastruktur

- Gjennomføre tiltak på kommunale veier i hht tiltaksplan for trafiksikkerhet
- Gjennomføre tiltak for å bedre vannkvaliteten i samsvar med målsettingene for Pura-prosjektet.

Eiendomsforvaltning

- Forbedre rutinene for vedlikeholdsplanlegging og gjennomføring av tiltak

Rådmannens stab og støttefunksjoner

Lokalsamfunnsutvikling

- Ferdigstille kommuneplan 2011 – 2023 med sikte på endelig vedtak i april 2011
- Følge opp planprogrammene for lokalisering av veterinærhøgskolen og veterinærinstituttet, samt senter for husdyrforsøk.
- Følge opp klima- og energiplanen

Medarbeidere

- Utvikle ny arbeidsgiverstrategi og følge opp denne.
- Utvikle kompetanseregistreringen til et verktøy for kompetanseplanlegging
- Ta i bruk nytt system for kvalitetsdokumentasjon og implementere ny versjon av systemet for avvik og forbedring
- Iverksette prosesser for en frisk organisasjon etter mønster av konseptet langtidsfrisk

Økonomi

- God økonomistyring slik at budsjettene holdes
- Tilpasse tjenesteproduksjonen til de økonomiske rammebetingelsene

Service og kommunikasjon.

- Investering i serverrommet for å sikre drift og lagring av data ved for eksempel strømbrudd.
- Etablere en beredskapsordning for ansatte i IT-team slik at nødvendige feilrettinger kan skje utenom arbeidstid for fagsystemer ved døgkontinuerlig drift
- Flere ansatte som benytter IT-verktøyet for effektivisering av arbeidsoppgaver ute på enhetene fører til økte behov for drift og vedlikehold for IT. Det vil derfor være behov for økt bemanning på IT- teamet mot slutten av perioden.

2.0 Forutsetninger for handlingsprogramperioden

2.1 Statsbudsjettet 2011

Det økonomiske opplegget for kommunesektoren i 2011

I kommuneproposisjonen for 2011 ble det lagt opp til en reell vekst i kommunesektorens frie inntekter (skatt og rammetilskudd) på mellom 2,5 til og 3 mrd. kr.

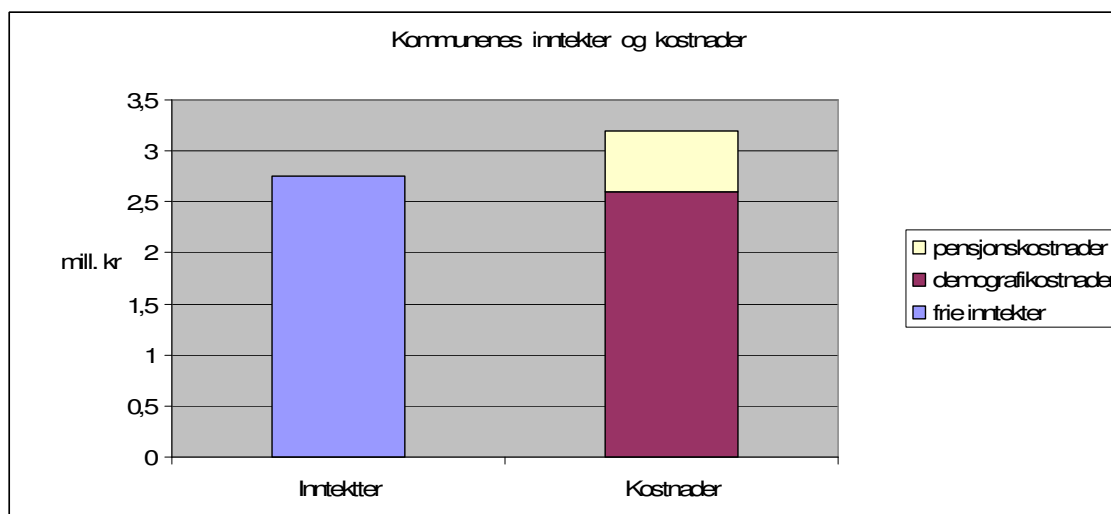
Regjeringen legger i statsbudsjettet 2011 opp til en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter i 2011 på 5,7 mrd. kr. Av veksten i samlede inntekter er 2,75 mrd. kr frie inntekter. Dette er omtrent på samme nivå som ble varslet våren 2010 i kommuneproposisjonen for 2011.

Pris- og lønnsvekst for kommunesektoren i 2011 er anslått til 2,8 %. Lønnsveksten er anslått til 3,25 %.

Veksten i frie inntekter må ses i sammenheng med økte utgifter for kommunesektoren knyttet til befolkningsutviklingen. Beregninger utført av Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) i mars indikerte at kommunesektoren kunne få merutgifter i 2011 på om lag 2,4 mrd. kr knyttet til den demografiske utviklingen.

I juni la SSB fram nye befolkningsframskrivninger som viser en noe høyere befolkningsvekst framover. De nye framskrivningene innebærer en oppjustering av merutgiftene til om lag 2,6 mrd. kr. Dette er utgifter som må dekkes av kommunesektorens samlede inntekter. Den delen av kommunesektorens merutgifter knyttet til befolkningsutviklingen som må dekkes av frie inntekter kan anslås til om lag 2,1 mrd. kr.

I tillegg vil kommunesektoren få økte pensjonskostnader i 2011 på anslagsvis 600 mill. kr. Dette må dekkes av de frie inntektene. Oppsummert gir dette følgende endringer i kommunenes utgifter og inntekter.

Tab 1: Endringer i kommunenes kostnader og inntekter fra 2010 til 2011

Tabellen illustrerer at kommunesektoren får en utfordring med å tilpasse seg økte utgifter som følge av befolkningsvekst innenfor økningene i frie inntekter. Det økonomiske opplegget fra regjeringen forutsetter dermed at kommunene reduserer nivået på tjenester eller effektiviserer tjenesteproduksjonen.

Ending i inntektssystemet

I kommuneproposisjonen for 2011 ble det lagt fram flere forslag til endringer i inntektssystemet for kommunene. Et viktig grep i denne omleggingen er at skatteandelen reduseres og at inntektsutjevningen i rammetilskuddet øker. Dette gir kommuner med lav skatteinngang økt rammetilskudd, Den kommunale skattøren foreslås redusert fra 12,8 % i 2010 til 11,3% i 2011 som følge av redusert skatteandel. Reduserte skatteinntekter motsvares av økt rammetilskudd.

Flere tilskudd innlemmes i rammetilskuddet, herunder barnehagetilskuddet, tilskudd til barn med nedsatt funksjonsevne og skjønnstilskuddet. Dette betyr at kommunenes rammetilskudd øker betydelig, mens øremerkede tilskudd reduseres.

Nærmere om endringer for de enkelte sektorer

På barnehageområdet foreslås om lag 28 mrd. kr innlemmet i kommunenes rammetilskudd. Bevilgningen til kvalifiseringsprogrammet innlemmes, men gis en særskilt fordeling utenfor utgiftsutjevningen i 2011. Samlet innlemmes om lag 1,2 mrd. kr. Regjeringen foreslår å legge om refusjonsordningen for individstønad for deltakere på kvalifiseringsprogram. Individstønad knyttet til deltakere på statlige arbeidsmarkedstiltak er beregnet til om lag 406 mill. kr, og inngår i beløpet som innlemmes.

Lov om kommunale krisesentertilbud ble iverksatt fra 2010. Som en overgangsordning ble det øremerkede statstilskuddet til drift av krisesentre opprettholdt i 2010. For 2011 foreslås nærmere 238 mill. kr lagt inn i rammetilskuddet til kommunene.

I kommuneproposisjonen for 2011 ble det varslet at regjeringen ville komme tilbake til spørsmålet om innlemming av tilskudd til rustiltak. Regjeringen foreslår å videreføre dagens opptrappingsplan for rusfeltet ut 2012 og en finansiering gjennom øremerkede bevilgninger. Rusfeltet foreslås styrket med 100 mill. kr, hvorav 70 mill. kr til kommunalt rusarbeid.

Barnehager:

I 2010 opprettes det nye barnehageplasser som får budsjettmessige konsekvenser i 2011. Helårseffekten i 2011 anslås til om lag 800 mill. kroner. Dette er en del av veksten i kommunesektorens samlede inntekter i 2011.

Maksimalpris for foreldrebetaling videreføres på samme nominelle nivå som i 2010 (2330 kr per måned for en heltidsplass). Kommunene er kompensert med 263 mill. kr i rammetilskuddet i 2011.

Fra 1. august 2011 foreslås det å øke kommunenes minimumsforpliktelse til likeverdig behandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager fra 88 pst. til 91 pst. Kommunene er kompensert med 92,5 mill. kr i rammetilskuddet i 2011.

Barnevern:

Det kommunale barnevernet styrkes med et nytt øremerket tilskudd på 232 mill. kr over Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementets budsjett.

Hoveddelen av bevilgningen skal gå til nye stillinger, men kommuner som har et tilstrekkelig antall stillinger, kan søke om midler til enkelte andre tiltak som styrker barnevernet.

Midlene fordeles fra BLD til fylkene med utgangspunkt i delkostnadsnøkkelen for barnevern, justert etter reell belastning i barneverntjenestene i fylket. Delkostnadsnøkkelen bestemmer 80 pst. av beløpet, belastning teller 20 pst. Ramme for Akershus er på 27 186 000 kroner. Søknad fra kommunen til Fylkesmannen skal være politisk behandlet og forankret. Søknadsfrist for kommunene er 31/12-2010.

Ressurskrevende tjenester:

Kommunene kan søke om tilskudd til ressurskrevende tjenester til personer under 67 år. Bevilgningene på dette området øker reelt sett med 200 mill. kr. Det foreslås ingen endringer i regelverket. Kompensasjonsgraden blir 80 pst. i 2011 av netto lønnsutgifter ut over innslagspunktet. Innslagspunktet blir 895 000 kr i 2011 (justert opp med antatt lønnsvekst).

Skole og utdanning:

Det ble i 2010 innført et tilbud om åtte timers gratis leksehjelp, samt en ekstra undervisningstime. I statsbudsjettet for 2011 kompenseres kommunene for helårseffekten av de to tiltakene med 356,3 mill. kr. Midlene bevilges over kommunenes rammetilskudd.

Det er fra 1. august 2010 innført en ny rett til skyss for funksjonshemmede til og fra SFO. Kommunesektoren kompenseres for merkostnader knyttet til innføring av retten. Helårseffekten av tiltaket for kommunal sektor er 26,6 mill. kr. Det ble i RNB bevilget 10,8 mill. kr til inndekking av kommunesektorens merkostnader som følge av den nye retten. Det legges derfor inn en ytterligere kompensasjon på 15,5 mill. kr i budsjettet for 2011, hvorav 10,5 mill. kr bevilges over kommunenes rammetilskudd og 5 mill. kr over fylkeskommunenes rammetilskudd.

Investeringsstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem:

Det foreslås en tilskuddsramme som gir rom for 2 000 nye heldøgns omsorgsplasser. Videre foreslås det å endre investeringsordningen for sykehjem og omsorgsboliger ved at fylkesmennes behovsprioritering av hvilke kommuner som skal få tilskudd, avvikles.

Samtidig oppheves fordelingen av tilsagnsrammer på Husbankregioner og fylker. Siktemålet er at alle kommuner som har behov for å bygge flere heldøgns omsorgsplasser, skal få mulighet til det.

De maksimale tilskuddssatsene prisjusteres for omsorgsboliger til kr 444 400 og for sykehjemsplasser til kr 666 600. Det samlede kostnadstaket heves fra 2,157 millioner kroner til 2,222 millioner kroner.

Rentekompensasjonsordninger:

I 2009 ble rentekompensasjonsordningen til investeringer og rehabilitering av skole- og svømmeanlegg utvidet. I 2009 og 2010 kan det gis tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 5 mrd. kr. Det foreslås at det i 2011 kan gis ytterligere tilsagn om rentekompensasjon tilsvarende en investeringsramme på 2 mrd. kr.

Samhandlingsreformen:

Det foreslås en styrking på 200 mill. kr til samhandling. Av dette er 100 mill. kr til utvikling av lokalmedisinske sentra og andre kommunale samhandlingstiltak. Midlene på HODs budsjett fordeles i samarbeid med KRD, og kommer i tillegg til videreføring av 33 mill. kr fra 2010-budsjettet.

Det foreslås 50 mill. kr til utvikling av IKT i helsetjenesten, 35 mill. kr til forskning og kompetanseutvikling, 10 mill. kr til informasjonstiltak og erfaringsoppsummeringer og 5 mill. kr til utvikling av kommunedata på forbruk av spesialisthelsetjenester.

Veksttilskudd:

Tildeles kommuner som gjennom den siste treårsperioden har hatt en gjennomsnittelig årlig befolkningsvekst som er mer enn 75 % over gjennomsnittelig årlig befolkningsvekst på landsbasis. I tillegg må kommunen ha skatteinntekter under 140 % av landsgjennomsnittet. Tilskuddet tildeles som en fast sats per nye innbygger ut over vekstgrensen. Satsen for 2011 er prisjustert, og er på kr 42 395. Gjelder 7 kommuner i Akershus og Oslo, herunder Ås kommune.

2.2 Befolkningsutvikling 2011 – 2014

Pr 31.12.2009 var det 16 386 innbyggere i Ås kommune. Dette er en økning på 3,3 % fra 31.12.2008. Tabell 3 viser den reelle befolkningsveksten i perioden 2006 - 2009 og befolkningsprognosen i perioden 2010 – 2014, basert på 2009 statistikken. Denne prognosen baserer seg på en gjennomsnittlig befolkningsvekst på 2 % pr. år som er forutsatt i gjeldende kommuneplan (2007 – 2019).

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Reelle tall				Prognose basert på 2009 statistikk				
0 år	210	205	210	197	215	214	219	224	228
1-5 år	965	1046	1086	1149	1159	1200	1207	1242	1256
6-12 år	1552	1529	1533	1528	1585	1632	1727	1744	1836
13-15 år	703	703	707	708	706	725	724	780	769
16-18 år	649	699	722	729	727	740	748	755	774
19-24 år	990	1072	1189	1322	1300	1303	1335	1370	1385
25-66 år	8166	8373	8674	8926	9026	9174	9429	9646	9885
67-79 år	1149	1201	1229	1289	1347	1406	1464	1582	1680
80-89 år	426	433	444	470	477	517	531	545	557
90 år +	63	63	69	68	78	90	110	123	128
Alle aldre	14873	15324	15863	16386	16620	17001	17494	18011	18498

Abs vekst	343	451	539	523	234	381	493	517	487
%-vis vekst	2,4 %	3,0 %	3,5 %	3,3 %	1,4 %	2,3 %	2,9 %	3,0 %	2,7 %

Tab 2: Reell befolkningsvekst i perioden 2006 - 2009 og befolkningsprognosen i perioden 2010 - 2014.

Befolkningsutviklingens konsekvenser for tjenestetilbudet

Behov for barnehageplasser

Ås har til sammen 1107 barnehageplasser, fordelt på 673 i Ås sentralområdet og 434 i Nordby. Disse plassene er igjen fordelt mellom barn under og over 3 år. Forutsatt at kommunen skal tilby barnehageplass der barna bor, vil det som tabellen under viser, være behov for ny barnehage i Nordbyområdet allerede høsten 2010. Det er imidlertid i 2011 ledig kapasitet i Ås sentralområde som bør utnyttes før bygging av ny barnehage i Nordby. Med en dekningsgrad på 95% vil behovet for ny barnehage være til stede fra 2011 og da i Nordbyområdet. Det bør derfor snarest vurderes hvor en barnehage kan bygges i denne delen av kommunen. Allerede i 2011 så vil det være for få plasser også i sentralområdet. Kommunen har tomt til barnehage på Dyster Eldor. Det kan også vurderes barnehage i forbindelse med en eventuell utbyggingen av Åsgård skole.

	2010	2011	2012	2013	2014	Barnehagekapasitet
Antall barn i sentralområdet	677	734	746	770	794	673
95 % i sentralområdet	643	697	709	732	754	
Nordbyområdet	482	466	461	472	462	*434
95 % i Nordbyområdet	458	443	438	448	439	
Totalt antall barn i Ås	1159	1200	1207	1242	1256	1107
95 % av antall barn i Ås	1101	1140	1147	1180	1193	

Tab 3: Befolkningsutviklingen for aldersgruppen 1-5 år fordelt på Nordby og Ås sentralområdet ved 2 % befolkningsvekst i gjennomsnitt pr år i perioden 2010 – 2014, sett opp mot barnehagekapasitet. Data pr 31/12 hvert år. * I dette tallet ligger Solberggtunet barnehage

Behov for elevplasser

Tabell 4 viser veksten i aldersgruppen 6 -12 år og 13 - 15 år i de ulike skolekretsene ved en befolkningsvekst på 2 % i gjennomsnitt pr år i perioden 2010 - 2014. Skolekapasiteten på Solberg og Sjøskogen vil i henhold til denne prognosen bli utfordret henholdsvis i 2011 og 2013 og det vil bli behov for å vurdere utvidelser av disse skolene.

	2010	2011	2012	2013	2014	Skolekapasitet
Nordby	300	300	311	299	319	360
Sjøskogen	200	225	237	251	257	250
Solberg	153	175	188	188	211	170
Brønnerud	130	126	137	133	144	175
Åsgård	340	333	355	350	370	392
Rustad	343	351	374	391	396	392
Kroer	119	122	125	132	139	175
Nordbytun US	287	301	327	350	351	360
Ås US	419	424	397	430	418	540

Tab 4: Befolkningsutviklingen for aldersgruppen 6-12 år og 13-15 år fordelt på skolekretsene i Ås ved 2 % befolkningsvekst i gjennomsnitt pr år i perioden 2010 – 2014 sett opp mot skolekapasitet. Data pr 31/12 hvert år.

Tabell 5 viser prognosen for aldersgruppen over 80 år og behov for opptrapping av antall plasser i boliger med heldøgns pleie og omsorg i forhold til en dekningsgrad på 20 %. Nasjonale føringer anbefaler 25 % dekning, men Ås kommune har vedtatt 20 % dekningsgrad, og dette har vært ansett som tilstrekkelig. Kommunens økonomiske situasjon tilsier at det vil være meget vanskelig å legge til grunn de nasjonale føringer på 25 % dekning. Om det etableres nytt lovverk med rett på sykehjemsplass, vil kommunens planer og prioriteringer måtte endres. Dette er et behov som kan endre seg i takt med eldre-befolkningens helse og levekår. Kommunen vil løpende vurdere hvilke boformer og tjenestetilbud som er mest hensiktsmessig for å ivareta behovene.

År	Antall innbyggere over 80 år:	Totalt antall plasser med 20 % dekningsgrad:	Mangler plasser ift "2010-kapasitet" med 20 % dekning:
2010	555	111	4
2011	607	121	14
2012	641	129	22
2013	668	134	27
2014	685	137	30

Tab 5: Tabellen viser prognosen for aldersgruppen over 80 år og behov for opptrapping av antall plasser i boliger med heldøgns pleie- og omsorgstjenester i forhold til en dekningsgrad på 20 %.

I planperioden er det nødvendig å øke antall boliger med heldøgns bemanning. Det bør raskt etableres ett nytt bokollektiv for personer med demens på Moer (12 plasser). Videre må det bygges ut nye plasser trinnvis. Det bør vurderes å bygge ut Granheimtunet i Nordby med 60-80 sykehjemsplasser, alternativet kan være å gjennomføre en større utbygning av Moer sykehjem (60-80 plasser). Dette må utredes videre i 2011, og det er helt nødvendig å vurdere alternativene i en kostnadmessig sammenheng. Etablering av nye omsorgsboliger (evt m/ bemanning), føringer i "Samhandlingsreformen" og helsesamarbeid i Follo vil også være medvirkende for valg av alternativ.

3.0 Fokus i handlingsprogrammet

Handlingsprogrammet bygger på kommuneplanen. Kommuneplanen beskriver mål for utviklingen i kommunen og er retningsgivende for sektorenes planlegging. Gjeldende kommuneplan for Ås ble vedtatt av kommunestyret i juni 2007 og gir føringer for perioden 2007-2019.

Kommunens handlingsprogram, som rulleres årlig, samordner tjenesteområdenes virksomhet de nærmeste fire år og skal bidra til å virkeliggjøre kommuneplanen og visjonen "Ås – miljø, mangfold og muligheter".

3.1 Plan- og rapporteringssystemet

Kommunen bruker balansert målstyring som redskap for kommunens styring og rapportering. Sentralt er målekartene som tar utgangspunkt i hovedmålene og konkretiserer målbare indikatorer. Det er utarbeidet et felles overordnet målekart for hele kommunen og lokale målekart for hvert av tjenesteområdene.

Felles målkart samler kommunens hovedmål i de fire fokusområdene samfunn, brukere, medarbeidere og økonomi. Under hvert av disse fokusområdene er hovedmålene i kommuneplanen plassert. De "kritiske suksessfaktorer" viser på hvilke områder kommunen må lykkes for å nå hovedmålene. Nederst på målkartet kommer "måleindikatorene" som beskriver hva det er viktig å måle for å avdekke om kommunen utvikles i ønsket retning.

Tjenesteområdenes målkart viser kritiske suksessfaktorer, måleindikatorer og et ambisjonsnivå som forteller hvilket resultat kommunen ønsker å oppnå og hva som anses som et "godt nok" resultat. Gjennom måleindikatorene måles resultater for å avdekke hvor godt kommunen lykkes.

Bruken av fokusområder i målekartene bidrar til at den enkelte virksomhet kan se betydningen av egen innsats og måloppnåelse i en helhetlig sammenheng. Ikke bare i forhold til økonomiske parametere, men også i forhold til utvikling av Ås-samfunnet, brukernes opplevelse av tjenestene og medarbeidernes tilfredshet.

Felles målkart				
Fokusområder	Samfunn	Brukere	Medarbeidere	Økonomi
Kommuneplanens hovedmål Hva vi vil oppnå?	-Ås kommune har en bærekraftig samfunnsutvikling som sikrer livskvalitet. -Ås kommune forvalter arealressurser, eiendommer og teknisk infrastruktur på en bærekraftig måte	-Barn og unge har et variert oppvekst- og læringsmiljø som gir trygghet og utfordringer -Voksne som har behov for kommunale tjenester har et selvstendig og verdig liv.	-Kommunen har kompetente medarbeidere og en hensiktsmessig organisasjon	-Kommunen har en økonomi som gir handlefrihet
Kritiske suksessfaktorer (KSF) Hva må vi lykkes med?	S1 God fysisk og psykisk helse blant innbyggerne S2 Gode sosiale og fysiske miljøer S3 Bærekraftig forvaltning av arealer og teknisk infrastruktur	B1 Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	M1 Godt arbeidsmiljø M2 God ledelse M3 Kompetente medarbeidere M4 Organisering av arbeidet M5 Lønns- og arbeidstidsordninger	Ø1 Tilfredsstillende netto driftsresultat Ø2 God økonomistyring Ø3 Effektiv tjenesteproduksjon Ø4 God forvaltning av aktiva
Måleindikatorer (MI) Hva skal vi måle?	S2.1 Andel barn/unge mellom 5 - 25 år som er medlem i en forening S2.2 Antall utlån av alle medier på biblioteket S2.3 Antall eksterne arrangementer som får økonomisk støtte/bidrag gjennom arbeidsressurser S2.4 Tilfredshet med kommunens nettsider S2.5 Andel nærmiljøtiltak som er gjennomført iht plan S2.6 Turnover på utleieboliger S 2.7 Medvirkning og dialog S3.1 Antall dispensasjoner fra kommuneplanen S3.2 Vannkvalitet i Årungenvassdraget indikert ved siktdyp S3.3 Andel avfall til restavfall S3.4 Energiforbruk pr m ² i kommunale bygg S3.5 Antall miljøsertifiserte virksomheter i Ås	B1.1 Brukertilfredshet med tjenestene B1.2 Dekningsgrad for tjenester B1.3 Resultat fra nasjonale prøver B1.4 Saksbehandlingstid/ svartid B1.5 Antall påklagde vedtak som er omgjort av fylkesmannen B1.6 Antall brukere pr korttids-/avlastningsplass	M1.1 Medarbeidertilfredshet med arbeidsmiljø M1.2 Sykefravær M2.1 Medarbeidertilfredshet med nærmeste leder M3.1 Medarbeidertilfredshet med kompetanse og læringsmuligheter i jobben M3.2 Andel fagstillinger som er besatt med rett formell kompetanse M4.1 Medarbeidertilfredshet med organisering av oppgaver og arbeid M4.2: Medarbeidertilfredshet med innhold i jobben M 5.1 Medarbeidertilfredshet med systemer og ordninger for lønn og arbeidstid	Ø1.1 Netto driftsresultat Ø2.1 Avvik i forhold til budsjett Ø2.2 Stabilitet i øk. rammer Ø3.1 Netto driftsutgifter pr innbygger Ø4.1 Vedlikeholds-/rehabiliteringsmidler ifht bygningsmasse, veganlegg m.m. Ø4.2 God forvaltning av aktiva

Tab 6: Felles målkart

Nedenfor beskrives målene innenfor de fire fokusområdene og hva som er kritisk for å lykkes i å oppnå målene.

3.2 Samfunn

Fokusområdet samfunn skal sikre oppmerksomheten om kommunen som samfunnsaktør og pådriver for en god og bærekraftig utvikling av lokalsamfunnet. I kommuneplanen er det definert 2 hovedmål under dette fokusområdet:

- *Ås kommune har en bærekraftig samfunnsutvikling som sikrer livskvalitet.*
- *Ås kommune forvalter arealressurser, eiendommer og teknisk infrastruktur på en bærekraftig måte.*

Kritisk for å lykkes i å oppnå hovedmålene er:

- God fysisk og psykisk helse blant innbyggerne
- Gode sosiale og fysiske miljøer
- Bærekraftig forvaltning av arealer og teknisk infrastruktur

God fysisk og psykisk helse blant innbyggerne

Gjennom planlegging og utforming av tjenestetilbudet skal kommunen bidra til god folkehelse. Mye av grunnlaget for god folkehelse legges i hvordan planlegging og utforming av omgivelsene gjøres. Grunnlaget for sunn livsstil legges dels gjennom måten samfunnet utformes på og dels gjennom den enkeltes valg. Offentlig innsats verken kan eller skal erstatte den enkeltes ansvar for seg selv og for fellesskapet. Omgivelsene må utformes slik at de stimulerer til fysisk aktivitet og sosialt samvær. Barn, unge og eldre tilbringer mye tid i kommunale bygg og institusjoner. Her er det viktig å fokusere på røyk- og rusfrie miljøer, sosiale nettverk, kosthold og fysisk aktivitet.

Prioriterte områder er:

- Universell utforming
- Fysisk aktivitet og kosthold
- Rusfrie miljøer
- Psykisk helse
- Kulturopplevelser

Gode sosiale og fysiske miljøer

Det er en målsetting å opprettholde og videreutvikle gode og trygge bomiljøer i kommunen. I tillegg til gode bomiljøer skal innbyggerne ha mulighet for arbeid, handel og kulturopplevelser. Gode møteplasser skal ivareta og fremme utvikling av sosialt fellesskap.

Prioriterte områder er:

- Styrke Ås sentrum som bolig-, nærings-, service og kultursenter.
- Fokusere på tilgjengelighet for alle i utforming og dimensjonering, i tråd med universell utforming.
- Samarbeid med frivillige lag og organisasjoner
- Sikre nødvendige utviklingsmuligheter for UMB, NVH og VI og stimulere til vekst og etablering av nye næringer med tilknytning til forsknings- og universitetsmiljøet.
- Bidra til å skape et trygt og robust samfunn ved å forebygge uønskede hendelser og redusere skadevirkningene dersom uønskede hendelser inntreffer.

Bærekraftig forvaltning av arealer og teknisk infrastruktur

Kommunen har ansvar for å forvalte arealene i Ås på en bærekraftig måte. Kommuneplanens arealdel gir klare føringer for hvordan arealene skal forvaltes og gir bestemmelser og retningslinjer for hvordan utbyggingsområder skal utformes. Oppfølgingen av kommuneplanens arealdel skjer gjennom forvaltning av LNF-områdene, regulering av utbyggingsområder og byggesaksbehandling.

Mye av det innbyggerne foretar seg lokalt har betydning globalt. Aktivitetene i vårt lokalsamfunn må derfor skje innenfor naturens bæreevne ved å redusere ressursforbruket og miljøbelastningen. Kommunen skal arbeide for en bærekraftig samfunnsutvikling som sikrer livskvalitet og livsgrunnlag både i dag og for kommende generasjoner. De viktigste globale miljøutfordringene er knyttet til energibruk og klimaendringer, forringelse av biologisk mangfold og bruk av miljøfarlige kjemikalier. Lokale utfordringer er håndtering av avfall, bevaring av biologisk mangfold og kulturminner og vannkvalitet i vassdragene.

Prioriterte områder er:

- Legge til rette for en fortetting i eksisterende områder og samtidig sikre fellesarealer, grønne lunger og grøntstruktur
- Sikre helhetlig utforming av nye byggeområder med miljøriktige løsninger, grøntstruktur og møteplasser som fremmer utvikling av sosiale strukturer
- Redusere avfallsmengden
- Bedre vannkvaliteten i Bunnefjorden, Gjersjøen og Årungenvassdraget
- Følge opp klima- og energiplanen for Ås

3.3 Brukere

Fokusområdet brukere omfatter kommunen som leverandør av velferdstjenester til barn, unge og voksne. Dette fokusområdet skal sikre at de som har behov for kommunens tjenester tilbys tjenester i nødvendig omfang og kvalitet. I kommuneplanen er det definert 2 hovedmål under dette fokusområdet:

- *Barn og unge har et variert oppvekst- og læringsmiljø som gir trygghet og utfordringer*
- *Voksne som har behov for kommunale tjenester har et selvstendig og verdig liv.*

Kritisk for å lykkes i å oppnå hovedmålene er:

- Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet

Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet

Kommunen skal tilby tjenester med god nok kvalitet og med effektiv bruk av ressurser. Økt spesialisering stiller krav til god samordning for at brukerne skal oppleve tilbudet som godt. Tjenestene skal utformes i dialog med brukerne, og innbyggerne skal gis god informasjon om tilbudet. Kommunal tjenesteyting skal preges av respekt for den enkelte og fremme trygghet og selvstendighet.

Det forventes ikke at kommunens økonomiske situasjon endrer seg i takt med befolkningens uttrykte behov for velferdstjenester. Det er derfor viktig å være tydelig på hvilke tjenester som kan tilbys og hva innbyggerne kan forvente av kvalitet og omfang.

Brukertilfredshet er et mål for brukernes opplevelse av kvalitet på tjenestene. I tillegg måles kvalitet også gjennom objektive prestasjoner som eksamensresultater, antall timer innvilget hjemmetjeneste eller antall brudd på vannledninger. Styringssystemet gir oss informasjon om prestasjonsnivå og brukernes tilfredshet med tjenestene kommunen yter. Denne informasjon brukes systematisk for å utvikle kvaliteten i virksomhetene.

Ås kommune benytter spørreundersøkelser som et ledd i kvalitetsutvikling og resultatrapportering. Kommunen har så langt gjennomført brukerundersøkelser annethvert år for de fleste tjenester. Unntaket er innenfor skolesektoren der elevundersøkelser gjennomføres årlig. Innenfor skoleområdet gjennomføres undersøkelsene i regi av Utdanningsdirektoratet, mens de øvrige brukerundersøkelsene gjennomføres av kommunen selv. Brukerundersøkelser gjennomføres ikke samme år for alle tjenesteområder. Kommunen skal fortsatt ha fokus på brukerundersøkelser som verktøy for kvalitetsutvikling. I 2011 planlegges følgende undersøkelser:

- Elevundersøkelse
- Servicetorg
- Kommunens internettside
- Brukere av hjemmetjenesten
- Pårørende i institusjon, herunder skjermet enhet i Bokollektivet
- Brukere - Intervju med pasienter på korttid- og rehabiliteringsavdelingen

3.4 Medarbeidere

Fokusområde medarbeidere omfatter utviklingen av kommunens organisasjon og medarbeidere. I kommuneplanen er det definert ett hovedmål under dette fokusområdet.

• <i>Kommunen har kompetente medarbeidere og en hensiktsmessig organisasjon</i>

Kritisk for å lykkes i å oppnå hovedmålet er:

- Godt arbeidsmiljø
- Helse og friskhet
- God ledelse og kompetente medarbeidere
- God organisering av arbeidet
- Effektive og anvendbare støttesystemer og verktøy

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat 2010	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
M1 Organisering av arbeidet	M1.1 Organisering av oppgaver og arbeid	Medarbeiderundersøkelse	4,5	5	4,5
	M1.2 Innhold i jobben	Medarbeiderundersøkelse	4,9	5	4,5
M2	M2.1 Fysisk	Medarbeiderundersøkelse	4,3	5	4,5

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat 2010	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Godt arbeidsmiljø	arbeidsforhold				
	M2.2 Samarbeid og trivsel	Medarbeiderundersøkelse	4,9	5	4,5
	M2.3 Mobbing, diskriminering og varsling	Medarbeiderundersøkelse	4,8	5,5	5
	M2.3 Stolthet over egen arbeidsplass	Medarbeiderundersøkelse	4,7	5	4,5
	M2.5 Sykefravær	Registrere	8,9	7	7,5
M2 God ledelse	M2.1 Nærmeste leder	Medarbeiderundersøkelse	4,5	5	4,5
M5 Lønns- og arbeidstidsordninger	M 5.1 Systemer for lønns- og arbeidstidsordninger	Medarbeiderundersøkelse	3,9	4,5	4
M3 Kompetente medarbeidere	M3.1 Faglig og personlig utvikling	Medarbeiderundersøkelse	4,2	5	4,5
	M3.2 Andel fagstillinger som er besatt med rett formell kompetanse	Registrere Andel styre- og pedagogiske ledere i barnehager med godkjent førskolelærerutdanning		82%	80%

Tab 7: Målkart for fokusområdet Medarbeidere.

Godt arbeidsmiljø

Ås kommune skal være en "Frisk kommune" og helse er et satsningsområde. Det innebærer at kommunen er opptatt av relasjoner, kunnskap og sammenheng i hverdagen. Kommunen har faglig dyktige ledere som behandler medarbeidere slik at de blir sett, bekreftet og verdsatt. Medarbeidere tar ansvar for jobben sin og samarbeider slik at kommunens mål nås. Det er en god balanse mellom utfordringer og ferdigheter som bidrar til at arbeidsdagen føles meningsfylt for alle involverte.

Helse og friskhet

Helse er avgjørende for hvordan organisasjonen evner å løse sine oppgaver og er en faktor som påvirker virksomheten mer enn noe annet. Like viktig som oppfølging og rehabilitering av ansatte som er blitt syke, er det å bruke ressurser på de faktorer som fører til friskhet og langtidsfriske arbeidsplasser.

Viktige oppgaver vil være:

- Tilrettelegging av helserelaterte aktiviteter i og utenfor arbeidstiden, utarbeide helseplaner i de virksomheter det er formålstjenlig og gjennomføre Fresk-uke årlig.
- Kompetanseutvikling og systemarbeid med HMS, friskvernsarbeid, nærværarbeid og gode rutiner.
- Opprettholde lovpålagte dialogmøter og jevnlig oppfølgingsmøter for å avklare og følge opp sykmeldte.

- Arbeide med ny IA-avtale når denne blir vedtatt og utarbeide nye rutiner og systemer for oppfølgingen som følge av denne.

God ledelse og kompetente medarbeidere

Ledere skal lede virksomheten, bidra til at ansatte trives og arbeidsstokken fungerer. Ledelse skal utøves med tillit, målstyring og oppfølging. Medarbeidere skal utfordres, ha tydelige krav og bli støttet av sin leder. Både ledere og ansatte ønsker å gjøre en god jobb, forutsetningene er at det blir lagt til rette slik at det er mulig.

Ledere i Ås skal tenke helhetlig og handle ut fra hva som tjener hele kommunen. Samspillet mellom politisk og administrativ ledelse er avgjørende for utøvelse av godt lederskap. En helhetlig arbeidsgiverstrategi som er tydelig forankret hos politisk og administrativ ledelse i kommunen vil være et verktøy i utøvelse av ledelse. Arbeidsgiverpolitikken skal definere handlinger, holdninger og verdier som arbeidsgiver står for og praktiserer overfor medarbeiderne.

Kommunesektoren er avhengig av å ha faglig og sosialt kompetente medarbeidere i en tid hvor arbeidsoppgavene blir flere og økonomien strammere. Oppgavene ansatte står overfor er avanserte og mangfoldige. Det stilles store krav til selvstendighet og samarbeidsevne. Den kompetente medarbeider skal se sin stilling i en større sammenheng og handle i organisasjonens interesse. Kompetanseutvikling har verdi for virksomheten, er utviklende for den enkelte ansatte og bidrar til større trivsel. Involvering og deltakelse i utviklingsarbeid er i tillegg til formell kompetanse en viktig del av kompetanseutviklingen.

Viktige oppgaver vil være:

- Utvikle en ny arbeidsgiverstrategi i en prosess som involverer administrativ og politisk ledelse, samt tillitsvalgte
- Iverksette tiltak for å rekruttere og beholde medarbeidere

God organisering av arbeidet

Kompleksiteten i kommunens tjenestetilbud stiller høye krav til ledere om god organisering, samstemthet, samspill, struktur og innhold. Det stiller høye krav til medarbeidere om selvstendighet og helhetsforståelse. En god organisasjon har høye ambisjoner med klare mål og en kultur som evner å iverksette strategiene. Organisasjonens effektivitet og kvalitet avgjøres av arbeidets organisering og relasjonene i organisasjonen. Nøkkelen er støttende ledere som evner å sette mål og følge opp disse, samt å utløse den positive energien som finnes i den enkelte ansatte og i grupper. Samtidig må systemer, regler og byråkrati understøtte de mål som er satt. Organiseringen av arbeidet er videre avhengig av tverrfaglig og tverretattlig samarbeid, riktig kompetanse og tilstrekkelige ressurser for utføring av arbeidet.

Viktige oppgaver vil være:

- Fornye kvalitetssystemet og ny versjon av avvik og forbedringssystemet
- Arbeidsfordeling oppdateres og videreutvikles
- Kontinuerlig arbeide for forenkling, forbedring og fornying av tverrfaglig og tverretattlig samarbeid.

Lønns- og arbeidstidsordninger

Lønns- og arbeidstidsordninger for grupper av ansatte og enkeltansatte er trivselsfaktorer. Kommunens lønnspolitikk baserer seg på Hovedtariffavtalen for kommunene. Ås kommune har utarbeidet egen lokal lønnspolitisk skisse og denne

danner grunnlag for lokale lønnsrammer og lokal lønnspolitikk. Lønn er en svært viktig rekrutteringsfaktor og blir også viktig i arbeidet med å beholde kvalifiserte ansatte. En aktiv og synlig lønnspolitikk kan også være med på å påvirke kommunens omdømme. Utprøving av nye arbeidstidsordninger vil være en forutsetning for å øke fleksibiliteten for brukere og i forhold til å rekruttere og beholde arbeidstakere i fremtiden.

Utfordringene er knyttet til:

- Utvikle en aktiv og tydelig lønnspolitikk i kommunen.
- Tilrettelegge for bruk av nye arbeidstidsordninger og fleksibel arbeidstid der hvor det er mulig.
- Kommunens lønssystem skal forenkles, gjøres lettere tilgjengelig og forståelig.

Effektive og anvendbare støttesystemer og verktøy

Gode støttesystemer og verktøy er viktig for at ledere og medarbeidere skal kunne løse sine oppgaver effektivt. Ny teknologi gir effekt når de beherskes av de som skal bruke dem, og er tilpasset organisasjonens behov. Ås kommune skal gjennom riktig bruk av IKT oppnå økt produktivitet og høyere kvalitet.

Kommunens støttesystemer og verktøy skal bidra til at ledere og medarbeidere får en enklere hverdag. Kvalitetssystemet blir fornyet og blir et mer effektivt styringsverktøy for ledere, men også et enklere system for ansatte som får tilgang til og god oversikt over viktig informasjon i henhold til sine arbeidsområder. Kvalitetssystemet og plan- og rapporteringssystemet i kommunen er forøvrig under kontinuerlig forbedring.

Viktige oppgaver vil være:

- Fornye kvalitetsstyringssystemet og integrere avviks- og forbedringssystemet
- Forenkle og forbedre systemer slik at de blir mer tilgjengelig og anvendelige

3.5 Økonomi

God økonomistyring og optimal utnyttelse av ressurser er en forutsetning i en presset økonomisk virkelighet. Fokusområdet økonomi skal sikre handlefrihet til å utvikle kommunen og sikre prioriterte tjenesteområder. Kommunen har definert ett hovedmål under dette fokusområdet.

Kommunen skal ha en økonomi som gir handlefrihet til å utvikle kommunen og som sikrer prioriterte tjenesteområder.

Kritisk for å lykkes i å oppnå hovedmålet er:

- Tilfredsstillende netto driftsresultat
- Stram økonomistyring
- Effektiv tjenesteproduksjon
- God forvaltning av aktiva

Tilfredsstillende netto driftsresultat

Netto driftsresultat for kommuner angir forholdet mellom driftsinntekter og driftsutgifter, medregnet netto renteutgifter og låneavdrag. Netto driftsresultat anses som den primære indikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. I følge fylkesmannen bør netto driftsresultat være ca. 3 % dersom kommunen skal få tilstrekkelig økonomisk handlefrihet til nye investeringer eller foreta avsetninger for å

møte uforutsette svingninger i utgifter og inntekter. Ås kommune har ikke klart å oppnå et netto driftsresultat på 3 % de siste årene. Kommunen har derfor ikke satt av midler til fond og har av den grunn lite midler i reserve.

Stram økonomistyring

Med en stadig strammere økonomi er det viktig at budsjettene holdes. Gjennom plan- og budsjettprosessen og rapporteringer vil den enkelte enhet få en god forståelse for hvilke økonomiske rammer som er stilt til rådighet. Månedrapporteringen er det sentrale administrative verktøyet for styringen av økonomien gjennom året. Som følge av et betydelig merforbruk i 2009 er det i 2010 satt et økt fokus på styring, kontroll og rapportering. Det er iverksatt en tettere oppfølging og styrket opplæring av alle med budsjettansvar. Sammen med en stabilisering av bemanningssituasjonen på økonomiavdelingen skal dette trygge økonomistyringen.

Effektiv tjenesteproduksjon

KOSTRA-tall (kommune-stat-rapportering) indikerer at Ås kommune har flere områder hvor det kan være mulig å effektivisere og redusere kostnader uten at kvaliteten i tjenestetilbudet reduseres i vesentlig grad. Dette til tross for at kommunen har effektivisert gjennom flere år. Strukturelle forhold, blant annet knyttet til gjeldende bygningsmasse, gjør at en god del av effektiviseringspotensialet ikke kan tas ut på kort sikt. Ved nye investeringer er det viktig at de bidrar til å utløse potensialet for lavere driftsutgifter. Det vil også være viktig å finne fram til de besparelsene som ikke reduserer kvaliteten på tjenestene i særlig grad. KOSTRA vil bli brukt som grunnlag for analyser av effektiv tjenesteproduksjon.

God forvaltning av aktiva

Den bokførte verdien av kommunens bygnings- og anleggsmasse er over 1 mrd. kr. I en situasjon med trange økonomiske rammer har ikke kommunen klart å sette av nok midler til vedlikehold og rehabilitering av anleggsmassen. Kommunen har bygget flere nye bygg, og vedlikeholdsmidlene burde økes for å sikre at bygningene ivaretas på best mulig måte. Selv om vedlikeholdsbudsjettet har økt de siste årene, brukes det fortsatt relativt lite til vedlikehold. I 2011 har man dessuten vært nødt til å redusere vedlikeholdsbudsjettet for å oppnå nødvendige reduksjoner i driftsbudsjettet.

Da kommunen solgte Søndre Follo Energiverk (SFE) ble 170 mill kroner frigjort. Midlene er plassert i rente- og aksjemarkedet. For at dette skal være lønnsomt på lang sikt må avkastningen på midlene være høyere enn kommunens lånekostnader. Gjennomsnittlig avkastning har vært 1,5 prosentpoeng høyere enn rentenivået på kommunens låneportefølje i perioden 2001-2009. Avkastningen av e-verksmidlene svinger en del selv om aksjeandelen er lav. Kommunen har ikke tilstrekkelige med midler til å dekke et år med dårlig avkastning. De årene kommunen oppnår høy avkastning bør bufferen styrkes for å kunne møte svingninger i avkastningen uten at dette trenger å få direkte følger for driften. De siste årene har kommunen ikke klart dette i særlig grad.

3.5.1 Driftsbudsjett

Besparelser

Grunnlaget for arbeidet med budsjettet for 2011 formannskapetets vedtak i sak 16.06.10 om arbeidet med handlingsprogram og økonomiplan, samt foreløpige økonomiske rammer. I saken i Formannskapet ble det lagt til grunn en reduksjon i etatens rammer på 15 mill kr:

	Sak i formannskapet 16.06.10	Budsjett 2011
Sentraladministrasjonen	-1 690 000	-1 596 000
Oppvekst og kultu	-5 446 000	-7 720 000
Helse- og sosial	-6 379 000	-6 881 000
Teknikk og miljø	-1 485 000	-1 485 000
Sum	-15 000 000	-17 682 000

Tab 8: Etatenes besparelser.

I arbeidet med reduksjoner er det konkretisert besparelser på 17,68 mill kr. Dette har gitt rom for å dekke nye behov som oppstår som følge av rettmessige krav, vedtak og nødvendige tilpasninger. Samtidig er det konsekvensjustert inn betydelige beløp som følge av at innværende budsjett må korrigeres. Dette gjelder blant annet utgifter til strøm, ressurskrevende brukere og lønnsbudsjett for enheter med turnus. Dette bidrar til at netto driftsresultat til tross for betydelige besparelser fremdeles er lavere enn ønskelig.

Det må understrekes at budsjettet for 2011 er stramt som følge av at driftsbudsjettene er satt til et minimum av det eksisterende bemanning og organisering tillater. Reduksjonene vil derfor være krevende å realisere og vil merkes av de ansatte og brukerne. Samtidig er de strengt nødvendige for å opprettholde et akseptabelt driftsresultat.

Innstramming av budsjettene innebærer at eventuelle ytterligere besparelser er vanskelig å realisere på kort sikt, og sannsynligvis må knyttes til større strukturelle endringer i virksomheten. Alternativt må kvalitetsnivået på tjenester reduseres. Strammere budsjetter innebærer at handlingsrommet for å dekke uforutsette utgifter innenfor eksisterende rammer er svært begrenset. Det er bakgrunnen for at posten for andre tilleggsbevilgninger er økt med 1,5 mill kr.

Nye tiltak

Hovedårsaken til at det er behov for å foreta innsparinger er at kommunen får nye behov som følge av befolkningsvekst og endringer i sammensetning av befolkningen. I sak i formannskapet 16.06.2010 var det lagt til grunn nye tiltak på 5 mill kr. Prosessen har etter en kritisk gjennomgang avdekket nye behov og omprioriteringer hos etatene som resulterer i nye tiltak på 8,4 mill kr.

	Sak i formannskapet 16.06.10	Budsjett 2011
Sentraladministrasjonen		340 000
Oppvekst og kultu		3 107 000
Helse- og sosial		4 534 000
Teknikk og miljø		450 000
Sum	5 000 000	8 431 000

Tab 9: Etatenes nye tiltak

Etatenes driftsbudsjetter

Fra opprinnelig budsjett 2010 til budsjett 2011 øker driftsutgiftene for etatene med 151 mill kr. Dersom det korrigeres for at øremerkede tilskudd overføres til rammetilskuddet, øker etatenes nettorammer med ca 40 mill eller 7,9%. kr. Justert for pris- og lønnsvekst får etatene en realvekst på 4,15%.

	B 2010	B2011	B2012	B 2013	B 2014
Sentraladministrasjonen	65 255 000	66 643 000	66 393 000	67 013 000	66 159 000
Helse og sosial	201 938 000	228 206 000	224 270 000	235 187 000	241 237 000
Oppvekst og kultur	172 492 000	290 706 000	297 295 000	305 292 000	314 258 000
Teknisk etat	77 728 000	85 272 000	85 552 000	86 679 000	87 076 000
VAR	-13 887 000	-14 002 000	-14 297 000	-15 515 000	-16 150 000
Sum resultatområder	503 526 000	656 825 000	659 213 000	678 656 000	692 580 000

Tab 10: Netto driftsutgifter fordelt mellom etatene, justert for bruk og avsetninger til fond.

Hovedoversikt

Hovedtallene i forslag til handlingsprogram 2011-2014 er som følger nedenfor. Mer detaljerte oversikter finner man under tjenesteområdene, samt vedleggene:

	B 2010	B2011	B2012	B 2013	B 2014
Sum resultatområder	503 526 000	656 825 000	659 213 000	678 656 000	692 580 000
Skatteinntekter	-369 550 000	-353 975 000	-360 975 000	-369 975 000	-382 975 000
Rammetilskudd	-134 200 000	-304 000 000	-309 000 000	-322 000 000	-337 000 000
Andre generelle statsstilskudd	-61 007 000	-61 767 000	-57 657 750	-62 097 800	-56 823 500
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-61 231 000	-62 917 000	-68 419 750	-75 416 800	-84 218 500
Utlån	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Renteutgifter	37 110 000	39 376 000	43 986 000	49 578 000	54 882 000
Renteinntekter og utbytte	-19 550 000	-18 825 000	-19 500 000	-19 975 000	-20 475 000
Avdrag på lån	30 000 000	33 900 000	35 400 000	35 400 000	37 649 000
NETTO DRIFTSRESULTAT	-13 571 000	-8 366 000	-8 433 750	-10 313 800	-12 062 500

Netto driftsresultat i % av inntekter 1,6 % 0,9 % 0,9 % 1,1 % 1,2 %

Tab 11: Hovedtall i forslag til handlingsprogram 2011-14

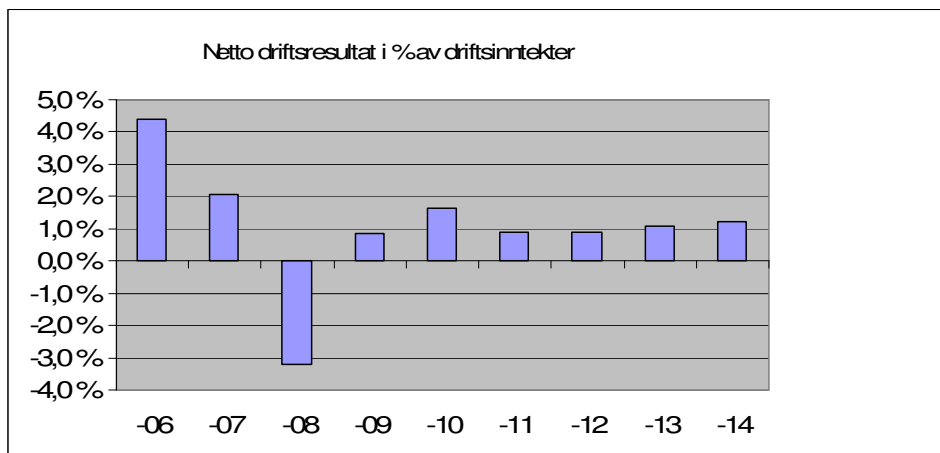
Budsjettene for 2012 til 2014 ligger på mellom 0,9% til 1,2% netto driftsresultat i % av driftsinntektene. Dette er et lavt nivå i forhold til å kunne gi økonomisk handlefrihet til nye investeringer, som Ås kommune vil trenge for å møte utfordringer knyttet til befolkningsveksten og endringer i sammensetningen av befolkningen. Samtidig innebærer det en forbedring i forhold til resultatene i 2008 og 2009, spesielt i lys av at nye investeringsbehov er innarbeidet.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat for 2011 er ca 0,9 % målt i forhold til driftsinntektene. Dette er noe lavere enn budsjett 2010. Dette illustrerer at til tross for at det er gjennomført betydelige reduksjoner på mange enheter, kommer det også nye behov som øker kostnadene.

Utover i perioden er netto driftsresultat relativt stabilt med de forutsetninger som ligger til grunn i økonomiplanen. Det understrekes imidlertid at det er stor usikkerhet knyttet til kostnader og inntekter utover i perioden. Det bør særlig nevnes at det er usikkerhet knyttet til utviklingen i pensjonskostnader, renteutgifter, utviklingen i frie inntekter og kostnader knyttet til nye brukere. Netto driftsresultat er en viktig

styringsindikator og viser hvor mye av kommunens løpende inntekter som blant annet kan avsettes til finansiering av fremtidige investeringer.

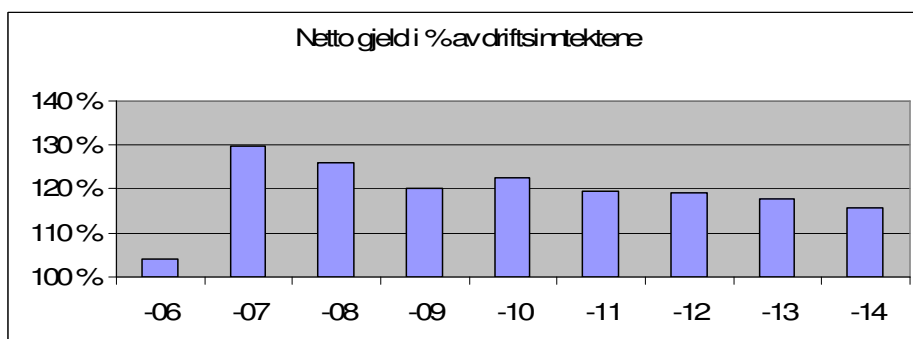

Tab 12: Utvikling netto driftsresultat

Diagrammet ovenfor viser utviklingen av netto driftsresultat i perioden 2006-2014 i % av driftsinntektene. Tallene fram t.o.m. 2009 er regnskapstall, deretter er budsjettall lagt til grunn. Fylkesmannen anbefaler at netto driftsresultat bør være minst 3 % av driftsinntektene. I handlingsprogram 2011-2014 oppnår Ås kommune, i likhet med de fleste sammenliknbare kommuner, ikke å komme opp til det anbefalte netto driftsresultat på minst 3 %.

Lånegjeld

Lavt netto driftsresultat fører til lav egenfinansiering av investeringer. Kommunen har over flere år finansiert en stor del av investeringene gjennom lån, noe som har ført til at lånegjelden har økt betydelig. Skal en kunne oppnå et netto driftsresultat i tråd med fylkesmannes anbefalinger er det nødvendig at Ås kommune får en lånegjeld som er mer i samsvar med driftsinntektene. Gjennom de tre siste års handlingsprogram er det imidlertid gjort grep for at Ås kommune skal få en gjeldsbelastning som er mer i tråd med det andre kommuner har.

Tab 13: Utvikling netto gjeld i % av driftsinntekter

Diagrammet viser utviklingen i netto gjeld i perioden 2006-2014 i % av driftsinntektene. Tallene fram t.o.m. 2009 er regnskapstall, deretter er budsjettall lagt til grunn.

Fondsutvikling

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013
SFE-midler - aktiv kapitalforvaltning	170,0	170,0	170,0	170,0	170,0	170,0	170,0
SFE-midler - bufferfond	3,8	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Generelt disp.fond	1,0	0,6	10,1	14,3	19,2	22,0	26,2

Tab 14: De mest sentrale fondene hvor midlene er ubundet

De fleste av kommunens ulike fond er knyttet til ulike formål. Denne tabellen viser de mest sentrale fondene hvor midlene er ubundet. SFE-midlene – aktiv kapitalforvaltning, er et ubundet investeringsfond. Det betyr at det kun kan benyttes i investeringsbudsjettet.

SFE-midler – bufferfond er et disposisjonsfond. Det betyr at det kan benyttes både til drift og investeringer. Generelt disposisjonsfond kan også benyttes både til drift og investeringer.

SFE-midler – bufferfond har blitt tappet de senere årene som følge av den negative utviklingen i finansmarkedene som følge av finanskrisen. Bufferfondet er nå på kun 2,5 mill kr, og dette er for lavt i forhold til å møte et nytt år med negativ avkastning i finansmarkedene. Det bør derfor vurderes tiltak for å styrke SFE-midler bufferfond. I Handlingsprogrammet 2011-14 er utbytte fra SFE-midler redusert med 1 mill kr i forhold til inneværende år. Dette vil bidra noe til å redusere risikoen for ytterligere tapping av bufferfondet, men vil ikke være nok til å møte en ny nedgang i finansmarkedene.

3.5.2 Investeringer

Nedenfor gis kommentarer til investeringsprogrammet for 2011 – 2014.

Kommentarene er i hovedsak knyttet til nye prosjekter og endringer i forhold til tidligere investeringsprogram. Følgende er lagt til grunn for investeringsprogrammet:

- Kommunens økonomi er stram slik at det er flere investeringsbehov det ikke er funnet plass til.
- Prognosene for befolkningsutviklingen de nærmeste årene framstår imidlertid slik at det vil bli nødvendig med nye investeringsbehov i planperioden.

Barnehager

Barnehage i Nordbyområdet

Befolkningsutviklingen viser at det vil bli nødvendig med en ny barnehage i Nordbyområdet i løpet av planperioden. Tomtevalg må avklares i 2011, slik at planarbeidet kan starte tidligst mulig i 2012 og barnehagen stå ferdig til skolestart 2013

Grunnskolen

Sentralområdet

Skolekapasiteten i sentralområdet som helhet er tilstrekkelig, men kan bli anstrengt ved enkeltskoler.

Nordbyområdet

Solberg skole er nå fullt utnyttet, og det er vanskelig å finne plass til ytterligere elever. Som en midlertidig løsning vil det være mulig å bruke ledig kapasitet ved Nordby skole, men fra skolestart 2014 må kapasiteten være økt ved skolen.

Skolekapasiteten ved Sjøskogen skole er utfordret, og skolen må utvides fra omkring 2015. Det foreslås derfor at det avsettes midler til planlegging og oppstart i 2014 og fullfinansiering i neste periode.

Rehabiliteringsbehov

Aktivitetsbygget ved Rustad skole må rehabiliteres. Det er imidlertid uklart om skolen også må utvides noe. Rehabiliteringen utsettes til dette er avklart. Eventuell utvidelse sees da i sammenheng med nødvendig oppgradering og rehabilitering av aktivitetsbygget.

Idrett og kultur

Kulturhuset

I forbindelse med brannsikringen av rådhuset har kommunestyret vedtatt å innpasse nytt ventilasjonsanlegg i kinoen (k-sak 57/10). Borggården søkes oppgradert. I tillegg må det anskaffes noe utstyr og inventar.

Bokollektiv

Det er helt nødvendig så raskt som mulig å etablere flere institusjonsplasser i Ås kommune, spesielt tilrettelagt for personer med demens. Ås kommune vil i 2012 ha behov for hele flere 17 plasser enn det som er etablert i dag. Det anbefales derfor å i første omgang bygge et bokollektiv, skjermet enhet med 12 plasser. Planlegging starter i 2011 og bokollektivet tas i bruk høsten 2012.

Carport for hjemmetjenesten i distrikt nord

Det har i flere år vært uttrykt ønske fra hjemmetjenesten om å få en overbygd parkeringsplass. Dette vil lette arbeidet, spesielt vinterstid da det vil medføre mindre isskraping av bilvinduene og mindre snømåking. Dette vil effektivisere tjenesten.

Andre investeringer

For å øke datasikkerheten er det nødvendig med et brannsikringsanlegg i serverrommet. Det er også nødvendig med et nødstrømsaggregat for å sikre kjøling av anlegget ved akutt strømstans samt trygge at utvalgte datamaskiner får tilgang også i en nødssituasjon.

I forbindelse med utlysning / ansettelse av ny prost, må kommunen med hjemmel i Kirkelovens § 33, stille egnet tjenestebolig til disposisjon. (Kommunens to tidligere presteboliger er solgt etter at prestene som bodde der, ble fritatt for boplikt). Det er strenge krav til prestebolig når det gjelder størrelse. Boligen må være på plass når ny prost tiltrer.

Investeringer innenfor VAR-sektoren

Investeringer innenfor VAR-sektoren er i samsvar med tidligere investeringsrammer og vedtatte saneringsplaner 4 mill kroner per år.

I 2011 vil det måtte brukes 0,5 mill kroner for å fullføre vannledningsanlegget i Vestbygda og 2, 5 mill. kroner for å fullføre kloakkanleggene. I tillegg må det brukes

1,5 mill kroner til nye vannledninger i Gamle Mossevei. Her er det problemer med gamle ledninger som gir mye farge på vannet. Dette er også i samsvar med pålegg gitt av mattilsynet.

Arbeidet med kloakksanering og utskifting av gamle ledninger i Sentralholtet starter i 2011.

Rehabiliteringsbehov

Den bokførte verdien av kommunens bygnings- og anleggsmasse er på omkring 1,0 milliard kroner. Kommunens behov for rehabilitering av bygninger er stort. Det er gjort store rehabiliteringsarbeider de siste årene, særlig i forbindelse med utvidelser av eksisterende skoler og barnehager. Likevel viser registreringer som er gjort at det er nødvendig med over 120 mill. kroner for å sette bygningene i tilfredsstillende stand. For å dekke rehabiliteringsbehovet bør det avsettes omkring 10 mill kroner årlig gjennom en 10-årsperiode. Det er også bygget flere nye bygg, og vedlikeholdsmidlene bør økes for å opprettholde standarden og sikre at bygningene ivaretas på best mulig måte. I en situasjon med trange økonomiske rammer klarer ikke kommunen å sette av tilstrekkelige midler til vedlikehold og rehabilitering. Selv om vedlikeholdsbudsjettet har økt med 0,28 mill. kroner pr. år de siste årene, brukes det fortsatt relativt lite til vedlikehold. For å vise at det er viktig å ta vare på kapitalen som er nedlagt i bygningsmassen, videreføres bevilgningen til rehabilitering på 1,75 mill. kroner. I tillegg fortsetter opptrappingen av vedlikeholdsbudsjettet med 0,28 mill. kroner pr. år i planperioden. Gjennomgangen av eiendomsavdelingen som pågår skal lede til å trygge en best mulig forvaltning av ressursene samt forbedringer i forhold til prioriteringer og forutsigelighet i forhold til styring og rapportering.

Større prosjekter det ikke er funnet plass til

Det er vurdert prosjekter som det ikke er funnet plass til i investeringsprogrammet. Av prosjekter som det ikke er funnet plass til kan nevnes:

- Gang- og sykkelvei langs nedre del av Brekkeveien
- Investeringsbehov innmeldt fra Kirkelig Fellestid

Investeringsprogram

	B 2010	B 2011	B-2012	B-2013	B-2014
Solberg barnehage, inventar	1 100	0	0	0	0
Solberg barnehage	20 650	0	0	0	0
Utstyr mv idrettsbarnehage Togrenda	0	0	100	0	0
Inventar ny barnehage	0	0	0	1 200	0
Ny barnehage	0	0	14 000	21 000	0
Sum barnehage	21 750	0	14 100	22 200	0
IT-utstyr, skoler	650	800	800	800	800
Adm. IT-utstyr for skole og barnehage	0	1 000	0	0	0
Nordbytun ungdomsskole	8 000	0	0	0	0
Inventar nye skoler	0	0	0	0	2 000
Utvidelse Sjøskogen	0	0	0	0	10 000
Utvidelse Solberg	0	0	0	30 000	30 000
Sum grunnskole	8 650	1 800	800	30 800	42 800
Trykking av bygdebok	500	0	0	0	0
Digitalt utstyr kinoen	270	0	0	0	0
Inventar/hyller biblioteket ifht økt areal	0	200	0	0	0
Kino - nytt ventilasjonsanlegg k-sak 57/10	0	2 500	0	0	0
Kulturhuset	20 000	610	0	0	0
Borggården - kulturhuset	0	1 500	0	0	0
Treningshall Ås	6 250	0	0	0	0
Ballplass Solberg skole	2 500	0	0	0	0
Sum idrett og kultur	29 520	4 810	0	0	0
Ljungbyveien	2 500	0	0	0	0
Inventar bokollektiv	0	0	1 200	0	0
<i>Bokollektiv</i>	<i>0</i>	<i>10 000</i>	<i>23 000</i>		
Carport hjemmetjenesten Distrikt Nord	0	630	0	0	0
Sum pleie og omsorg	2 500	10 630	24 200	0	0
<i>Omlegging av vannledninger</i>	<i>4 000</i>	<i>4 000</i>	<i>4 000</i>	<i>4 000</i>	<i>4 000</i>
<i>Kloakksanering</i>	<i>4 000</i>	<i>4 000</i>	<i>4 000</i>	<i>4 000</i>	<i>4 000</i>
Sum VAR-sektoren	8 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Gangvei Kjærnesveien	3 150	1 850	0	0	0
Sum samferdsel	3 150	1 850	0	0	0
Informasjonsteknologi/telefoni	2 150	2 150	2 150	2 150	2 150
Nødaggregat rådhuset	0	170	0	0	0
Brannslukningsapparat på serverrom	0	100	0	0	0
Fjernarkivet	500	0	0	0	0
Ny prestebolig - krav fra staten	0	4 000	0	0	0
Kirkelig fellesråd	150	150	150	150	150
Rehabilitering bygninger	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750
Bjørnebekk	500	500	500	500	500

	B 2010	B 2011	B-2012	B-2013	B-2014
<i>Boliger vanskeligstilte</i>	8 000	42 000	0	0	0
Biler/Maskiner, teknisk etat	2 000	1 500	850	850	1000
Myrveien 16	2 500	0	0	0	0
Mindre investeringsprosjekter ikke spesifisert	700	700	700	700	700
Sum andre inv. prosjekter	18 250	53 020	6 100	6 100	6 250
Sum alle inv.prosjekter utgifter	91 820	80 110	53 200	67 100	57 050

Tab 15: Investeringsprogram

Investeringskostnadene til prosjekter som er skrevet med fet skrift er endringer i forhold til investeringsprogram 2010-2013. Investeringskostnader som er selvfinansierende er skrevet i kursiv. Med dette menes prosjekter som helt eller i all hovedsak dekkes inn gjennom brukerbetaling og/eller tilskudd.

Finansiering	B 2010	B 2011	B-2012	B-2013	B-2014
Bruk av vanlige lån	-8 520	-64 131	-40 012	-56 294	-45 440
Bruk av rentefrie lån til skoleanlegg	0	0	0	-1 350	-1 800
Overføring fra driftsregnskapet, momskomp.	-3 450	-5 769	-5 424	-9 456	-9 810
Tilskudd Ljungbyveien	-500	0	0	0	0
Tilskudd boliger vanskeligstilte	-3 200	-8 400	0	0	0
Tilskudd -bokollektiv demente	0	0	-7 764	0	0
Refusjoner Nedre Bekk, Nordby kunstgress	-1 650	0	0	0	0
Salg Dyster/Eldor	-60 000	0	0	0	0
Spillemidler treningshall	-2 000	0	0	0	0
Avsetning og bruk av ubundet inv. fond	-12 500	-1 810	0	0	0
Sum finansiering inkl lån	-91 820	-80 110	-53 200	-67 100	-57 050

Tab 16: Finansiering av investeringsprogram

Tabellen viser hvordan investeringene er forutsatt finansiert. Egenfinansieringsgraden er på 12,5 prosent hele perioden sett under ett. Investeringene er dermed i all hovedsak lånefinansiert. I forhold til at Ås kommune har stor gjeldsbelastning burde egenfinansieringen vært på et høyere nivå.

Låneopptak

Låneopptak for 2011 vil være på 64,131 mill. kroner (eks startlån). Dette foretas som et samlet serielån med en gjennomsnittlig vektet avdragstid på 36,5 år.

	Avdragstid	Gj.sn. avdragstid
IT skoler	5	0,1
Kino - nytt ventilasjonsanlegg	10	0,4
VAR	40	5,0
Bokollektiv demente	40	6,2
Boliger vanskeligstilte	40	21,0
Ny prestebolig - krav fra staten	40	2,5
Informasjonsteknologi	5	0,2
Rehabilitering bygninger	40	1,1
Maskinprogram	10	0,0
Sum		36,5

Tab 17: Avdragstid

Startlån

Det legges til grunn at det foretas et låneopptak på 20 mill. kroner pr. år fra 2011.

3.5.3 Fellesinntekter og fellesutgifter

Skatt og rammetilskudd

Kommunenes frie inntekter; skatt og rammetilskudd utgjør over 60 % av kommunens inntekter. Hvordan disse utvikler seg har derfor stor betydning for kommunens økonomi. Tabellen under gir en oversikt over beregnet skatt og rammetilskudd i perioden.

	2011	2012	2013	2014
Rammetilskudd	304 000	309 000	322 000	337 000
Skatt	351 000	358 000	367 000	380 000
Sum HP 2011-2014	655 000	667 000	689 000	717 000
Sum HP 2010-2013	505 700	508 400		
Differanse	149 300	158 600		

Tab 18: Beregning av skatt og rammetilskudd 2011-2014 (Beløp i 1000 kr)

Beregningen er basert på en modell utviklet av KS og tar utgangspunkt i statsbudsjett 2011. De frie inntektene for 2011 øker med 149 mill kr i forhold til gjeldende plan. Dette skyldes i hovedsak innlemming av øremerkede tilskudd på ca 110 mill kr. Resterende 39 mill kr er vekst i frie inntekter som følge av befolkningsvekst og pris- og lønnsvekst.

Skatteanslaget legger til grunn at Ås kommune får en reduksjon i skatteinntekter på ca 6,5% som følge av at den kommunale skatteøren reduseres til 11,3%. Det forutsettes videre en skatteinngang i 2010 på 375 mill kr. Det er stor usikkerhet knyttet til dette anslaget.

Skatt per innbygger vil med anslaget for 2011 utgjøre ca 95,7% av landsnittet.

Lavere skatteinngang medfører at inntektsutjevningen i rammetilskuddet øker. For 2011 blir kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet kompensert for 60 % av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet. Det er anslått at Ås kommune får en økning på 6,2 mill kr i rammetilskudd som følge av inntektsutjevning i 2011.

Sentrale inntekter og utgifter (ansvar 8000)

Anslaget for investeringskompensasjon videreføres i 2011 på omtrent samme nivå som 2010, det vil si at anslaget blir i underkant av 6,8 mill kr. Kompensasjon for renteutgiftene baserer seg på den flytende renten pr. 30. juni året før. Det betyr at renten som skal brukes for 2010 er 3,1 %. For de tre siste årene er det lagt til grunn samme rentenivå på rentekompensasjonen som kommunens lånerenter.

Kommunene gis en generell kompensasjon for merverdiavgift for å unngå konkurransevridning mellom kommunal og privat sektor. Ordningen finansieres ved trekk i rammetilskuddet. For 2011 er nivået videreført på samme nivå som i handlingsprogram 2010-2013.

Både merverdiavgiftskompensasjon generert fra drift og investering føres i driftsregnskapet. Fra 2010 ble det innført nye regler som innebærer et strammere balansekrav i driften. Fra 2010 skal minimum 20 % av kompensasjonen fra investeringer overføres til investeringsregnskapet. For 2011 skal minimum 40 % overføres, for 2012 minimum 60 % og for 2013 minimum 80 %. Fra og med 2014 skal merverdiavgiftskompensasjonen fra investeringer i sin helhet regnes som inntekter knyttet til investeringer og føres i investeringsregnskapet. Dette innebærer at 9,8 mill kr overføres til investeringsbudsjettet i 2014.

Vertskommunetilskuddet for psykisk utviklingshemmede reduseres i forhold til handlingsprogram 2010-2013 grunnet én bruker mindre.

Ved beregning av integreringstilskuddet for flyktninger er det lagt til grunn mottak av 20 flyktninger pr. år i 2011 og 2012, og 15 fra 2013. Videre er tilskuddet prisjustert.

For eiendomsskatt på verk og bruk er det lagt til grunn en liten økning i tråd med forutsetninger i handlingsprogram 2010-2013.

Renter og avdrag

Ås kommune har per 18.10.2010 en lånesaldo på ca 900 mill kr (ekskl. startlån). Videre er det forutsatt tatt opp nye lån på 102 mill kr i 2010 som følge av vedtatte investeringsprosjekter. Dette er 60 mill kr høyere enn opprinnelig forutsatt, som følge av at inntekter fra salg av Dyster-Eldor er tatt ut. Salg av Dyster-Eldor var opprinnelig planlagt gjennomført i 2010, og skulle finansiere planlagte investeringer i 2010. Når disse inntektene bortfaller i 2010 må allerede vedtatte investeringer finansieres med lån. Da det er noe uavklart når salg av Dyster-Eldor vil finne sted, er salgsinntekter foreløpig tatt ut i sin helhet i handlingsprogram 2011-14. Rådmannen skal komme tilbake til denne saken i egen sak.

Av det totale lånevolumet på 1 000 mill kr i 2011 vil ca 90 mill kr være bundet til fastrente. Renten på disse lånene ligger mellom 3,9 og 5,1 %

For nye lån og lån som er tatt opp i flytende rente, er det lagt til grunn et rentenivå på 3,25 % for 2010, 3,75% for 2011, 4,20 for 2013 og 4,50 for 2014. Dette er basert på forslag fra Kommunalbanken som tar utgangspunkt markedets forventninger til renteutvikling.

Det er budsjettert med renteutgifter på 34,22 mill kr for 2011 (ekskl. startlån). Dette er ca 2 mill kr høyere enn i handlingsprogram 2010-2013, og skyldes økt lånevolum. Utover perioden vokser renteutgiftene for hver år som følge av økt volum og høyere renter. I 2014 anslås rentene å ligge på ca 48 mill kr.

Etter salget av e-verket ble 170 mill kr plassert i aktiv kapitalforvaltning. I tillegg kommer midler avsatt på bufferfond. Budsjettert avkastning fra SFE-midlene (salg av e-verket i 2000) er satt til 12 mill kr for 2011. Dette er 1,1 mill kr lavere enn handlingsprogram 2010-2013, og er justert ned som følge av at risikoprofilen i finansporteføljen tilsier en lavere forventet avkastning.

Pris- og lønnsvekst

Tallene for planperioden legges fram i faste 2011-priser, mens tall for 2010 og tidligere år er i løpende priser. I statsbudsjettet er det lagt til grunn en pris- og kostnadsvekst på 2,8 % fra 2010 til 2011.

Det er budsjettet med en lønnsvekst på 3,25 % fra 2010 til 2011, noe som er i tråd med forutsetninger i statsbudsjettet. For pensjonsordningene er det budsjettet med 12,5 % i premiesats for ansatte med pensjon i KLP og Storebrand og 10,46 % for ansatte med pensjon i SPK. Det budsjettes i tillegg med en økning i pensjonskostnadene utover i perioden. Premiefondet har blitt redusert i 2009 og ligger an til å bli redusert også i 2010. Det avsettes derfor midler for å redusere risikoen for at premiefondet reduseres ytterligere.

Gebyrinntekter og egenandeler

Inntektspotensialet fra gebyrer og egenandeler blir løpende vurdert. Det meste av potentialet er tatt ut tidligere. Generelt er de fleste gebyrer prisjustert i den grad det er mulig. Billetter til svømmehaller og utleie av idrettshaller er imidlertid ikke prisjustert

Selvkostområder

Renovasjonsgebyrer går ned som følge av at Follo Ren har lagt frem et lavere budsjettforslag i 2011 enn for inneværende år.

Årsavgift for vann øker med 13%. Avgiften vil gradvis måtte økes utover i perioden for å unngå at selvkostfondet tappes.

Årsavgift for kloakk øker med 24%, da saldoen på selvkostfondet er negativt. For å bygge opp positivt selvkostfond økes gebyret.

Nivået på de enkelte gebyrer og avgifter, samt endringer fra 2010 til 2011 fremkommer i vedlegg 11.

4.0 Tjenesteområdene

I dette kapitlet beskrives utfordringer, tiltak og budsjett for oppvekst- og kulturetaten, helse- og sosialetaten, teknisk etat og for rådmannens stab og støttefunksjoner. Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene medarbeidere og økonomi er beskrevet på etatsnivå, mens utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene samfunn og brukere er beskrevet på "tjenesteområdenivå".

4.1 Oppvekst og kultur

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene medarbeidere og økonomi

Fokusområde medarbeidere

Utfordringer

Skolene og barnehagene har kompetanseplaner for alle ansatte som blir revidert hvert år.

Det er et økende antall lærere uten godkjent utdanning i Ås-skolen. Rekrutteringen til lærerstillinger er mer utfordrende enn for et par år siden. Det er vanskelig å skaffe kvalifiserte førskolelærere. Kommunestyret har bevilget midler til stipend til kvalifiserte assistenter, barnevernspedagoger og andre med høyskoleutdanning i kommunale og private barnehager som ønsker å ta førskolelærerutdanning. Stipendet er på opptil kr 50.000 per år, og gir en bindingstid på 2 år etter fullført utdanning.

Stipendordningen for assistenter i kommunale og private barnehager er vellykket. Det er nå 9 assistenter som har påbegynt studiet, og 2 barnevernspedagoger som har påbegynt videreutdanning i barnehagepedagogikk for å kunne jobbe som pedagoger i barnehage. Flere av dem som får stipend, har dispensasjon fra utdanningskravet slik at de fungerer som pedagogiske ledere i opptil 80 % stilling. Dette avhjelper situasjonen med mangel på kvalifiserte førskolelærere. På sikt vil dette kunne gi kommunene et godt tilsig av førskolelærere.

Det blir gitt systematisk veiledning av nyutdannede førskolelærere og pedagoger på dispensasjon. Dette er viktig for å beholde førskolelærerne i yrket. Veiledning blir også gitt til nyutdannede lærere. Kommunale og ikke-kommunale barnehager i Ås har felles kompetanseutviklingsplan for implementering av rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Et godt arbeidsmiljø er viktig for at ansatte skal trives og bli i jobben. Medarbeiderundersøkelsen og medarbeidersamtalene er gode verktøy for å finne ut hvor organisasjonens styrke og svakheter ligger når det gjelder human kapital. Arbeidet med å redusere sykefraværet er hele tiden i fokus.

Tiltak i 2011

- Beholde og rekruttere pedagoger med aktuell kompetanse til skolene.
- Beholde og rekruttere førskolelærere til barnehagene

Fokusområde økonomi

Hva vi må lykkes med. (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler. (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
• Ø2 God økonomistyring	Ø2.1 Avvik i forhold til budsjett	Regnskapsdata			
		Etatens avvik i forhold til budsjett	-1 %	0%	0,5%
	Ø2.2 Stabilitet i øk. rammer	Regnskapsdata			
		Reduksjon i etatens nettbudsjetter i løpet av året	Ikke målt	0%	0,5%

Tab 19: Målkart for tjenesteområde Oppvekst og kultur, fokusområdet Økonomi

Utfordringer

Barnehager

Kommunen er både barnehageeier og tilsynsmyndighet for familiebarnehager, kommunale og ikke kommunale barnehager. Som følge av endringer i barnehageloven og at sektoren rammefinansieres fra 2011, vil kommunen få mer omfattende ansvar og plikter som barnehagemyndighet.

Ås kommune er forpliktet til å sørge for likeverdig behandling av alle barnehager i kommunen. Dette betyr at ikke-kommunale barnehager skal få 100 % av det tilsvarende kommunale barnehager i gjennomsnitt mottar i offentlig tilskudd. Regjeringen har varslet en opptrapping over 5 år. I dag får de ikke-kommunale barnehagene i Ås vel 90 % av det de kommunale barnehagene får. I 2011 skal de ha 91 %.

Kommunen skal sørge for at det nye finansieringssystemet sikrer de ikke-kommunale barnehagene likebehandling etter forskriften, og at tilskuddet til de ikke-kommunale barnehagene er korrekt utmålt. Det er et mål at kommunen ikke skal motta klager på tildelingen fra de private barnehagene.

I 2011 må kommunen ha en gjennomgang av forholdet mellom ikke-kommunale og kommunale barnehager når det gjelder likebehandling, veiledning, involvering og deltakelse i kompetanseutviklingstiltak igangsatt av kommunen.

Skoler

Skolenes største utfordring i 2011 blir å tilpasse driften etter strammere økonomiske rammer. Reduksjonen i etaten i 2011 er for det meste tatt fra skolene, noe som gjør at det blir betraktelig strammere økonomiske rammer i skolene.

Innenfor skoler er det særlig to områder som peker seg ut som vanskelig å ha total økonomisk kontroll på og det er spesialundervisning og skoleskyss. I 2010 ble det satt fokus på disse områdene. Retningslinjene for skoleskyss ble revidert, og det ble strammet inn på hvem som har rett til skoleskyss. Dette forutsettes å gi innsparinger i 2011.

I de 2 siste årene har antall elever og antall timer til spesialundervisning økt. I 2009 gikk ca 18 % av lærertimen til spesialundervisning. For å få ned antall timer til spesialundervisning må skolene legge ned større ressurser i tilpasset opplæring. Skolene vil ha fokus på dette i 2011.

Tiltak i 2011

- Gjennomgang av forholdet mellom ikke-kommunale og kommunale barnehager når det gjelder likebehandling, veiledning og involvering.
- Ingen klager på utmåling av tilskuddet til de ikke-kommunale barnehagene
- Redusere antall lærertimer som brukes på spesialundervisning. .

Budsjett, drift

BUDSJETTRAMMER OG KONSEKVENSER				
	2011	2012	2013	2014
Budsjettvedtak 09.12.09 for 2011	172 646 000	295 319 000	298 844 000	300 429 000
Konsekvensjustert budsjett	295 319 000	298 844 000	300 429 000	301 316 000
Nye tiltak				
23. Drift nytt IT system OPAD til skole.	100 000	100 000	0	0
24. Forebyggende tiltak for elever i skolene	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
25. Spesialskolers/gjestelever - merutgifter i 2010	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
26. Prosjekt helhetlig skoledag ved Brønnerud	207 000	450 000	243 000	0
27. Skoleskyss	500 000	500 000	500 000	500 000
28. Ny barnehage under Togrenda fra 01.08.12	0	700 000	1 438 000	1 438 000
29. Økt pott til kompetanseutvikling	300 000	300 000	300 000	300 000
30. Ny barnehage fra 01.08.2013	0	0	3 981 000	8 612 000
31. Utvidelse Solberg skole - drift fra 01.08.2014	0	0	0	691 000
32. Justering nye behov i forhold til befolkningsvekst			2 000 000	5 000 000
Sum nye tiltak	3 107 000	4 050 000	10 462 000	18 541 000
Nye besparelser - F-sak 41/10				
33. Reduksjon skolene	-3 649 000	-3 649 000	-3 649 000	-3 649 000
34. Reduksjon tilbud frukt og grønt i ungdomsskolene	-396 000	-396 000	-396 000	-396 000
35. Åpen barnehage avvikles.	-204 000	-304 000	-304 000	-304 000
36. Avdelinger i barnehager stengt i sentrumsområdet	-2 221 000	0	0	0
37. Innsparing kulturskolen	-362 000	-362 000	-362 000	-362 000
38. Reduksjon stilling fritid for funksjonshemmede	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
39. Reduksjon bøker og tidsskrifter biblioteket	-110 000	-110 000	-110 000	-110 000
40. Innsparing pedagogisk -psykologisk tjeneste	-278 000	-278 000	-278 000	-278 000
Sum nye besparelser	-7 720 000	-5 599 000	-5 599 000	-5 599 000
Ramme 2011-2014 - foreløpig versjon	290 706 000	297 295 000	305 292 000	314 258 000

Tab 20: Budsjettrammer og konsekvenser oppvekst og kultur

Kommentarer

For kommentarer til konsekvensjustert budsjett (note 1-22), se vedlegg 2.

Nye tiltak

- I 2011 skal nytt IT-system OPAD etableres i skoler og barnehager. Det settes av midler til etablering og opplæring i dette i to år.
- Skolens rammer er strammet betydelig inn og det settes av en pott hos etatsjefen til forebyggende tiltak for elever i skolene.
- Kommunen har pt 11 elever ved Follo Barne- og ungdomsskole. I tillegg har utgiften til andre kommuner i forhold til grunnskoleundervisning for fosterhjemsplasserte barn og andre gjestelever økt. I 2010 er posten tilført midler i andre tertial. Det legges inn en økning på en mill kroner.
- Ved Brønnerud skole starter prosjekt helhetlig skoledag fra 01.08.11 og går over to skoleår.

27. Utgiftene til skoleskyss har til tross for ulike tiltak økt. Budsjettposten økes med 0,5 mill kroner. Nye retningslinjer trer i kraft til 2011.
28. Befolkningsprognosen viser en økning i barnetallene i perioden. For å møte kravene i forhold til barnehagedekning åpnes en barnehageavdeling under Togrenda barnehage i det gule huset ved Nordby skole fra august 2012. Dette tenkes som en idretts/naturbarnehage med 20 barn og 4,0 årsverk.
29. Kunnskapsløftet er stort sett avsluttet fra statens side og det vil være betydelig mindre midler å få tildelt til kompetanseutvikling i skolen. For å møte behovene for kompetanseutvikling økes potten med 0,25 mill kroner samtidig som refusjon fra staten reduseres med 0,05 mill kroner.
30. Befolkningsprognosen viser en økning i barnetallene i perioden, og fra 01.08.2013 planlegges en ny femavdelingsbarnehage i Nordbyområdet å være i drift. Det er lagt til grunn 22,6 årsverk og 78-100 barn. Nettoutgift vil være 8,6 mill kroner i året.
31. Befolkningsprognosen viser en økning i barnetallene i perioden og skolekapasiteten utfordres. Solberg skole må utvides i perioden og planlegges å stå ferdig i 2014 med drift fra august. Det vil også være behov for utvidelse av Sjøskogen skole – investeringen påbegynnes i 2014.
32. Rammetilskuddet er budsjettert i forhold til økningen i barnetall i perioden. Budsjetteknisk legges det også inn beløp for nye behov som følge av befolkningsveksten.

Nye besparelser

33. Skolebudsjettene er redusert med 3,6 mill kroner. Totalt antall årsverk i etaten er redusert med om lag 10 i forhold til 2010 – dette kommer i hovedsak i skolene. Tiltaket betyr store klasser, færre assistenter/miljøarbeidere i klassene samtidig som man har store utfordringer i forhold til å gi tilbud til elever med behov for særskilt tilrettelegging.
34. Avsatt bevilgning til frukt og grønt i ungdomsskolene reduseres med 4/5, noe som vil gi barna frukt en dag pr uke.
35. Åpen barnehage i Nordby avvikles fra januar 2011. I Ås sentrum fortsetter tilbudet til minoritetsspråklige barn frem til sommeren. De fleste som benytter tilbudet er barn der foreldre er i foreldrepermisjon.
36. I Ås sentrum holdes en avdeling stengt ved Tunveien barnehage frem til sommeren 2011. Frydenhaug barnehage holder en avdeling stengt hele 2011. Fra 2012 forutsettes full drift i begge barnehager.
37. Kulturskolen setter lærerressursene inn på undervisningstilbud som gir kulturskolen et overskudd i driften, og selger ressurser til prosjekter finansiert eksternt. I tillegg er vare- og tjenesteposter redusert.
38. Fritid for funksjonshemmede reduseres med ett årsverk. Det vil fortsatt gis et greit tilbud i samarbeid med andre enheter.
39. Bokbudsjettet ved biblioteket reduseres med 0,11 mill kroner til 0,41 mill kroner. Abonnementer på tidsskrifter er redusert og innkjøp av bøker vil reduseres.
40. Arbeidet med tiltak til funksjonshemmede barn i barnehager vris fra direkte tilskudd til barnehagene til veiledning/rådgivning fra ansatte ved PPS.

4.1.1 Barnehager og skoler

Tjenestens omfang og innhold

Antall ansatte/årsverk

Tjenesteområdet hadde per oktober 2010 totalt 419 ansatt og 357,8 årsverk.

Tjenesteområdet omfatter

- 8 kommunale barnehager
- 2 åpne barnehager
- 7 barneskoler
- 2 ungdomsskoler
- 7 skolefritidsordning (SFO)

I tillegg har tjenesten tilsyns- og veiledningsansvar for:

- 13 ikke-kommunale barnehager
- 3 ikke-kommunale familiebarnehager

Tjenesteområdet har totalt ca 570 barn i kommunale barnehager, 554 i ikke-kommunale barnehager og 16 barn i familiebarnehager. Det er 1471 elever i barneskolen og 656 elever i ungdomsskolen. Antall barn i SFO var 630 hvorav 391 hadde hel plass.

Hovedoppgaver

- Gi grunnskoleopplæring som fremmer utvikling av barn og unges kunnskaper, ferdigheter, holdninger og verdier som vil gjøre dem i stand til å mestre sitt eget liv og delta i arbeids- og samfunnslivet.
- Gi en opplæring som er tilpasset elevenes forutsetninger og behov, slik at alle får like muligheter til å utvikle sine evner og talenter.
- Gi tilbud om en kvalitativt god skolefritidsordning (SFO) før og etter skoletid
- Gi et pedagogisk tilbud i barnehagene som bygger på et helhetlig læringssyn, der omsorg, lek og læring ses i sammenheng.
- Tilby alle barn i barnehagen gode utviklings- og aktivitetsmuligheter.

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene samfunn og brukere

Fokusområde samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Gode sosiale og fysiske miljøer	Sosial trivsel 7. trinn	Elevundersøkelsen	4,4	4,5	4,4
	Sosial trivsel 10. trinn	Elevundersøkelsen	4,2	4,4	4,3
	Mobbing på skolen 7. trinn	Elevundersøkelsen	1,4	1,2	1,4
	Mobbing på skolen 10. trinn	Elevundersøkelsen	1,5	1,2	1,5
	Medbestemmelse 10. trinn	Elevundersøkelsen	2,2	2,6	2,4

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
	Beredskapsøvelse	Gjennomføre beredskapsøvelse i skolene	0	1	1
Bærekraftig forvaltning av arealer og teknisk infrastruktur	Antall skoler og barnehager som er miljøsertifisert	Registrering ved kommunen	1	6 barnehager 3 skoler	6 barnehager 1 skoler

Tab 21: Målkart for Barnehage og skole, fokusområdet Samfunn

Utfordringer

Barnehager

Barnehagene er de første enhetene som blir miljøsertifisert i Ås. Hittil er Søråsteigen og tidligere Sagalund barnehage miljøsertifisert. I løpet av 2011 er det et mål å miljøsertifisere resten av de kommunale barnehagene.

Barnehagenes fysiske miljø

Ås kommune har i dag 3 eldre barnehager som bare delvis er oppgradert. Sagaskogen med begge sine avdelinger har behov for oppgradering av innemiljøet og utemiljøet.

Skolene

Det er ønskelig at Brønnerud skole kan starte forsøk med helhetlig skoledag fra august 2011. En helhetlig skoledag innebærer en skoledag fra kl 08:30 – 14:30 hvor noe av SFO tiden er integrert i skoledagen. Skolen vil dermed ha mulighet til å tilpasse skoledagene etter elevenes behov for læring og lek. Tilbudet skal gjelde for alle elever og skal være gratis. I første omgang vil dette være en 2-årig forsøksperiode.

Tiltak i 2011

- Miljøsertifisere 5 barnehager og 3 skoler
- Starte forsøk med helhetlig skoledag på Brønnerud skole

Fokusområde brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	Brukertilfredshet med tjenestene	Brukerundersøkelser			
	Karriereveiledning 10. trinn	Elevundersøkelsen	3,5	3,7	3,6
	Faglig veiledning 7. trinn	Elevundersøkelsen	3,3	3,6	3,4
	Faglig veiledning 10. trinn	Elevundersøkelsen	2,9	3,3	3,1
	Motivasjon 7. trinn	Elevundersøkelsen	4,2	4,3	4,2
	Motivasjon 10. trinn	Elevundersøkelsen	3,8	3,9	3,8
Dekningsgrad av	Registrering ved Kostra				

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
		Andel barn 1-5 år med barnehageplass	90,7%	95%	92%
		Egen telling			
		Antall klagesaker på barnehageplass	3	0	3
		Søkere med rett til barnehageplass som ikke har fått retten oppfylt	0	0	0
		Søkere med rett til barnehageplass som ikke har fått oppfylt 1. eller 2. ønske	43	0	15
		Registrering ved Utdanningsdirektoratet			
	Resultat skriftlig eksamen	10. trinn			
		Norsk hovedmål	3,8	4,0	3,8
		Norsk sidemål	3,6	3,7	3,6
		Engelsk	3,8,	3,9	3,8
		Matematikk	3,3	3,6	3,4

Tab 22: Målkart for Barnehage og skole, fokusområdet Brukere. For ytterligere resultater for skole henvises det til den årlige tilstandsrapporten.

Utfordringer

For å lykkes som skoleeier må kommunen:

- Sikre at det skapes helhet og sammenheng i hele organisasjonen
- Sikre at barn og unge opplever helhet og sammenheng i sin læring
- Sikre at barn og unge får reell mulighet til å bidra og delta i et demokratisk fellesskap

Barnehagene og skolene i Ås skal være en lærende organisasjon i kontinuerlig utvikling. Organisasjonen skal ha helhet og sammenheng i struktur og planer, og fungere som et samarbeidsfellesskap mot et felles mål om best mulig læring for alle barn og unge. Organisasjonen skal ha felles kjerneverdier, kvalitetsbeskrivelser og en kompetanseplan som sikrer helhet og sammenheng. Hele opplæringsløpet skal være en kontinuerlig læringsprosess med gode overganger mellom virksomhetene. De valg som gjøres, skal gjøres etter pedagogiske vurderinger og grundige prosesser som igjen skal føre fram til gode sluttprodukter. Vurdering for læring skal være gjennomgående i hele organisasjonen. Det vil være en prioritert oppgave i 2011 å utarbeide kvalitetskriterier for skoler og barnehager

Barnehage

Kvalitet

I 2009 trådte retten til barnehageplass i kraft. Dette gir foreldre forutsigbarhet og alle barn like muligheter til en plass i barnehage. I Stortingsmelding nr 41 (2008-2009) *Kvalitet i barnehagen* har regjeringen valgt 3 hovedmål for kvalitetsarbeidet i barnehagen:

- Sikre likeverdig og høy kvalitet i alle barnehager

- Styrke barnehagen som læringsarena
- Alle barn skal få delta aktivt i et inkluderende fellesskap

Å styrke barnehagens og skolens samarbeide er også et viktig satsningsområde i regjeringens kvalitetsmelding.

Barnehageloven og rammeplanen skal sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud med høy kvalitet. Barnas beste, barns rett til å uttrykke seg og medvirke, barnehagen som læringsarena og en aktiv voksenrolle er sentrale tema. For å nå målene i rammeplanen bruker de kommunale barnehagene inspirasjon fra Reggio Emilia filosofien. For å tydeliggjøre arbeidet er det utarbeidet en pedagogisk plattform med fokus på medvirkning, læring, læringsmiljø, prosjektarbeid og dokumentasjon.

Barnehagene er nå på vei mot et rikere læringsmiljø, en tydeligere organisasjon, mer hensiktsmessige strukturer og en læringsforståelse basert på refleksjon. Dette har medført en økt kvalitet og bevisstgjøring på det pedagogiske arbeidet i de kommunale barnehagene.

I nasjonale styringsdokumenter slås det fast at barnehage og skole skal samarbeide til barnets beste. I 2010 gjennomførte oppvekst- og kulturetaten et prosjekt om overgangen mellom barnehage og skole. Prosjektet har resultert i en ny kommunal plan for overgang mellom barnehage og skole. Planen som skal ha virkning fra januar 2011 har fokus på samarbeidsrutiner mellom barnehage og skole, informasjon til skole og samtykke fra foresatte. Ved å ha en slik plan ønsker man at samarbeidet mellom barnehage og skole skal få mer fokus. Målet er å sikre hvert enkelt barn gode overganger og skape større helhet og sammenheng i deres lærings- og oppvekstmiljø gjennom 5 år i barnehage og 12 år på skole.

Barnehagedekning

Dekningsgraden for barn 1- 5 år gikk fra 92 % i 2008 til 90,7 % i 2009.

Ved hovedopptaket 2010 fikk alle som søkte innen 1.3.10 og som ønsket plass før årsskiftet, tilbud om plass.

På grunn av overkapasitet på barnehageplasser i sentrumsområdet har 2 avdelinger i dette området vært midlertidig stengt. Avdelingene blir derfor brukt som midlertidig lokaler for Solbergtunet barnehage fra 1. august 2010 til 1. desember 2010.

Selv om 2 avdelinger er fylt med barn fra Solbergtunet barnehage er det allikevel ledige barnehageplasser i sentrumsområdet. Det er derfor foreslått at 2 avdelinger i sentrumsområdet holdes stengt våren 2011 og 1 avdeling i 2012.

Barnetallet i hele Ås er fortsatt økende, spesielt i Nordby området. Solbergtunet barnehage som åpner 1. desember 2010, er allerede fulltallig.

I Nordby-området er det behov for en ny barnehage. Arbeid med å finne en tomt for barnehage i Vinterbro/ Solberg-området bør igangsettes i 2011 for å starte bygging i 2013.

Skole

Endringer og kvalitetssikring

Det skal gis en grunnskoleopplæring som utvikler barn og unges kunnskaper, ferdigheter, holdninger og verdier som gjør dem i stand til å mestre sitt eget liv. Opplæringen som gis skal tilpasses elevenes forutsetninger og behov, slik at alle får like muligheter til å utvikle sine evner og talenter. Opplæringen skal være av god kvalitet og gi elevene et godt læringsutbytte i et godt læringsmiljø. Systematisk resultatoppfølging, styrket kompetanse hos lærere, skoleledere og skoleeiere skal bidra til kvalitetsutviklingen.

Stortingsmelding 31 (2007-2008) *Kvalitet i skolen* varslet en klarere nasjonal styring av skolen, men understreket kommunens ansvar som skoleeier. For å ivareta kommunens ansvar skal det utarbeides en plan som synliggjør kommunens kvalitetsmål og kriterier for hva som er en god barnehage og grunnopplæring. Planen er under utarbeidelse.

Fra 01.08.09 er skoleeieres plikt til tilrettelegging av tidlig innsats for elever på 1.– 4. årstrinn i fagene norsk og matematikk presisert. Innsatsen skal rettes mot elever med svake ferdigheter i lesing og regning, blant annet ved økt lærertetthet. Plikten vil være en del av tilpasset opplæring. Lovendringene gir ikke elever individuelle rettigheter.

I 2010 framla rådmannen tilstandsrapporten om grunnskolen i Ås i 2009 for kommunestyret. Rapporten omhandlet læringsresultater, frafall og læringsmiljø. Rapport for 2010 vil bli lagt fram for kommunestyret våren 2011.

Både nasjonalt og kommunalt vil vurderingsarbeide være et satsningsområde i flere år framover. I Ås har elevvurdering vært et satsningsområde i et par år. Kunnskapsdepartementet har fastsatt nye forskrifter til opplæringsloven om individuell vurdering. Vurdering skal bidra til motivasjon og læring og er et viktig virkemiddel for å realisere kunnskapsløftets målsetting om økt læringsutbytte for alle.

Fra august 2010 er kommunen forpliktet til å tilby gratis leksehjelp for elever i 1. – 4. trinn. Dette er innført ved alle barneskolene i Ås, men med litt forskjellige modeller som er under kontinuerlig vurdering. En annen endring er muligheten for rektor til å delegerer myndighet slik at lærere kan bortvise elever i en undervisningsøkt, avgrenset til 2 klokketimer. I tillegg er det innført rett for funksjonshemmede elever til å få skyss til og fra SFO.

Kostnadene ved de spesielt tilpassede opplæringstilbudene, enten de foregår i kommunens lokale grunnskoler eller spesialskoler andre steder, er økende. Barn og unge med atferdsvansker og psykiske lidelser er en utfordring. Det forsøkes ut alternative opplæringsarenaer ved flere av skolene. Disse vil bli evaluert før sommeren 2011.

Det er en vekst i antall barn i Nordby området. Dette medfører at Sjøskogen og Solberg skole nærmer seg kapasitetsgrensen for antall elever de kan ta i mot. I 2011 bør det utarbeides en skolebruksplan for Ås kommune.

Læringsutbytte

Elevenes ferdigheter blir målt gjennom nasjonale prøver og kartleggingsprøver. De nasjonale prøvene som tas i starten av 5. og 8. trinn skal gi informasjon om elevenes måloppnåelse i forhold til kompetansemålene på 4. og 7. trinn i lesing, engelsk og regning. For å kunne måle fremdriften til elevene er det nå også innført nasjonale prøver i lesing og regning på 9. trinn.

I tillegg gjennomføres det obligatoriske kartleggingsprøver for 1., 2. og 3. trinn i leseferdighet, og for 2. trinn i tallforståelse og regneferdighet. Kartleggingsprøver er et tiltak for å få oversikt over hvilke elever som har svake ferdigheter og trenger ekstra oppfølging. Informasjonen fra prøvene skal gi skolen og læreren et bedre grunnlag for å tilpasse opplæringen til den enkelte elev. Alle aktuelle lærere kurses i resultatoppfølging av Nasjonale prøver.

Organisasjonsutvikling

Erfaringer fra New Zealand i 2006, innføring av Kunnskapsløftet og en sterkere fokusering på resultater har bidratt til at det skjer en utvikling i skolene i Ås. Kompetanseheving i form av kurs etc., har gitt mange et godt påfyll i fag og kunnskap. Skolene trenger derfor en god organisasjon for bedre å kunne nyttegjøre seg den kompetansehevingen enkeltlærere og grupper av lærere nå har fått. Å kunne plassere ting inn i en helhet, se den røde tråden i eget arbeid, dele med hverandre, arbeide mot felles visjon og verdigrunnlag er avgjørende for å kunne møte økte krav om tydelig ledelse på alle nivåer i skolen, samt skape vekst og øke læringsutbyttet for hver enkelt lærer og elev. 6 av skolene i Ås er med i et internasjonalt nettverk, CDE (Community Designed Education). Alle som er involvert i skolen er med. De involverte arbeider mot en felles visjon, en beskrivelse av hvordan de ønsker at deres skole skal være. Gjennom 3 år får skolen og ledelsen veiledning og hjelp til å utvikle sin skole på forskjellige områder, med visjon, verdigrunnlag og læringssyn som rettesnor. I fokus står både ledelsesutvikling, pedagogikk, skolen som lærende organisasjon med mer. Skolene skal jobbe med forskning og implementere en utviklingsplan som alle i skolesamfunnet har bidratt til.

Nordby og Nordbytun er nå inne i sitt 3. år i et pilotprosjektet for å utvikle positiv atferd, støttende læringsmiljø og samhandling i skolen (PALS). PALS er en tiltaksmodell for å styrke sosial kompetanse og forebygge og mestre atferdsproblemer i skolen. Veilederansvaret for utviklingen av PALS ligger hos Atferdssenteret ved Universitetet i Oslo. Skolene opplever at dette gir skolene nyttige redskap som fører til økt trivsel og et godt læringsmiljø.

Tiltak i 2011

- Utarbeide kvalitetsbeskrivelser for barnehage og skole
- Fortsette utredningen av alternative opplæringsarenaer for elever med behov for spesialpedagogisk hjelp
- Gjennomgang av spesialundervisningen i skolen
- Finne tomt til ny barnehage i Vinterbro/Solberg-området
- Utarbeide skolebruksplan for Ås kommune.

4.1.2 Fritidstilbud, kulturskole, bibliotek og kulturhus

Tjenestens omfang og innhold

Antall ansatte/årsverk

- Kulturskolen: 31 ansatte /13,2 årsverk
- Bibliotek inkl. lokalhistorisk arkiv: 13 ansatte /7 årsverk
- Ungdomsklubbene: 16 ansatte /3,75 årsverk
- Fritidstilbud for funksjonshemmede: 9 ansatte / 3.4 årsverk

Tjenesteområdet omfatter

- Kulturskole inkl. Den kulturelle skolesekken og mediaverksted
- Bibliotek med lokalhistorisk arkiv
- Ungdomsklubbene
- Fritidstilbud for funksjonshemmede
- Kulturhus

Hovedoppgaver

- Kulturskolen har et variert og kvalitativt godt tilbud
- Innbyggerne har et tilgjengelig bibliotek med god kvalitet
- Lokalhistorisk arkiv tar vare på dokumenter og gjenstander av lokalhistorisk interesse og formidler lokal historie
- Tilbud om gode aktiviteter og miljøer som retter seg særlig mot barn og unge
- Drift og utvikling av kulturhuset
- Knytte kontakt mellom kommunens tilbud om spesielt tilpasset opplæring og fritidstilbudet for å sikre synergieffekt til beste for brukeren.

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene samfunn og brukere

Fokusområde samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Gode sosiale og fysiske miljøer	Andel barn/unge mellom 5-25 år som er medlem i en forening.	Registrering ved kommunen	72 %	75%	72%
	Antall utlån av alle medier fra folkebibliotek per innbygger	Registrering ved KOSTRA	5,2	5,3	5,2
	Antall eksterne arrangementer som får økonomisk støtte/bidrag gjennom arbeidsressurser	Registrering ved kommunen	25	30	25

Tab 23: Målkart for tjenesteområdet Fritidstilbud, kulturskole, bibliotek og kulturhus, fokusområdet Samfunn

Utfordringer

Befolkningen i Ås er i endring, både i størrelse, sammensetning og kulturbakgrunn. Forventningene til at bostedskommunen skal ha et godt og bredt tilbud gjør seg gjeldende på alle områder, også innen fritids- og kulturområdet. Dette stiller større

krav til mangfold i kulturtilbudet og tilrettelegging for at alle skal føle seg hjemme på møteplasser og i aktiviteter. Et mangfoldig kultur- og fritidstilbud er en sentral faktor for utvikling av trygge, stimulerende og inkluderende oppvekstmiljøer. Undersøkelser viser at kultur- og fritidstilbud, samt møteplasser er viktige faktorer når en velger bosted.

I en situasjon med befolkningsvekst er det viktig å se på hva som skaper tilhørighet og identitet. Det må derfor vurderes hva som er viktig å bevare og verne om av kommunens lokalhistorie, kulturlandskap og arkitektur, samt hvilke tradisjoner, verdier, holdninger og uttrykk det er ønskelig å formidle til neste generasjon. Forutsetningene for en positiv utvikling er samspill mellom tradisjon og nytenkning.

Kommunen har en viktig rolle som samarbeidspartner og tilrettelegger for et aktivt organisasjonsliv og økt frivillig innsats. Ulike tilskuddsordninger, veiledning, tilrettelegging av bygg og anlegg, utleie av lokaler og utstyr er eksempler på slike tilretteleggingstiltak.

For at innbyggere i Ås skal gis mulighet til trivsel, trygghet og tilhørighet gjennom engasjement og påvirkningsmuligheter, er utvikling av gode formelle og uformelle møteplasser viktig. Møteplassene gir en mulighet til å etablere sosiale nettverk, utveksle informasjon og meninger. Det er nødvendig for lokalkulturens vekst og utvikling å være åpen for nye ideer, ny kunnskap og nye måter å organisere samfunnslivet på.

Kulturhuset

Gjennom oppgraderingen av kulturhuset får kommunen en ny viktig møteplass for beboerne i Ås. Lag, foreninger, innbyggere i ulike aldersgrupper og kommunale virksomheter må spille på lag for å fylle huset med et variert og spennende innhold. Det er viktig med et godt samspill mellom kommunen og lag og organisasjoner for å utnytte og videreutvikle potensialet som ligger i kulturhuset.

Kulturhuset skal være:

- en identitetsskaper, kompetansespreder, stedsutvikler og kulturformidler.
- en arena for kommunens administrative og politiske virksomhet.
- en arena for sosial og kulturell virksomhet gjennom å huse faste kulturelle og sosial virksomheter, ved å være en viktig arena for innbyggere og arrangører med behov for tilrettelagte møteplasser, samt en fremvisningsarena for fritidskulturlivet og profesjonelle kulturaktører.
- en arena som bidrar til økt kulturaktivitet i Ås.

Følgende investeringer er innarbeidet i budsjettet for 2011:

Kinoteateret - Skifte gulvbelegg utgang/rømningsvei nede + siderom/garderobe	20.000
Kinoteateret - Innkjøp og tilrettelegging av mobil garderobeløsning	40.000
Kjøkken - Dekketøy og utstyr	150.000
Vestibyle – Inventar	100.000
Kino – Utgifter installasjon og tilrettelegging digital kino (avhenger av valg av standard)	300.000
Sum investeringer 2011	610.000

Følgende investeringer er ikke innarbeidet i økonomiplanen:

1 Kinoteateret - Oppussing/innredning garderobes og lager kjeller under scenen	50.000
2 Kinoteateret - Bygging av scene over gjenværende scenetrapp + ny mobil trappeløsning	30.000
3 Kjøkken – Dekketøy og utstyr	100.000
4 2. etasje - Rehabilitering av gulv	300.000
5 Vestibyle - inventar	100.000
6 Nytt lydanlegg for konserter etc (delvis finansiert av Ås kulturforum)	200.000
7 Ny inndekning til scenen (sceneteppe)	200.000
8 Gjøre justeringer av vinkler på vegger i salen for å hindre ekkovirkning	100.000
9 Utskiftning av seter og teppe/gulvbelegg	2.250.000
10 Supplering/fornyning av lysutstyr scenen	100.000
11 Installasjon av løsninger for å variere etterklangstid i kinoteateret (for akustisk mus)	400.000
12 Forbedring av ventilasjon i kinoteateret	1.000.000
Sum investeringer 2012-2015	4.830.000

Det er også viktig å legge til rette for kulturaktiviteter også andre steder i kommunen. Lokale kulturhus er viktige arenaer i denne sammenheng.

UMB og studentsamfunnet representerer et potensial i forhold til økt samarbeid om kulturaktiviteter. Kommunen vil derfor ta initiativ til et nærmere formalisert samarbeid med universitetet og studentsamfunnet om kulturaktiviteter og felles arrangementer. Studentstyret har en representant i kulturforumets styre. Dette er et tiltak for å komme videre i utviklingen av et slik samarbeide.

Ås Kulturforum

Etableringen av forumet gjør det mulig å skaffe midler til barn/unge i skoler og øvrige kulturarenaer gjennom statlig tilskuddsordning.

Følgende tiltak ønsker forumet å arbeide med:

- Festuke i forbindelse med gjenåpning av Kulturhuset
- Revyfestival (2. hvert år)
- Scenekunst for barn, med regelmessige teaterforestillinger
- Filmfestival (2. hvert år)
- Etablere en arena/møteplass for den gode samtale
- Multikulturell matfestival
- Lyd- og lyskurs for arrangører

Ungdomshusene

Ungdomshusene har i 2010 videreført arbeidet med evaluering og endringer jf arbeidet med "Utredning av ungdomspolitikken" fra 2009. Scenen på Midtgard er klar og det jobbes bl.a. i samarbeid med kulturskolen med å lære opp / motivere ungdommer, slik at de selv i størst mulig grad kan initiere og drifte aktivitetene.

Det arbeides med spesialisering av klubbene, siden det er vanskelig å utvikle et tilbud som er like gode i alt. Band- og scenevirksomhet utvikles på Midtgard, mens f.eks. LAN utvikles på Rudolf. Det er igangsatt et felles arbeid med Manifest for de kommunale fritidstilbudene i Follo. Dette skal være klart høsten 2011, og er i første rekke et arbeids- og informasjonsdokument rettet mot ansatte, samarbeidspartnere, foreldre og andre voksne. I Ås er dette en del av den lokale innsatsen knyttet til informasjon og image. Det jobbes med å utvikle ungdomshusene til naturlige

møtesteder for ungdom, uavhengig av sosial bakgrunn eller interesser. Det jobbes derfor også for å få inn eksterne ungdomsrettede aktiviteter på husene.

Biblioteket

Biblioteket skal være en sentral møteplass for alle innbyggerne i Ås, og det er viktig at tjenesten utvikles i tråd med tilgjengelige medieressurser og de behov og forventninger brukere har til et moderne folkebibliotek. Spesielt barn og innbyggere med flerkulturell bakgrunn bruker biblioteket aktivt, og tilbudet til disse bør bli enda bedre. Den teknologiske utviklingen som internett og utlån av nye medietyper representerer er en utvikling som biblioteket må møte. Ås er en kommune med et internasjonalt miljø, og bibliotekets tilbud bør gjenspeile dette.

Brannsikringen av kulturhuset vil gi biblioteket mer formidlingsareal i barne- og ungdomsavdelingen, noe som vil bedre muligheten til å skape tilbud rettet mot ulike aldersgrupper. Det er også ønskelig å legge til rette for at det i selve biblioteklokalet kan skje mer utstrakt formidling rettet mot grupper. At Ås lokalhistoriske arkiv blir samlokalisert med Ås bibliotek vil skape bedre tilgjengelighet for brukerne.

Tiltak i 2011

- Utvikle kulturhuset i Ås sentrum til en sentral møteplass for kulturlivet i Ås.
- Etablere et formalisert samarbeid om kulturelle aktiviteter med studentmiljøet på UMB.
- Starte arbeidet med en kulturplan.
- Fortsette arbeidet med evaluering og utvikling av ungdomshusene, for å gjøre dem til naturlige og gode arenaer for ungdom i kommunen.
- Samlokalisere biblioteket og Ås lokalhistoriske arkiv i kulturhuset.

Fokusområde brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	• Dekningsgrad av tjenester	Registrering ved KOSTRA			
		Kulturskoleplasser i forhold til antall grunnskoleelever	26 %	30%	26%

Tab 24: Målkart for tjenesteområdet Fritidstilbud, kulturskole, bibliotek og kulturhus, fokusområdet Brukere

Utfordringer

Kulturskolen

Kulturskolen i Ås har et godt og bredt undervisningstilbud for barn og unge mellom 4 og 19 år innenfor musikk, teater, dans og visuell kunst. I tillegg driver kulturskolen "Den kulturelle skolesekken" og Mediaverkstedet. Kulturskolen samarbeider med ungdomshusene om et nytt undervisnings- og aktivitetstilbud for band som skal utvikles i 2011. Med støtte fra Kunnskapsdepartementet har kulturskolen satt i gang utviklingsprosjektet "Ås internasjonale kultursenter" som vil bli videreført i 2011.

Prosjektet drives i samarbeid med Bjørnebekk asylmottak, voksenopplæringen, skoler og frivillige organisasjoner. Fra Norsk kulturskoleråd har kulturskolen mottatt utviklingsmidler for å utrede og initiere et samarbeid i Follo om talentutvikling. Dette arbeidet vil komme godt i gang i 2011.

Det er viktig å sikre det gode undervisningstilbudet som er bygget opp gjennom 40 år samtidig som kulturskolen utvikles til å kunne dekke flere behov og ønsker enn tidligere. Det er en utfordring for kulturskolen å gi elever et rikt og omfattende breddetilbud og samtidig gi elever fordypning i forhold til behov.

Det søkes om utviklings- og prosjektmidler til utprøving av både spesial- og breddetilbud i kunst- og kulturfag i samarbeid med barnehage, grunnskole og SFO.

Kulturskolen skal utvikles som ressurscenter for skole og kultur i tråd med de nasjonale målsetningene i Strategisk plan for kunst og kultur i opplæringen.

Biblioteket

Innbyggerne i Ås er svært fornøyde med biblioteket. I tillegg til å låne bøker bruker mange biblioteket som et informasjons-, inspirasjons- og/eller arbeidssted. Biblioteket driver aktiv formidling til skole- og barnehagegrupper. Et enda tettere samarbeid mellom skole/barnehage og bibliotek er ønskelig.

Fritidstilbud for funksjonshemmede

Tilbudet ble i 2009 organisert sammen med voksenopplæringscenteret, men enhetene er foreløpig ikke samlokalisert. Samlokaliseringen av enhetene skjer i 2012. Tilbudene består av sosiale, fysiske og kulturelle aktiviteter, og mange av aktivitetene skjer i samarbeid med frivillige organisasjoner eller de øvrige Follo-kommunene. Aktivitetstilbudene strekker seg gjennom hele uken. Det er en utfordring å utvikle gode rutiner for samarbeid mellom fritidstilbudet og opplæringen som skjer på Voksenopplæringscenteret.

Tiltak i 2011

- Utvikle nye elevtilbud gjennom kulturskolen i samarbeid med barnehage, grunnskole og SFO.
- Utvikle en modell for samarbeid om talenttilbud i Follo-kommunene.
- Øke bibliotekets formidlingsaktiviteter til skoler og barnehager.
- Utvikle og implementere samarbeidsrutiner mellom fritidstilbudet og Voksenopplæringscenteret.
- Utvikle et oppstartskurs for nye fritidsassistenter.

4.1.3 Voksenopplæring og flyktingtjenesten

Tjenestens omfang og innhold

Antall ansatte/årsverk

- 16 ansatte/13,9 årsverk

Hovedoppgaver

- Gi opplæring til voksne personer som har rett til opplæring på følgende områder:
 - voksne med utviklingshemming eller funksjonshemming mottar spesialundervisning etter Opplæringslovens § 4A-2
 - personer som mangler fullverdig grunnskoleeksamen eller basisferdigheter innen lesing, skriving, regning og/eller IKT har rett til opplæring etter Opplæringslovens § 4A-1
 - innvandrere, flyktinger og asylsøkere har rett til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven
- Flyktingetjenesten skal:
 - bidra til en god bosetting og integreringsprosess for de flyktingene som Ås kommune bosetter
 - være kommunens kontaktperson for nyankomne flyktinger og innvandrere og formidle informasjon om kommunens tilbud
 - administrere og videreutvikle ordningen med flyktingguider

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene samfunn og brukere

Fokusområde samfunn

Utfordringer

Flyktingtjenesten

Flyktingetjenestens største utfordring er boligmarkedet i Ås. I konkurranse med studenter og familier med sikre inntekter taper flyktingene i boligmarkedet. Det er også en utfordring at flyktingene ikke flytter ut av boligene de har fått tildelt gjennom flyktingetjenesten til avtalt tid. Dette gjør at den planlagte gjennomstrømmingen i egen boligportefølje ikke skjer.

I samarbeid med NAV er det utviklet samarbeidsrutiner. Rutinene skal sikre brukerne et likeverdig og forutsigbart tjenestetilbud. Den planlagte bosettingen av enslige mindreårige flyktinger stiller nye krav til fleksibilitet, forutsigbarhet og faglig trygghet.

Tiltak i 2011:

- Utvikle rutinehåndbok for ansatte tilknyttet boligene for enslige mindreårige.
- Formalisere og videreutvikle opplærings- og oppfølgingstilbud til flyktingeguidene.
- Gjøre forberedelser for kjøp av boliger til flyktinger.

Fokusområde brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat*	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	Antallet deltakere i introduksjonsordningen i jobb eller utdanning etter avsluttet program	Registreringer i NIR			
		Registreringer i NIR	50 %	70 %	60 %
	Antallet personer med rett og plikt til norskopplæring som tar ut retten sin i løpet av tre år	Registreringer i NIR	71%	80 %	75 %
	Antallet asylsøkere som benytter retten til norskopplæring	Registreringer i NIR	54%	60 %	55 %
	Antallet bosatte flyktninger i jobb eller utdanning etter 5 år	Registreringer i NIR	65 %	70 %	65%
Antallet flyktninger som har flyktningguide i løpet av første år i kommunen	Rapportering fra flyktningkonsulent		30 %	50 %	40 %

NIR = Nasjonalt Introduksjonsregister

Tab 25: Målkart for tjenesteområde Voksenopplæring og flyktningstjenesten, fokusområdet Brukere

*Usikkerhet rundt forrige resultat

Utfordringer

Voksenopplæringscenteret

Spesialundervisningen skal tilpasses den enkeltes forutsetninger og behov, og voksenopplæringscenteret har prioritert muntlig, skriftlig og/eller alternativ kommunikasjon og tall- og pengeforståelse framfor skolerettet kunnskap som loven åpner for. Dette er i tråd med VOX (kompetansesenter under Kunnskapsdepartementet) sine anbefalinger for opplæring av voksne.

Fra 2008 innførte regjeringen bestått norskprøve som grunnlag for permanent oppholdstillatelse eller norsk statsborgerskap. Dette medførte en dobling av antall personer som ønsket å melde seg opp til slik prøve. Fra 2010 er Norskprøve 2 eller 3 blir obligatorisk for alle som har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Som opplæringssted er det derfor en utfordring å bidra til at alle når tilstrekkelig norsknivå i henhold til regjeringens måltall, og som regionalt teststed er det en utfordring å ha gode prøveledere og sensorer til en svært stor målgruppe.

Stadig flere som flytter til Ås mangler helt eller delvis grunnskoleutdanning fra hjemlandet. Når innflytterne også mangler ferdigheter i å lese morsmål stiller det nye krav til Voksenopplæringscenteret. Inntil nå har kommunen kjøpt plasser for voksne

uten grunnskole utenfor kommunen. Dette er dyrt og det må derfor vurderes om slik utdanning skal tilbys av kommunen.

Det stilles strenge krav for å være teststed for Norskprøve 2 og 3. VO må utvikle gode rutiner slik at skolen fortsatt kan være regionens teststed. Likeledes må det stilles krav til kvalitetsmessig god testing og veiledning av elever.

Elever med rett og plikt til norskopplæring har krav på tett oppfølging både av antallet undervisningstimer de får og på faglig progresjon. Dette stiller store krav både til det merkantile og til det pedagogiske personalet.

Erfaringer viser at kommunen ikke når måltallene for videreformidling til arbeid eller utdanning for deltakerne på introduksjonsprogrammet. Samtidig opplever NAV at flere av deres brukere har behov for ytterligere norskopplæring.

Tiltak i 2011:

- Vurdere muligheten for å etablere eget grunnskoletilbud for unge voksne og voksne i Ås kommune.
- Utvikle lokal rutinehåndbok for kvalitetssikring og gjennomføring av norsktester.
- Utvikle gode metoder for underveisvurdering av elevene og deltakerne.
- Utvikle rapporteringsrutiner som sikrer både elevenes rett på tilstrekkelig undervisning og skolens inntekter.
- Utvikle kursporteføljen til å omfatte kurs i sjangeren "Jobbnorsk" og "jobbklubber".

4.2 Helse og sosial

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene medarbeidere og økonomi

Fokusområde medarbeidere

Utfordringer

Helse og sosialetaten har i 2010 rekruttert tilnærmet det helse- og sosialpersonell etaten har årsverk/stillinger til å benytte, og vurderer dermed situasjonen som tilfredsstillende. Likevel anses rekruttering av helsepersonell som en stor utfordring i årene som kommer. Årsaken til dette er først og fremst at andelen yrkesaktive synker, og andelen pensjonister øker sterkt. Eksempelvis er det i dag (2010) 6 yrkesaktive pr. pensjonist. I 2040 vil det være 2 yrkesaktive pr. pensjonist i Norge i følge SSBs fremskrivninger.

Ås kommune har etablert stipendordning for ansatte som ønsker å gjennomføre sykepleier- eller vernepleierutdanning. 4 ansatte holdt i 2010 på med en slik utdanning med stipend. I tillegg er det flere ansatte som gjennomfører en videreutdanning med stipend jfr kompetanseløftet 2015. Kommunen ser stadig større behov for ansatte med videreutdanningskompetanse. (Geriatri/demens, psykiatri / psykisk helsearbeid, onkologi / palliasjon, folkehelse, informatikk og helse etc)

Det utarbeides årlig kompetanseutviklingsplaner avdelingsvis, enhetsvis og for hele etaten, og kommunen søker- og får øremerkede kompetansemidler jfr *Kompetanseløftet 2015* til gjennomføring hvert år.

Det gjennomføres et omfattende friskvernsarbeid i helse og sosial i forbindelse med helse som strategisk satsningsområde. Det gjennomføres medarbeidersamtaler/ ledersamtaler, kompetansekartlegging og medarbeiderundersøkelser som følges opp med tiltaksplaner.

Tiltak i 2011

- Følge opp resultatene fra medarbeiderundersøkelsen
- Videreutvikle friskvernsarbeidet i etaten
- Bidra til å videreutvikle tiltak/ordninger som gjør at kommunen kan møte nye behov f.eks. i forhold til samhandlingsreformen
- Videreutvikle samarbeidet med syke - og vernepleierutdanningene på høyskolene

Fokusområde økonomi

Hva vi må lykkes med. (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler. (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Ø2 God økonomistyring	Ø2.1 Avvik i forhold til budsjett	Regnskapsdata			
		Etatens avvik i forhold til budsjett	4 %	0 %	0,5 %
	Ø 2.2 Stabilitet i øk. rammer	Regnskapsdata			
		Reduksjon i etatens nettobudsjetter i løpet av året	Ikke målt	0 %	0,5 %

Tab 26: Målkart for tjenestekområde Helse og sosial, fokusområdet Økonomi

Utfordringer

En sterk innbyggervækst, og den demografiske utviklingen med stadig flere eldre, fører til økt belastning på store deler av tjenestetilbudet i helse og sosial. Økningen i ressursbruken samsvarer ikke med økningen i det brukerantall som skal betjenes og leder til en kontinuerlig effektivisering og press på tjenestetilbudenes kapasitet og kvalitet. "Terskelen" for å kvalifisere til en tjenesteytelse blir høyere.

Samhandlingsreformen (St. melding 47) fører til raskere utskrivning fra sykehus og dermed økt press på kommunens helse - og sosialtjeneste. Follokommunene overføres til Ahus fra 01.01.2011. Ahus har en utskrivningspolitikk som kan utfordre kommunen økonomisk.

Helse og sosial har en varierende brukerguppe med sterke rettmessige krav knyttet til grunnleggende menneskelige behov. Dette gjør det utfordrende å ha total økonomisk kontroll, spesielt med tanke på sosialhjelp, plasseringer i barnevernet, brukerstyrt personlig assistent (BPA) og nyinnflyttede ressurskrevende brukere.

Tiltak i 2011

- Unngå avvik i forhold til budsjett.

Budsjett, drift

HELSE OG SOSIAL				
BUDSJETTRAMMER OG KONSEKVENSER				
	2011	2012	2013	2014
Budsjettvedtak 09.12.09 for 2011	204 227 000	230 653 000	228 193 000	227 833 000
Konsekvensjustert budsjett	230 653 000	228 193 000	227 833 000	227 833 000
Nye tiltak				
36. Justering nye behov i forhold til befolkningsvekst	0	0	0	6 000 000
37. Lønn og driftskostnader nye institusjonsplasser	0	0	12 137 000	12 137 000
38. Inntekt nye institusjonsplasser	0	0	-1 600 000	-1 600 000
39. Vederlagsordningen for tidl. Barnevernsbarn	1 500 000	0	0	0
40. 0,5 årsverk helsesekretær	239 000	239 000	239 000	239 000
41. 1,0 årsverk psykologi	0	0	640 000	640 000
42. Kjøp fra andre private, ettervern	200 000	200 000	200 000	200 000
43. 1,0 årsverk til barnevern (øremerkede midler)	0	0	0	0
44. Medikamenter	200 000	200 000	200 000	200 000
45. 1,0 årsverk til hjemmeboende med demens	489 000	489 000	489 000	489 000
46. Variabel lønn, Aktivitetsavdeling for demens	46 000	46 000	46 000	46 000
47. Driftskostnader, Aktivitetsavdeling for demens	20 000	20 000	20 000	20 000
48. 2,0 årsverk til 1:1 bemanning	938 000	938 000	938 000	938 000
49. Andel ACT-team	220 000	220 000	220 000	220 000
50. Overtid/psykiatrisk utrykning natt	150 000	150 000	150 000	150 000
51. Markering 20 års Kajaveien	30 000	0	0	0
52. 0,3 årsverk SFO tilbud	160 000	160 000	160 000	160 000
53. Driftskostnader 8 ekstra plasser ved Moer	242 000	242 000	242 000	242 000
54. Samhandlingsreformen medisinsk tekn-/lab. utstyr	100 000	100 000	200 000	250 000
Sum nye tiltak	4 534 000	3 004 000	14 281 000	20 331 000
Nye besparelser				
55. Reduksjon kurs og opplæring	-29 000	-29 000	-29 000	-29 000
56. Reduksjon bidrag til IKS	-13 000	-13 000	-13 000	-13 000
57. Økte refusjoner dekker inn for økte kostnader	-287 000	-287 000	-287 000	-287 000
58. Reduksjon kjøp fra andre	-157 000	-157 000	-157 000	-157 000
59. Økte inntekter	-1 892 000	-1 892 000	-1 892 000	-1 892 000
60. Reduksjon kjøp fra andre/BPA	-2 328 000	-2 328 000	-2 328 000	-2 328 000
61. Økt refusjon	-54 000	-54 000	-54 000	-54 000
62. Vakante seniorstillinger	-54 000	0	0	0
63. Reduksjon kjøp fra andre	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
64. Kutter 0,66 årsverk vakant stilling	-320 000	-320 000	-320 000	-320 000
65. Reduksjon kurs og opplæring	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
66. Kutter 0,8 årsverk miljøarbeider	-384 000	-384 000	-384 000	-384 000
67. Reduksjon vikarmidler og utstyr	-43 000	-43 000	-43 000	-43 000
68. Kutter 0,58 årsverk vakant stilling	-279 000	-279 000	-279 000	-279 000
69. Kutter 0,22 årsverk vakant stilling	-241 000	-241 000	-241 000	-241 000
70. Reduksjon vare og tjenesteposter	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
71. Kutt vakante stillinger	-454 000	-454 000	-454 000	-454 000
72. Innføre kaffepenger	-86 000	-86 000	-86 000	-86 000
73. Økt inntekt catering	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
74. Reduksjon vikarmidler	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
75. Reduksjon vare og tjenesteposter	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
76. Reduksjon vikarmidler	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
77. Økt inntekt kantine	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
78. Reduksjon leasingbiler	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
79. Reduksjon leasingbiler (forutsatt høyere kjøregodtgj.)	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Sum nye besparelser	-6 881 000	-6 827 000	-6 827 000	-6 827 000
Ramme 2011-2014 foreløpig versjon	228 306 000	224 370 000	235 287 000	241 337 000

Tab 27: Budsjettrammer og konsekvenser helse- og sosial

Kommentarer

For kommentarer til konsekvensjustert budsjett (note 1-35) se vedlegg 3.

Nye tiltak

36. Rammetilskuddet er justert i forhold til befolkningsvekst. Budsjetteknisk legges det også inn beløp for nye behov som følge av befolkningsveksten.
37. Lønn og driftskostnader knyttet til 12 nye institusjon/skjermede demensplasser med oppstart 1.januar 2013. Basert på lønnsnivå per 2010.
38. Inntekter knyttet til 12 nye institusjon/skjermede demensplasser. Inntektene er basert på 2010-priser.
39. Vederlagsordningen for tidligere Barnevernsbarn viser seg å bli dyrere enn budsjettert. Budsjettet for 2011 må styrkes ytterligere med 1,5 mill utover budsjetterte 2,0 millioner.
40. 0,5 årsverk helsesekretær til resepsjonen på Helsestasjonen. Helsestasjonen er i dag uten sekretær/resepsjon/publikumsmottak tirsdag, torsdag og annenhver fredag.
41. 1,0 årsverk psykologi i kommunehelsetjenesten. Stillingen har blitt opprettet gjennom stimuleringsstilskuddet i lys av Samhandlingsreformen. Når tilskuddet avsluttes overtar kommunen full lønnskostnad. Stillingen evalueres i 2012. Jf HP 2010-2014.
42. Styrking av budsjettposten som følge av tiltakene.
43. 1,0 årsverk til barnevern p.g.a. økt belastning som følge av mottak av mindreårige flyktninger. Det skal søkes på øremerkede midler hos Fylkeskommunen, jf Statsbudsjettet 2011.
44. Budsjettposten må styrkes etter å ha blitt kuttet i 2008. I tillegg til prisøkning og kostnadskrevende behandling av pasienter som utskrives av sykehuset er det planlagt 8 ekstra plasser.
45. 1,0 årsverk til sykepleier som vil arbeide mot hjemmeboende med demens.
46. Uteglemt lønnsbudsjett ved oppstart av Aktivitetsavdelingen for demente.
47. Uteglemt driftskostnader ved oppstart av Aktivitetsavdelingen for demente.
48. 2,0 årsverk til 1:1 bemanning ved forsterket skjermet enhet. Ny plass tatt i bruk, 4 av 6 plasser er nå belagt på forsterket skjermet enhet.
49. Prosjekt ACT-team (aktivt oppsøkende behandlingsteam) i Follo med prosjektperiode på 3 år med opsjon på ytterligere 2 år, jf k-sak 11/10 og f-sak. 08/10.
50. Hvilende nattevakt som betales med overtid når vedkommende blir aktivert i den hvilende perioden.
51. Sommeren 2011 er det 20 år siden Kajaveien åpnet. Det er ønskelig med en markering.
52. 0,3 årsverk til SFO tilbud for 2 elever som går ved Ås ungdomsskole.
53. Driftskostnader knyttet til 8 ekstra plasser (dobbel rom) ved Moer sykehjem.
54. Samhandlingsreformen – medisinsk teknisk- og laboratorieutstyr som kommunen blir nødt til å anskaffe i forbindelse med reformen.

Nye besparelser

55. Reduserer kurs og opplæring, gir mindre rom for faglig påfylling når behovet melder seg i etaten.
56. Reduserer bidrag til IKS (Follo legevakt og Ahus), vil legge press på legevakten at bidraget skal ned pga røntgentilbudet.
57. Økte refusjoner, er en besparelse så lenge refusjonene videreføres.
58. Reduserer kjøp fra andre private for å benytte kompetansen i miljøarbeidertjenesten i større grad.
59. Økte inntekter ved Moer sykehjem.
60. Endring av BPA tiltakene gjør at budsjettposten kan reduseres.
61. Økt refusjon til kommunale fysioterapeuter.
62. Vakante seniorstillinger i 2011 gir en innsparing i 2011.
63. Reduserer kjøp fra andre.
64. Kutter 66% vakant stilling som medfører redusert bemanning i ukedager og helger, samt at vaktsystemet må endres.
65. Reduserer kurs og opplæring.
66. Oppsigelse av 0,8 årsverk miljøarbeider medfører et lavere tilbud til brukerne. De må først få dekket sine primære behov som personlig stell, mat, handling, rengjøring osv. Dette medfører at brukerne ikke får dekket sine sosiale behov og muligheten til å delta på aktiviteter. Enekontakt med brukere må og nøye vurderes. Dette setter ned livskvaliteten til brukere da dette kan være eneste kontakt med andre utenfor boligen og dagtilbudet.
67. Reduserer vikarmidler og utstyr.
68. Kutter 58% vakant stilling som medfører et lavere tilbud til brukerne.
69. Kutter 22% vakant stilling, dette vil redusere tilbudet til beboerne og forringe deres livskvalitet. Beboerne vil da ikke kunne få de tjenestene de har krav på.

70. Reduksjon vare og tjenesteposter.
71. Kutter vakante stillinger. Det ble i HP 2010-2013 vedtatt 0,8 årsverk til tjenester til ungdom i Liaveien og 0,2 årsverk til økt avlastning til miljøarbeidertjenesten. Stillingene har ikke blitt besatt i 2010. Kuttet medfører at dagens tilbud opprettholdes.
72. Det innføres kaffepenger for ansatte ved Moer sykehjem.
73. Økt inntekt på catering.
74. Reduserer vikarmidler medfører mindre mulighet til å leie inn vikar ved behov.
75. Reduserer vare og tjenesteposter.
76. Reduserer vikarmidler medfører mindre mulighet til å leie inn vikar ved behov.
77. Økt inntekt i kantinen på Moer.
78. Innlevering av leasingbil fra ergo/fysio og mindre kostnader i forbindelse med bilskader.
79. Innlevering av ytterligere en leasingbil fra ergo/fysio under forutsetning av at det vedtas en kommunal kjøregodtgjørelse.

4.2.1 Pleie og omsorg

Tjenestens omfang og innhold

Antall ansatte/årsverk

Tjenester til funksjonshemmede har pr i dag følgende årsverk.

Kajaveien, bolig for personer med funksjonshemning: 20,45 årsverk

Solfallsveien, bolig for personer med funksjonshemning: 13,95 årsverk

Dr. Sørdringsvei, bolig for personer med funksjonshemning: 12,76 årsverk

Ljungbyveien, barne- og avlastningsbolig: 21,96 årsverk, av dette:

- Ambulerende miljøarbeidertjeneste (LiaveienUNG): 6 årsverk
- Dagtilbud for funksjonshemmede (Moerveien): 3, 3 årsverk
 - Pleie og omsorg (PLO) til sammen 171,9 årsverk fordelt på:
 - Moer sykehjem (herunder fysio og ergo)
 - Hjemmesykepleie distrikt sør og nord.
 - Bokollektivene og forsterket skjermet avd.
 - Aktivitetssenteret
 - Driftsenheten: 15,68 årsverk
 - Forvaltningen: 6,1 årsverk

Tjenesteområdet omfatter:

- Barn og voksne med funksjonshemning
- Pleie og omsorg
- Kommunal ergo - og fysioterapi
- Driftsenheten
- Forvaltningsenheten

Hovedoppgaver

- Praktisk bistand i eget hjem eller heldøgns - og dagtilbud til personer med funksjonshemninger.
- Avlastnings-, korttids-, rehabiliterings- og langtidsopphold i institusjon, hjemmesykepleie, praktisk bistand i hjemmet og dagopphold.
- Drift av produksjonskjøkken, rådhuskantina, kafeteria ved Moer Sykehjem, vaskeri, sjåførtjenesten og ulike oppgaver med hjelpemidler til brukere.
- Behandle søknader og tildele tjenester etter lov om helsetjenesten i kommunene og lov om sosiale tjenester.

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene samfunn og brukere

Fokusområde samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Bærekraftig forvaltning av arealer og teknisk infrastruktur	Antall enheter som er miljøsertifiserte	Registrering ved kommunen	0	1	1

Tab 28: Målkart for tjenestområdet Pleie og omsorg, fokusområdet Samfunn

Utfordringer

Eldresentrene i Ås og Nordby, og aktivitetssenteret på Moer

Eldresentrene er en arena for eldre og uføretrygdede. Sentrene fokuserer på egeninnsats og forebygging av ensomhet, passivitet og ernæring. Sentrene tilbyr sosiale og kulturelle aktiviteter og tiltak rettet mot den fysiske helsen. Det gis også mulighet til å delta i ulike gruppeaktiviteter. Det er en utfordring at eldresenterets lokaler i Ås er for små i forhold til antall deltakere/medlemmer, og det fordrer mulighet for å ta imot flere / nye brukere. Det fører igjen til at tilbudet ikke "er for alle".

Aktivitetssenteret på Moer er også et viktig forebyggende tilbud, som er medvirkende til utsatt institusjonsinnleggelse. Aktivitetssenteret har 42 aktive brukere. Kommunen har fra høsten 2010 også aktivitetssenter / dagtilbud til personer med demenssykdom.

Forebyggende tiltak i hjemmet

Pr. 31.08.2010 er det 185 brukere med trygghetsalarmer. Av disse er 165 personer over 67 år. Kommunen har avtale med Hjelp24 hvor alarmene mottas. Hjelp24 varsler hjemmetjenesten som igjen rykker ut til brukere ved behov. Hjemmetjenesten har i snitt 80 utrykninger til trygghetsalarmer pr måneden.

Det kjøres daglig ut 50-60 middagsporsjoner fra kjøkkenet ved Moer sykehjem til hjemmeboende brukere. Det leveres både kald- og oppvarmet mat, alt etter brukernes behov.

Det blir stadig flere hjemmeboende som trenger hjelpemidler. Pr. 31.08.2010 var det utført 1251 hjemmebesøk for 2010, hvor det er montert eller demontert hjelpemidler. Det er også ca. 40 personer som mottar vaktmestertjenester fra driftsenheten som snømåking, parafinnylling etc.

Omsorgsboliger

Kommunen har omsorgsboliger på Granheimtunet (24 stk) og i Dr. Sørdringsvei (58 stk). Ti av boligene i Dr. Sørdringsvei er tilknyttet miljøarbeidertjenesten (personer med funksjonshemninger). Det brukes ca. 6,4 årsverk til å gi hjemmetjenester i omsorgsboligene i Dr. Sørdringsvei nummer 8 og 10. Beboerne på Granheimtunet har derimot et mindre behov for omsorgstjenester.

Pr 01.09.10 var det 38 personer på søkerliste til omsorgsbolig. Et tilbud om omsorgsbolig fører til at mange kan bo lengre hjemme, da disse boligene er

tilrettelagt for hjelpemidler etc. På bakgrunn av ventelister og tjenesteomfanget i omsorgsboligene er det behov for å etablere nye omsorgsboliger i handlingsplanperioden. Det er en utfordring at det er for få omsorgsnivåer i pleie- og omsorgstjenesten i Ås kommune. Kommunen bør derfor vurdere muligheten av å etablere trygghetsplasser og omsorgskollektiv (omsorgsbolig) med service/husmor. Begge disse tilbudene er med på å forebygge ensomhet og isolasjon, samt kan utsette institusjonsinnleggelse.

Universell utforming og tilpasset boligmasse

Universell utforming innebærer at hensynet til alle brukergrupper er lovfestet og skal innarbeides i løsningene så langt det er teknisk og praktisk mulig.

Et tilgjengelig samfunn er en av forutsetningene for å lykkes med rehabilitering. I Ås kommune er det fortsatt virksomheter rettet mot allmennheten som ikke er tilrettelagt i henhold til prinsippet om universell utforming. Det er utarbeidet et planforslag med rapport for utearealene i Ås sentrum. Det er en utfordring at det ikke foreligger økonomi til oppfølging av planforslaget, som tar hensyn til prinsippene om universell utforming.

Ergoterapeutene erfarer at den nye boligmasse i Ås sentrum ikke er tilstrekkelig bygd etter prinsippene om universell utforming. Kommunen har derfor de siste par årene brukt mye ressurser på tilretteleggingstiltak i disse og det byr på utfordringer.

Tiltak i 2011

- Planlegge videre bygging av omsorgsboliger, omsorg pluss og sykehjem / sykehjemsplasser.
- Videreutvikle "boligteamet", et samarbeid mellom teknisk etat og helse og sosialetaten v/ergoterapitjenesten.
- Miljøsertifisere Moer sykehjem

Fokusområde brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	Dekningsgrad av tjenester	Brukertilfredshet med tjenestene			
		• Brukere av hjemmetjenesten	3,4	3,3	2,9
		• Pårørende i institusjon	3,5	3,4	3
		• Brukere på korttids- og rehabiliteringsavdelingen	3,2	3,2	2,8
Registrering ved KOMPAS					
		Institusjonsplasser i forhold til aldersgruppe 80 år +	19 %	20 %	19 %
	Saksbehandlings- tid /svartid minst like god som lov krever	Registrering ved kommunen			
		Forvaltningsenheten	3 uker	3 uker	3 uker
	Antall påklagde	Registrering ved kommunen			

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)			Mål 2011	
	Forvaltningsenheten	0	0	1
	Antall brukere pr. plass i løpet av et år.	Registrering ved kommunen		
	Korttids- /avlastnings- opphold	10,5	12	10

Tab 29: Målkart for tjenesteområdet Pleie og omsorg, fokusområdet Brukere

Utfordringer

Økt press på tjenestene

En økning av innbyggerantallet fører til økt belastning på store deler av tjenestetilbudet. Ved at de samme ressurser stadig skal betjene et økende brukerantall fører det til en kontinuerlig effektivisering og prioritering av tjenestetilbudenes kapasitet og kvalitet. Kommunen må til en hver tid være i stand til å møte veksten i behovet for pleie-, omsorg- og rehabiliteringstjenester sett i sammenheng med den demografiske utviklingen. Antall brukere innen ovennevnte tjenester vil øke i løpet av handlingsplanperioden. Det vil bli en vekst av eldre, og flere omsorgsoppgaver for kommunen.

Tjenesten må fokusere på å bygge opp under brukernes egenomsorgsevne og mulighet til å bo hjemme lengst mulig. Det er nødvendig å bygge ut tjenestekjeden ved å tilby mer tilrettelagte bomiljøer med ulike servicetilbud, samtidig som det forebyggende og helsefremmende arbeidet trappes opp. Det forebyggende arbeidet bør videreutvikles i sammenheng med konkretisering av Samhandlingsreformen (St. melding 47).

Institusjonstilbudet må tilpasses/spesialiseres, samtidig som det hjemmebaserte tilbudet styrkes og videreutvikles. Dette bør på sikt føre til et utvidet tjenestetilbud i hjemmene, og et spesialisert institusjonstilbud. For å redusere behovet for sykehjems plasser er det nødvendig at hjemmetjenestene er godt utbygd og fungerer optimalt. Det blir stadig flere hjemmeboende med hjelpebehov som trenger hjelpemidler.

Antall personer med demenssykdommer som bor hjemme øker og disse personene og deres pårørende bør få tjenester fra kommunen på et tidlig tidspunkt for å utsette innleggelse i institusjon. Kommunen har i dag ikke et tilstrekkelig tilbud i institusjon, eller til hjemmeboende brukere/innbyggere og deres pårørende som har utviklet demenssykdom. Det planlegges derfor å etablere et nytt bokollektiv for personer med demens (skjermet enhet) på Moer i 2011, med åpning i 2012. (12 plasser)

Hjemmebasert tjeneste tilbud

Hjemmebaserte tjenester har per i dag 228 brukere (snittalder 73 år, 163 over 66, 28 mellom 50-66 år, 26 mellom 18-49 år og 1 mellom 0-17 år). 11 brukere har brukerstyrt personlig assistent (BPA). Hjemmesykepleien utfører i snitt ca. 15 besøk pr vakt. Totalt har 225 brukere vedtak på praktisk bistand (hjemmehjelp). Praktisk bistand har oppdrag av 1-3 timers varighet. I tillegg kommer kjøretid til/fra brukere. Det er en utfordring at hjemmetjenesten er presset på kapasitet, da de stadig betjener flere og flere brukere med konstante ressurser.

Korttidsplasser, avlastning, rehabilitering og langtidsplasser i sykehjem

Det ble fattet 406 vedtak om korttidsopphold i 2009 (68 rehabilitering og 338 ordinære korttidsopphold). Kommunen har vedtatt en dekningsgrad på 20 %. Nye befolkningsprognoser viser at kommunen ut i fra en dekningsgrad på 20 % har behov for 114 plasser i 2011. Kommunen har totalt 108 sykehjemsplasser.

Tjenester til barn og voksne med funksjonshemninger

Det er mange barn og ungdom som i dag har avlastningstilbud, som vil ha behov for permanent botilbud i årene som kommer. Kapasiteten vil dermed bli presset. Dagens avlastningsbolig blir brukt til heldøgnsomsorg for ungdommer/unge voksne. Dette opptar plasser for andre barn og foresatte som trenger avlastning, og det er derfor venteliste. Det er derfor nødvendig å øke tilbudet av boliger til denne gruppen allerede i 2010.

Det ble i 2009 etablert ungdomsbolig med bemanning i Liaveien 17b, LiaveienUNG, blant annet som et ledd i ettervernsarbeidet i Ås. Den nye barnevernloven av 01.01.2009 har utvidet kommunenes oppgaver og plikter i forhold til denne gruppen. Annen ungdom med utpreget behov for atferds-, sosial- og botrening får også et tilbud her. Personalet i Liaveien gir også oppfølging i hjemmet til ungdom (og evt foreldre) med atferdstreningsbehov etc, en såkalt ambulerende miljøarbeidertjeneste.

Driftsenheten

Kjøkkenet leverer mat til sykehjemmet, gruppeboligene for personer med demens, hjemmeboende, rådhuskantina, kafeteria på Moer, og catering til kurs og møtevirksomhet i hele kommunen. Vaskeriet vasker institusjonens og beboernes private tøy. I tillegg tilbyr vaskeriet vask av tøy til enkelte hjemmeboende mot betaling. Serviceteknikere har ansvar for å gi hjemmeboende hjelp etter lov om sosiale tjenester, d.v.s. snømåking og vedbæring, samt i den utstrekning de rekker å gi tilbud om andre tjenester og enklere vedlikehold i trygdeboligene. Hovedtyngden av arbeidet er i tilknytning til utkjøring og montering av tekniske hjelpemidler. Sjøførertjenesten har ansvar for å kjøre brukere til og fra Aktivitetssenteret og institusjonens beboere til og fra lege, tannlege, optiker osv. Sjøfører har ansvar for at service/ vedlikeholdsavtaler blir holdt på etatens bilpark.

Forvaltningsenheten

Forvaltningsenheten mottar henvendelse på helse og sosiale tjenester. Enheten er første instans når det er et behov en tjeneste. Den har også en koordineringsfunksjon for etablering av ansvarsgrupper, og fatter vedtak på individuelle planer. De ansatte har en tverrfaglig sammensatt kompetanse. Som del av saksbehandlingen, drar tjenesten ofte på hjemmebesøk for å kartlegge/vurdere brukers funksjonsnivå og sammen med bruker definere hjelpebehov.

Tjenesten har utstrakt samarbeid med øvrige enheter i helse og sosial, andre enheter/etater i kommunen, sykehus, Fylkesmannen og andre.

Utfordringer i neste planperiode blir å tilpasse tjenesten til samhandlingsreformen, være i stand til å behandle henvendelser som kommer fortløpende, vurdere riktig tjeneste og riktig kompetanse, og å komme i gang med riktig tiltak så raskt som mulig.

Tiltak i 2011

- Videreføre arbeidet med Samhandlingsreformen (St.meld. 47) med nye lovverk, både i kommunen og i Follo.
- Følge opp prioriterte områder i temaplan for helse- og omsorgstjenester
- Videreutvikle ambulerende miljøarbeidertjeneste og ungdomstiltakene i Liaveien, sett i sammenheng med tilbudene i Solfallsveien (Etterverntiltak iht. barnevernloven)
- Videreutvikling av "etterskoletilbudet" for funksjonshemmede i ungdoms- og videregående skolealder.
- Videreføre prosessen med etablering av Norsk helsenett.
- Videreutvikle og formalisere bogrupper for personer med demens ved Moer sykehjem
- Etablere demenskoordinatorfunksjon
- Iverksette prosessen med å etablere en bogruppe for alderspsykiatriske pasienter
- Prioritere kompetanseutvikling innenfor de områdene som er beskrevet i temaplanen, og opprettholde/ videreutvikle fjorårets opplæringsplan.
- Tilpasse legedekningen i pleie og omsorg til nasjonal standard
- Starte opp etableringen av et nytt bokollektiv for personer med demens (skjermet enhet) på Moer, i tilknytning til de to eksisterende bokollektivene.
- Utrede videre utbygging av sykehjem og omsorgsboliger

4.2.2 Sosial

Tjenestens omfang og innhold

Antall ansatte/årsverk

- Sosialtjenesten i NAV: 10,9 årsverk.
- Barnevernet: 8,6 årsverk.
- Psykisk helse: 21,85 årsverk.

Tjenesteområdet omfatter:

- Sosiale tjenester i NAV
- Barnevern
- Psykisk helsetjeneste

Administrering av andre tjenesteområder/ansvarsområder

- Barnevernsvakta, § 27-samarbeid i Follo
- Krise- og incestsenter, IKS
- Voldtektsmottak, Oslo legevakt (Avtale)
- Kommunal vederlagsordning for tidligere barnevernsbarn

Hovedoppgaver

- Tiltak og tjenester i henhold til Lov om sosiale tjenester og Lov om sosiale tjenester i NAV, bl.a. tiltak for å forebygge rusmisbruk, gi råd og veiledning til rusmisbrukere, henvise til behandling m.v. Personer med økonomiske vansker skal gis råd og veiledning, tilbud om kvalifiseringsprogram, vurdering av bistandsbehov og eventuelt også økonomisk stønad. Det gis tilbud om praktisk bistand i egen bolig for personer som har behov for det.

- Botilbud til psykisk syke, praktisk bistand i egen bolig, dagsenter og terapeutiske samtaler (Psykiske lidelser).
- Yte tjenester til barn under 18 år, og ungdom mellom 18 og 23 år ved samtykke, som har behov for spesiell oppfølging eller tiltak.

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene samfunn og brukere

Fokusområde samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
God fysisk og psykisk helse blant innbyggerne	Deltakere i "Aktiv på dagtid"	Registrering ved kommunen	10-20 (pr. uke gjennom 2010)	40	35
	Antall bostedsløse	Registrering ved kommunen	2	0	1
	Svarprosent pr. telefon innen 30 sekunder ved NAV Ås	Registrering ved NAV	Gj sn 50 %	70 %	60 %
	Deltakere / innbyggere i "Kvalifiseringsprogrammet"	Registrering av vedtak	31	Ikke vedtatt	90%

Tab 30: Målkart for tjenesteområdet Sosial, fokusområdet Samfunn

Utfordringer

"Finanskrisen" førte til flere brukere av tjenestene, og dette er fortsatt noe vedvarende. Det har vært en økning innenfor gruppene arbeidsledige, sosialhjelpsmottakere, personer med behov for økonomisk rådgivning, søkere av bostøtte, søkere av startlån og personer med behov for kommunal bolig.

Tiltak i 2011

- Etablere en god driftsstart i Fjellveien, inkl personalbase for rusteamet som gir tjenester i tiltaket.
- Etablere oppfølgingstjeneste for beboere i kommunale boliger.
- Bidra til å nå kommunens måltall, med antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet.
- Bidra til å nå mål gitt i NAV reformen, samt følge opp utvalgte områder i "Evalueringen av NAVs organisering og virkeområde".
- Bidra i videreføring av "Aktiv på dagtid".

Fokusområde brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	Saksbehandlingstid /svartid minst like god som lov krever	Registrering ved kommunen	3 uker	3 uker	3 uker
		Sosial			

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)			Mål 2011		
		Barnevern	3 uker	3 uker	3 uker
	Antall påklagde vedtak som er omgjort av fylkesmannen	Registrering ved kommunen			
		Sosial	3	0	2
		Barnevern	0	0	1

Tab 31: Målkart for tjenesteområdet Sosial, fokusområdet Brukere

Utfordringer

Det vil fortsatt være en utfordring å utvikle NAV kontoret, for å nå mål gitt i NAV reformen. Målekortet, innført i 2010, utvikles som et statlig og kommunalt styringsverktøy i NAV kontoret. Det er en utfordring å sikre at barnevernets brukere i enda større grad nyttiggjør seg NAVs virkemidler, noe som betinger utvikling av gode samarbeidsrutiner. Det er også en utfordring å skaffe tilveie et tilstrekkelig antall hensiktsmessige boliger til vanskeligstilte. Det er vedtatt å bruke Fjellveien som tomt for slike boliger, og etablering av oppfølgingstjeneste vil bli gjennomført i perioden. Utprøving av tiltak rettet mot rusmisbrukere og bostedsløse skal videreføres, og det søkes statstilskudd så langt det er mulig. Barneverntjenesten har satset på opplysende tiltak i barnehager, skoler, på helsestasjonene og lignende, for å kunne "fange opp" utsatte barn på et tidligere tidspunkt. Barneverntjenesten mottok 121 meldinger i 2009.

De som meldte var:

Politiet	21	Voksenpsykiatri	0
Barnevernvakt	12	Sosialtjeneste/NAV	4
Foreldre/foresatte	12	Barnevern i andre kommuner	6
Skole	16	Tannlege	0
Helsestasjon	5	Anonyme	0
Barnehage	3	Krisesenter	1
BUP/lege/sykehus	12	Ungdomsteamet	1
PPS	0	Andre	28

Antall meldinger økte i 2009, sammenliknet med 2008. En satsning på området, og ny føring på området i helsepersonelloven, førte altså til langt flere meldinger og flere saker. Prioritering av dette arbeidet bør fortsette i 2011, spesielt rettet mot de tjenester / områder som fortsatt melder lite.

Psykisk helsetjeneste

Tjenesten skal ivareta en stadig "tyngre" brukergruppe, som krever heldøgnsbemanning. Stadig flere brukere innenfor alle deler av tjenesten krever fortsatt utvidelse og opptrapping. Forholdene skal legges til rette slik at brukere får tilbud om meningsfull aktivitet/sysselsetting/arbeid. Det er nødvendig å utvikle kompetansen i personalgruppen i takt med utfordringene, sikre brukermidvirkning og finne gode modeller for samordning av tjenester rundt den enkelte bruker. En stadig økning av innbyggerantallet fører til økt belastning på store deler av tjenestetilbudet.

Ved at de samme ressurser skal betjene et stadig økende brukerantall fører til en kontinuerlig effektivisering og prioritering av tjenestetilbudenes kapasitet og kvalitet.

Andre helsetjenester

Kommunen er deltaker i en rekke samarbeid i Follo, også på helse og sosialfeltet. Fra 1.1.2010 er Krisesentertilbudet et lovpålagt tilbud og et kommunalt ansvar, i Follo organisert som et IKS. Loven ble implementert med overgangsordninger i 2010, og fra 2011 finansieres det i sin helhet gjennom kommunenes rammetilskudd. Kommunene skal sørge for god kvalitet på tilbudet blant annet ved at de ansatte har kompetanse til å ta vare på de særskilte behovene til brukerne. Kontroll og oppfølgingsansvar legges til kommunene og til fylkesmannen. Loven er kjønnsnøytral, og den sier at menn skal få et likeverdig tilbud, men at det skal være adskilt fra det botilbudet som kvinner får.

Tiltak i 2011

Sosial og barnevern

- Bidra til å utnytte virkemidlene i NAV, slik at færrest mulig har behov for sosialhjelp.
- Forbedre service og tjenesteflyt i NAV, for å sikre ivaretagelse av personer med omfattende og sammensatte problemer.
- Følge opp evalueringen av barnevernets plassering i NAV. Bidra til et åpnere barnevern, og et godt samarbeid med alle aktuelle samarbeidspartnere.
- Videreutvikle det nye ambulerende teamet for ungdom (LieveienUNG) som et ledd i utvidet krav til ettervern i barnevernet. (Endring i Lov om barneverntjenester).
- Etablere og utvikle hensiktsmessige samarbeidsrutiner mellom NAV og psykisk helsetjeneste, barneverntjenesten, voksenopplæringen inkl flyktingetjenesten, krisesentret, oppfølgingstjenesten (OT) mfl.
- Videreutvikle internkontrollsystemet ved NAV i henhold til endringer i Lov om sosiale tjenester i NAV.

Psykisk helse

- Videreutvikle psykisk botilbud med heldøgnsbemanning
- Delta og bidra til etablering av ACT-team i Follo. (Aktivt oppsøkende psykiatriteam)

Andre helsetjenester

- Delta i etableringen av ny nasjonal medisinsk nødmeldetjeneste, i aktuelle tjenester i kommunen.

4.2.3 Helsetjenester

Tjenestens omfang og innhold

Antall ansatte/årsverk

- Forebyggende helsetjeneste: 12,86 årsverk.
- Kommunelege: 0,4 årsverk
- Fastlegerordningen: 12 fastlegehjemler
- Privatpraktiserende fysioterapeuter: 7,67 % driftstilskuddshjemler

Hovedoppgaver

- Svangerskapsomsorg / Jordmortjeneste
- Helsestasjonstjeneste for små barn
- Skolehelsetjeneste (barne-, ungdoms- og videregående skole)
- Helsestasjon for ungdom/studenter (13-25 år)
- Familie - og nettverksteam (for foreldre, familier barn/unge 0-20 år)
- Helsetjeneste for asylsøkere/flyktninger
- Smittevern og reisevaksinasjon
- Psykologtjeneste

Annen helsetjeneste:

- Kommunelege – smittevern og miljørettet helsevern.
- Fastlegeordningen.
- Legevakt (kommunal daglegevakt og interkommunal legevakt)
- Privatpraktiserende fysioterapi
- Medisinsk nødmeldetjeneste.
- Saksbehandling alkohol- og skjenkebevilgning, samt oppfølging av kontroll.

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene samfunn og brukere

Fokusområde samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat (2010)	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
God fysisk og psykisk helse blant innbyggerne	Antall ammende spedbarnsmødre etter 4 mnd (fullamning)	Registrering ved kommunen	25 %	50 %	35 %
	Antall ammende spedbarnsmødre etter 1 år	Registrering ved kommunen	52 %	50 %	36 %

Tab 32: Målkart for tjenesteområdet Helsetjenester, fokusområdet Samfunn

Utfordringer

Rusforebyggende tiltak

Enhet for forebyggende helsetjenester, psykisk helse, barnevernet i Ås kommune og politiet ved Ås lensmannskontor har valgt å opprette ett "tilbud" for rustesting hos ungdom som viser en bekymringsfull utvikling. Tiltaket er rettet mot ungdom i alderen 13-20 år og omfatter tilbud om urintesting og støttesamtaler. Erfaringer fra andre kommuner som har et tilsvarende tilbud er gode.

Ammekyndig helsestasjon

Ås ble i 3. tertial 2010 godkjent som ammekyndig helsestasjon, etter opplegg baserer seg på en nasjonal standard initiert av Nasjonalt senter for amming.

Overvekt blant barn og unge

Vi vet at 15 % av 8-9 åringer og 15 åringer har overvekt og fedme, hvorav fedme utgjør under 5 % prosent. Dette er på nivå med øvrige nordiske land. (Folkehelse rapporten 2010)

Enhet for forebyggende helsetjenester iverksetter en rekke tiltak for barn og unge med overvektspolmer, i samarbeid med foreldre og skole. Inaktivitet blant barn og unge fører til uønsket vektøkning er et økende problem i samfunnet.

Tiltak i 2011

- Videreføre "Ruskontrakt" prosjekt. Det tverretatlige prosjektet vurderer til enhver tid hvor det er nødvendig å sette inn innsats i det rusforebyggende arbeidet i kommunen, og retter fokus, kunnskap og handling etter hvor behovet er for tidlig intervensjon for ungdom som viser en bekymringsfull utvikling og eksperimenterer med rus.
- Videreføre arbeidet og innsatsen som en godkjent Ammekyndig helsestasjon.
- Videreføre tilbudet om deltagelse i aktivitet-/treningsgruppe i regi av helsestasjonen. Finansiert med midler fra Fylkesmannen.
- Implementere ny Veileder med retningslinjer for vekt og høyde måling i barne- og ungdomskolealder.

Fokusområde Brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	Brukertilfredshet med tjenestene	Brukerundersøkelser			
		Forebyggende helsetjenester	4,7	-	-

Tab 33: Målkart for tjenesteområdet Helsetjenester, fokusområdet Brukere

Utfordringer

Et stadig økende innbyggerantall fører til økt belastning på store deler av tjenestetilbudet. De større barna på helsestasjonen, 2 og 4 års kontroller, kan bli forskjøvet i inntil ett halvt år da de minste barna, 0-2 år må prioriteres for avtaler med de helsesøster- og legerressurser enheten disponerer. Dette gjelder både i Ås og i Nordbyområdet.

Ved at de samme ressursene på helsestasjonene skal betjene et stadig økende brukerantall fører dette til en kontinuerlig effektivisering og prioritering av tjenestetilbudets omfang og kapasitet. Brukere til tilbudene i Ås og Nordby krever ofte en stor grad av tilrettelegging, ifht. språk og kulturell forståelse. Det gis tilpasset omsorg til minoritetskvinner og deres familier etter fødsel, ved økt fokus på tiltak som fødselsforberedelse, integrering og nettverksbygging. Dette arbeidet krever mye ressurser.

Innsatsområder er å følge opp arbeidet med smittevern og helseopplysning som utfordres som følge av mange utenlandsstudenter ved UMB, flere asylsøkere og en økende reisevirksomhet i befolkningen.

Tiltak i 2011

- Gjennomføre ekstra konsultasjoner og vaksinerings før 6 ukers alder til barn av utenlandsk opprinnelse, som tidligere ble BCG vaksinert i forbindelse med

barseltid på sykehuset. Oppgaven overføres fra sykehus/spesialisthelsetjenesten til kommunehelsetjenesten.

- Imøtekomme en stor etterspørsel for helsetjenester ved Helsestasjon for ungdom og studenter, HFU. 75 % av besøkende hver uke til HFU på Ås helsestasjonen er studenter ved UMB.
- Opprettholde og videreutvikle samarbeidet med UMB i forhold til helsestasjon for ungdom (HFU).
- Tilby influensavaksinering til personer over 65 år.
- Videreutvikle det forebyggende arbeidet for barn og unge med fokus på psykisk helse og rusrelaterte problemer.
- Videreføre PIS-grupper, grupper for barn med skilte foreldre, i barne- og ungdomskolen.
- Utvikle psykologtilbudet i enheten.
- Være en viktig samarbeidspartner og bidragsyter i det rusforbyggende arbeidet i skolehelsetjenesten.

4.3 Tekniske tjenester

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene medarbeidere og økonomi

Fokusområde medarbeidere

Utfordringer

Det er ansatt ny leder for eiendomsavdelingen. Sammen med konklusjonene fra prosjektet som har gjennomgått organiseringen av avdelingen er det med dette grunn til å forvente bedring i styring, prioritering og rapportering av virksomheten.

Ved bygnings- og reguleringsvesenet har det vært en del vikariater og midlertidige ansatte. Forøvrig er tilnærmet alle stillingshjemler ved teknisk etat nå besatt. Gjennomsnittsalderen på ansatte er imidlertid høy og det kan bli utfordrende å trygge rekruttering av kompetente medarbeidere framover.

Lav bemanning og sykefravær har medført lengre saksbehandlingstider enn ønskelig.

Tiltak i 2011

- Rekruttere og beholde arbeidstakere ved etaten.
- Følge opp konklusjonene fra prosjektet om eiendomsavdelingen

Fokusområde økonomi

Hva vi må lykkes med. (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler. (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Ø2 God økonomistyring	Ø2.1 Avvik i forhold til budsjett	Regnskapsdata Etatens avvik i forhold til budsjett	18,9 %	0%	0,5%
	Ø2.2 Stabilitet i øk. rammer	Regnskapsdata Reduksjon i etatens nettobudsjetter i løpet av året	Ikke målt	0%	0,5%
Ø3 Effektiv tjenesteproduksjon		KOSTRA- og regnskapsdata Økning av vedlikeholds- og rehabiliteringsmidler i løpet av de siste to årene	19,9%	20%	10%

Tab 34: Målkart for tjenesteområde Lokalsamfunnsutvikling og tekniske tjenester, fokusområdet Økonomi

Utfordringer

God forvaltning og drift av kommunens eiendomsmasse er en forutsetning for en effektiv og god tjenesteyting. Den største utfordringen er å opprettholde verdiene denne eiendomsmassen representerer og gi de ansatte og brukerne av bygningene gode fysiske rammevilkår for utførelsen av sine oppgaver. Bevilgninger til drift og vedlikehold av kommunens bygningsmasse ligger for lavt til å sikre et godt og verdibevarende vedlikehold. De siste årene er det foretatt en betydelig registrering av det etterslepet som eksisterer og det bevilgningsbehovet som er nødvendig for å

foreta et mer tilfredsstillende vedlikehold. En vedlikeholdsplan er et viktig verktøy for å prioritere mellom ulike rehabiliterings- og vedlikeholdsbehov. Veilysanleggene i kommunen forfaller. I tillegg er det krav om måling av strømmen som blir levert til lyspunktene. Dersom det ikke finnes midler til ombygging og rehabilitering av veilysanleggene, vil dette gå ut over trafiksikkerheten langs de kommunale veiene.

Tiltak i 2011

- Sikre bedre økonomi til bygningsvedlikehold
- Sikre økonomi til vedlikehold og ombygging av veilysanlegg.

Budsjett, drift

TEKNIKK OG MILJØ				
BUDSJETTRAMMER OG KONSEKVENSER				
	2011	2012	2013	2014
Budsjettvedtak 09.12.09 for 2011	76 451 000	85 907 000	86 187 000	86 467 000
Konsekvensjustert budsjett	85 907 000	86 187 000	86 467 000	86 247 000
Nye tiltak				
17. Konsekvenser ny barnehage fra 01.08.2013	0	0	295 000	507 000
18. Konsekvenser bokollektiv demente fra 01.01.2013	0	0	552 000	507 000
19. Konsekvenser drift, utvidelse Solberg skole fra 01.08.2014	0	0	0	450 000
20. 1, årsverk til vedlikehold utomhusanlegg Moer og brøyting	450 000	450 000	450 000	450 000
Sum nye tiltak	450 000	450 000	1 297 000	1 914 000
Nye besparelser				
21. Reduksjon driftsposter	-44 000	-44 000	-44 000	-44 000
22. Reduksjon bygnings- og reguleringsvesenet	-406 000	-406 000	-406 000	-406 000
23. Vedlikehold, vei, parker og friluftsliv	-410 000	-410 000	-410 000	-410 000
24. Vedlikehold - reduksjon	-325 000	-325 000	-325 000	-325 000
25. Renhold	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Sum nye besparelser	-1 485 000	-1 485 000	-1 485 000	-1 485 000
Ramme 2011-2014 - foreløpig versjon	84 872 000	85 152 000	86 279 000	86 676 000
VAR-sektoren				
Budsjettvedtak 09.12.09 for 2011	-16 383 000	-15 212 000	-15 507 000	-16 725 000
Konsekvensjustert budsjett	-15 212 000	-15 507 000	-16 725 000	-17 360 000
Ramme 2011-2014 - foreløpig versjon VAR-sektoren	-15 212 000	-15 507 000	-16 725 000	-17 360 000
Ramme 2011-2014 - foreløpig versjon Teknikk og miljø	69 660 000	69 645 000	69 554 000	69 316 000

Tab 35: Budsjettrammer og konsekvenser teknikk og miljø

Kommentarer

For kommentarer til konsekvensjustert budsjett (note 1-16), se vedlegg 4.

Nye tiltak

17. Driftsutgifter (renhold, strøm, komm. avgifter og forsikringer) knyttet til ny barnehage som skal tas i bruk 01.08.2013.

18. Driftsutgifter (renhold, strøm, komm. avgifter og forsikringer) knyttet til bokollektiv for dementer som skal tas i bruk 01.01.2013.
19. Driftsutgifter (renhold, strøm, komm. avgifter og forsikringer) knyttet til utvidelse av Solberg skole fra 01.08.2014.
20. 1,0 årsverk til vedlikehold av utomhusanlegg ved Moer samt brøyting om vinteren.

Nye besparelser

21. Vare- og tjenesteposter er redusert. Tiltaket vil ikke gi store konsekvenser.
22. Lønn og vare- og tjenesteposter er redusert utenfor selvkostområdet. Gir ingen dramatiske konsekvenser.
23. Vedlikehold av veier, parker og plasser reduseres. Dette vil medføre lavere kvalitet på snøbrøyting og redusert sommervedlikehold.
24. Vedlikehold av bygg reduseres. Muligheten til å håndtere vedlikeholdsbehovet reduseres.
25. Renhold reduseres med 0,25 mill kroner på lønn samt noen vare- og tjenesteposter.

Kommentarer VAR-sektoren

For kommentarer til konsekvensjustert budsjett (note 1-7), se vedlegg 4.

4.3.1 Bygg og regulering

Tjenestens omfang og innhold

Antall ansatte/årsverk

- Bygning og regulering: 8 ansatte/7,5 årsverk
- Oppmåling: 5 ansatte/4,5 årsverk

Tjenesteområdet omfatter

- Bygg og regulering
- Oppmåling

Hovedoppgaver

- Behandle byggesaker korrekt og innen de tidsrammer lovverket fastsetter
- Utarbeide og behandle regulerings- og bebyggelsesplaner
- Opprettholde et tilstrekkelig kartverk
- Gjennomføre dele- og oppmålingsforretninger.

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene samfunn og brukere

Fokusområde samfunn

Utfordringer

Regulering

Hvert år blir 5 – 10 reguleringsplaner sluttbehandlet i kommunestyret. Omtrent halvparten av disse planene blir utarbeidet av kommunen. I tillegg behandles omtrent samme antall mindre vesentlige endringer av reguleringsplaner. Kommuneplanen fastsetter i stor grad hvilke arealer som skal reguleres, og når arealene skal reguleres.

På grunn av begrenset kapasitet ved reguleringsavdelingen er det en utfordring å digitalisere eldre reguleringsplaner, slik at disse blir lettere tilgjengelig for innbyggerne.

Kart, oppmålings- og geodataforvaltning

Gjennom IKT-Follo pågår et utviklingsarbeid for å hente ut effektiviseringsgevinster og øke brukervennligheten gjennom samordning og ved å ta i bruk nye elektroniske verktøy. Som delprosjekt under IKT-Follo foregår en samordning av rutiner, informasjonsmateriale og vedtaksmaler for byggesaksbehandlingen i Follo. IKT-Follo arbeider fortsatt med å tilrettelegge og beskrive rutiner for mottak og behandling av elektroniske byggesøknader gjennom byggsøk. Noen kommuner har begynt, men det er utfordringer med praktisk gjennomføring.

Kommunen digitaliserer nye reguleringsplaner fortløpende. Det er imidlertid fortsatt mange eldre reguleringsplaner som kun fins på papir. Det har lenge vært et ønske om at også disse digitaliseres og blir gjort tilgjengelig på internett, men pga ressurstilgangen har dette ikke vært mulig. Det er et mål at halvparten av gjenværende planer digitaliseres i 2011.

IKT-Follo arbeider med å standardisere og samordne det karttekniske arbeidet i Follokommunene. Dette gir større muligheter for å utnytte felles kompetanse og ressurser, som igjen er viktig for å kunne følge utviklingen på området. Det er etablert en felles kartinnsynsløsning for publikum via internett og for kommunenes saksbehandlere via ekstranett/intranett. Publikum har fått enklere tilgang til bedre kartdata. Det er viktig for kommunen å utnytte systemet best mulig og hente ut effektiviseringsgevinsten.

Universell utforming

Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings - og tilgjengelighetsloven) trådte i kraft 01.01.2009. Universell utforming innebærer at hensynet til alle brukergrupper skal innarbeides i løsningene så langt det er teknisk og praktisk mulig.

Gjennom regulering og annen planlegging er det et mål å gjøre utbyggingsarealer tilgjengelige for alle. Universell utforming er innarbeidet i sjekklister for planlegging. Det er fortsatt en del bygninger og virksomheter rettet mot allmennheten som ikke er tilrettelagt i henhold til prinsippene om universell utforming. I alle byggesaker for publikumsbygg settes det krav til at alle får fysisk tilgjengelighet til bygget. Dette blir gjort for å sikre at bygningen kan nyttes til sitt forutsatte formål og at utformingen gir gode bruksmuligheter for orienterings- og bevegelsehemmede. I forbindelse med rehabilitering/ombygging vil en så langt mulig påse at bygninger gjøres tilgjengelige for alle.

Fokusområde Brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
		Registrering ved kommunen			
	Saksbehandlings-tid /svartid minst like god som lov krever	Byggesak/-søknad	6 uker	8	12
	Antall påklagde	Registrering ved kommunen			

		Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
		Byggsak/-søknad	5	5	9
	Digitalisering av reguleringsplaner	Digitaliserte reguleringsplaner	25	50	40

Tab 36: Målkart for tjenesteområde Lokalsamfunnsutvikling, fokusområdet Brukere

Utfordringer

Regulering

Loven fastsetter maksimale behandlingstider for private reguleringsforslag. Det er en utfordring å overholde fristene, samtidig som kommunen utarbeider reguleringsplaner i egen regi.

Byggesaksbehandling

I løpet av ett år behandles det over 400 byggesøknader og over 100 meldingssaker. Det er en utfordring å overholde saksbehandlingstiden for byggesaker.

Tiltak i 2010

- Sikre god kvalitet på saksbehandlingen slik at antall klager blir redusert.

4.3.2 Friluftsliv, nærmiljø og idrett

Tjenestens omfang og innhold

Antall ansatte/årsverk

5 ansatte/4,5 årsverk

Hovedoppgaver

- Planlegging, drift og vedlikehold av kommunens anlegg, friluftsområder, parker og plasser, nærmiljøanlegg og idrettsområder, ski- og lysløyper.
- Saksbehandling og teknisk godkjenning av søknader om spillemidler.
- Kontrollere at leikeplassutstyr er i forskriftsmessig stand

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene samfunn og brukere

Fokusområde samfunn

Utfordringer

Kommunens tilrettelegging for friluftsliv, nærmiljø og idrett er viktig for trivsel og folkehelse. Kommunen bør derfor ha et attraktivt tilbud som er lett tilgjengelig.

Friluftsliv

Det er viktig å legge forholdene til rette slik at innbyggerne får lyst til å bruke friområdene i kommunen. Det er lagt til rette med turstier og badeplasser, lysløyper og andre skiløyper. Dette er tiltak som blir mye brukt. Friområdene på Breivoll, Berg og Tangen må holdes ryddige og attraktive for brukerne i sommersesongen. Badeplassen på Breivoll blir mye brukt, både av kommunens innbyggere og av andre. Kommunen må derfor gi god informasjon om vannkvaliteten slik at brukerne kan bade trygt.

I en tid med mindre ressurser er det viktig å utnytte de ressursene som fins så langt som mulig. Kommunen må derfor arbeide for å få til et samarbeid med velforeninger og andre frivillige organisasjoner om rydding, merking og vedlikehold av turløyper i nærområdet.

Nærmiljø

Lekeplassene ved skoler og barnehager skal være aktivitetsområder som bidrar til å dekke barnas aktivitetsbehov. Det er derfor viktig at lekeplassene er trygge og at lekeutstyret er av god standard. Det vil være meget krevende å opprettholde standarden da tilgjengelige ressurser ikke er i samsvar med behovet. Konsekvensen av dette er bl.a. at lekeplassutstyr må fjernes i stedet for å bli utbedret.

Fra Moer sykehjem var nytt og fram til 1. juli 2011 har utearealene ved sykehjemmet blitt vedlikeholdt av utomhusentreprenøren. Det er brukt omkring 3 dagsverk i uka i sommerhalvåret. Utgiftene har vært dekket over anleggsbudsjettet som en del av byggekostnadene. Fra 1. juli må kostnadene dekkes over driftsbudsjettet. Dette ligger ikke i teknisk etats rammer. Ved å dele tilgjengelige ressurser vil generelt vedlikehold (plenslåing) bli redusert, noe som vil føre til en markert nedgang i standarden ved sykehjemmet.

For å redusere behovet for skoleskyss må det bygges gangveier og settes i verk andre tiltak som kan bidra til sikrere skoleveiene.

Idrett

Kommunens rolle er først og fremst å bidra med idrettsanlegg for bredden der barn og unge prioriteres. Det er ressurskrevende å ivareta eksisterende anlegg og ikke minst å bygge nye. Krav og forventninger fra idrettsorganisasjonene til kapasitet og kvalitet i de kommunale idrettsanleggene er ikke samstemt med kommunens ressurstilgang.

For å vitalisere Ås sentrum og gi et aktivitetstilbud og treningstilbud er det uttrykt ønske om å etablere et mindre isanlegg i sentrum.

Universell utforming

Arbeidet med å gjøre kommunale friområder tilgjengelig for alle videreføres. Arbeidet med universell utforming i Ås sentrum forutsettes forventet til godkjent plan for utearealene i Ås sentrum foreligger.

Tiltak i 2011

- Merke turveier i samarbeid med velforeninger
- Gjennomføre kortsiktige og langsiktige tiltak som kan bidra til sikrere skolevei.

- Bygge treningshall ved Ås stadion.
- Søke muligheter for realisering av nytt garderobehus ved Nordby Idrettsplass i samarbeid med Nordby Idrettslag.

4.3.3 Teknisk service og infrastruktur

Tjenestens omfang og innhold

Antall ansatte/årsverk

- Samferdsel: 3 ansatte, 3 årsverk
- Vann, avløp renovasjon: 6 ansatte, 6 årsverk

Tjenesten omfatter

- Samferdsel
- Vannforsyning
- Avløp/vannmiljø
- Renovasjon

Hovedoppgaver

- Være pådriver i arbeidet for et bedre kollektivtilbud i Ås.
- Samarbeid med Statens Vegvesen/fylkeskommunen om riksvegene i kommunen.
- Drift, vedlikehold og utvikling av de kommunale vegene og sykkelvegene.
- Forvaltning av vassdragene og opprettholde en sikker vannforsyning med god vannkvalitet.
- Forvaltning, drift og vedlikehold av vann- og avløpsledninger.
- Oppfølging av interkommunale tjeneste innen renovasjon.

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene samfunn og brukere

Fokusområde samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Bærekraftig forvaltning av arealer og teknisk infrastruktur	Vannkvalitet i Årungenvassdraget indikert ved siktedyp (m)	Registrering ved kommunen	1,0	3	1,5

Tab 37: Målkart for tjenesteområdet Tekniske tjenester og infrastruktur, fokusområdet Samfunn

Utfordringer

Samferdsel

Mye av boligbyggingen i kommunen er planlagt i Ås sentralområde, og det er viktig at kollektivdekningen er god. Kommunen er derfor gjennom samarbeid med de andre Follokommunene en pådriver for å bedre kollektivtilbudet, spesielt knyttet til antall togavganger.

For å redusere transportbehovet er det viktig å styrke busstilbudet i Ås. Kommunen vil derfor være en pådriver for å styrke dette tilbudet. E6 og E18 bør forbedres som bussbaserte kollektivlinjer med parkeringsmuligheter ved Korsegården, Vinterbro, Nygårdskrysset og Holstad.

RV 152 representerer en betydelig barriere i Ås sentralområde med flere utsatte kryss og gangfelt og forventet befolkningsvekst vil lede til økt trafikk. Ny trase mellom Ås sentrum og Holstad er vedtatt i kommuneplanen. Fylkeskommunen viser imidlertid ingen vilje til å prioritere realisering. Det bør vurderes om traseforslaget skal bearbeides videre i form av igangsettelse av et reguleringsarbeid, for derigjennom å øke presset på fylkeskommunen.

Det er et mål å opprettholde standarden på de kommunale veiene, sikre en reasfalteringsfrekvens på 20 år, oppgradere veilysanleggene, samt gjennomføre tiltaksplan for trafikksikkerhet. Selv om kommunen skal vurdere å nedklassifisere enkelte kommunale veier, vil vedlikeholdsbesparelsen på grunn av redusert veilengde ikke være tilstrekkelig for å nå målene med forvaltningen av de kommunale veiene.

Avløp og vannmiljø

Arbeidet med å forbedre funksjonaliteten av kommunale avløpsanlegg videreføres. Dette vil bidra til forbedring av vannkvaliteten i bekker/vassdrag.

Kommunen deltar i PURA-prosjektet (www.pura.no) hvor det er utarbeidet mål for vannkvalitet for Bunnefjorden, Gjersjøen og Årungenvassdraget. For å nå disse målene er det utarbeidet tiltaksplaner som skal danne grunnlag for gjennomføring av tiltak. Tiltakspakken skal godkjennes i Miljøverndepartementet. Det vil være en utfordring å følge opp de vedtatte tiltakene. I tillegg er det opprettet et nytt vannområde, Akershus – Ytre Oslofjord, som berører Ås. Dette er en del av Morsasamarbeidet og dekker området som drenerer til Hogstvetbekken, dvs. Ås sentrum.

Arbeidet med oppgradering av mindre avløpsanlegg i spredt bebyggelse videreføres.

Renovasjon

Follo ReN IKS ivaretar håndteringen av husholdningsavfallet i Ås kommune. Ås kommunes muligheter for å påvirke Follo Ren er gjennom selskapets styre og representantskap. Ås kommune må gjennom de styrende organene bidra til at den totale avfallsmengden blir redusert, at mengden restavfall blir redusert og at utnyttelsen av ressursene i avfallsmengden øker.

Tiltak i 2011

- Samarbeide med Follokommunene om å bedre tog- og busstilbudet i Ås og Follo
- Påvirke Statens vegvesen/fylkeskommunen til å bevilge penger til bedre parkeringsmuligheter ved Korsegården, Holstad, Nygårdskrysset og Vinterbro
- Påvirke Statens vegvesen til å gjennomføre tiltak på riksveier og fylkesveier som kommunen har prioritert i trafikksikkerhetsplanen
- Gjennomføre tiltak på kommunale veier ihht tiltaksplan for trafikksikkerhet
- Redusere innlekking av fremmedvann i spillvannsnett
- Redusere antall feilkoplinger på avløpsnett
- Sikre god drift av pumpestasjoner
- Fornye/omlegge avløpsnett ihht vedtatt tiltaksplan

- Videreføre oppgraderingsarbeidet av mindre avløpsanlegg i spredt bebyggelse
- Fastsette mål for vannkvalitet og utarbeide tiltaksplaner for alle sektorer som bidrar til forurensning av Bunnefjorden, Årungen- og Gjersjøvassdraget, samt gjennomføre tiltak ihht denne tiltaksplanen.
- Bidra i arbeidet med nytt vannområde, Akershus – Ytre Oslofjord, gjennom Morsasamarbeidet.

Fokusområde brukere

Vannforsyning

Arbeide for å opprettholde sikker vannforsyning med god vannkvalitet, ved å kontinuerlig vurdere og eventuelt forbede driftsrutinene. Videreføre arbeidet med å redusere lekkasjeandelen gjennom lekkasjesøking og utbedring/fornyelse av ledningsnett.

Tiltak i 2011

Vannforsyning

- Aktivt lekkasjesøk på ledningsnett
- Overvåke vannkvaliteten ved prøvetaking og analyse
- Spyle/rengjøre ledningsnett og høydebasseng
- Forny/omlegge ledningsnett ihht vedtatt tiltaksplan

4.3.4 Eiendomsforvaltning

Tjenestens omfang og innhold

Antall ansatte/årsverk

- Drift, vedlikehold og forvaltning av kommunens eiendomsmasse: 20,5 årsverk/26 ansatte
- Renhold: 42 årsverk/51 ansatte

Hovedoppgaver

- Forvaltning av kommunens eiendommer, utleie av kommunens utleieboliger, inngå leieavtaler for eiendommer, kjøp og salg av eiendommer, behandling av søknader om startlån og boligtilskudd etter husbankens ordninger, planlegging og gjennomføring av kommunens byggeprosjekter, drift og vedlikehold av kommunens bygningsmasse.
- Daglig renhold, hovedrenhold, vinduspuss

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene samfunn og brukere

Fokusområde samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Gode sosiale og fysiske miljøer	Turnover på utleieboliger (nyinnflyttinger)	Registrering ved kommunen	26	30	20
Bærekraftig forvaltning av arealer og teknisk infrastruktur	Energiforbruk pr m2 i kommunale bygg	Registrering ved kommunen	164 Kwh/m2	175 Kwh/m2	200 Kwh/m2

Tab 38: Målkart for tjenesteområdet Eiendomsforvaltning, fokusområdet Samfunn

Utfordringer

Oppfølging av resultatet fra gjennomgangen av organiseringen av eiendomsavdelingen

Prosjektets hovedmål er å klarlegge kommunens mål og strategier for:

- eierskap av eiendom
- drift og vedlikehold av eiendom

Oppfølging av prosjektets konklusjoner vil være en viktig oppgave i 2011.

Salg av kommunale boliger/eiendomsmasse

Kommunen eier i dag 246 utleieboliger. Av disse er 72 omsorgsboliger for eldre og 42 omsorgsboliger for andre. I tillegg er 29 boliger øremerket bosetting av flyktninger, 4 boliger øremerket fysisk funksjonshemmede. 99 boliger er ordinære utleieboliger. Disse boligene er i stor grad bebodd av eldre og personer kommunen har et særlig boligmessig ansvar for. Mange bor på uoppsigelige kontrakter. Etter hvert som boligene blir fraflyttet blir de vurdert solgt eller tildelt av boligtildelingsutvalget etter kriterier vedtatt av kommunestyret.

Ikke alle kommunens utleieboliger egner seg like godt for de målgrupper som skal prioriteres ved tildeling av ledige boliger. Mindre egnede boliger bør vurderes solgt slik at boligmassen til enhver tid tilpasses de behovene som skal dekkes. Disse boligene er imidlertid ofte utleid til personer kommunen har et særlig ansvar for, og før boligen kan selges må disse skaffes ny bolig. Det har derfor vist seg vanskelig å redusere/selge kommunens boligmasse.

Øke omløpshastigheten i kommunale boliger

Boligmassen er inntektsbringende og boligene skal til enhver tid være utleid. Det er en utfordring å etablere interne og tverretatlige rutiner som sikrer raskest mulig innflytting i ledige boliger. Et virkemiddel for å øke omløpshastigheten i kommunale boliger, er å styrke de boligsøkendes tilbud om veiledning til kjøp av egen bolig, herunder aktiv bruk av de offentlige låne- og tilskuddsordningene til boligformål som kommunen forvalter. Raskere vedlikehold/oppussing av boligene etter utflytting er også et middel for å øke omløpshastigheten.

Universell utforming og tilpasset boligmasse

I Ås kommune er det fortsatt virksomheter rettet mot allmennheten som ikke er tilrettelagt i henhold til prinsippene om universell utforming..

Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) trådte i kraft 01.01.2009. Universell

utforming innebærer at hensynet til alle brukergrupper skal innarbeides i løsningene så langt det er teknisk og praktisk mulig. Ikke alle kommunens eiendommer der det drives virksomhet rettet mot allmennheten er tilrettelagt i henhold til prinsippet om universell utforming. Det er en utfordring at det ikke foreligger økonomi til oppfølging av lovens intensjoner. Men ved alle ombyggings- og rehabiliteringsarbeider som kommunen gjennomfører er det et mål at alle får fysisk tilgjengelighet til bygget, slik at utformingen gir gode bruksmuligheter for orienterings- og bevegelseshemmede.

Tiltak i 2011

- Oppfølging av resultatet fra gjennomgangen av organiseringen av eiendomsavdelingen
- Øke omløpshastigheten i kommunale boliger

Fokusområde brukere

Utfordringer

Eksterne brukere

Det er økende behov utleieboliger til innbyggere kommunen har et spesielt ansvar for å bistå og tilrettelegge for. Det arbeides med planlegging og lokalisering av denne typen boliger.

Det foretas befarings av kommunens utleieboliger i forbindelse med inn- og utflytninger og ved henvendelser fra beboerne om mangler og skader. For å få et realistisk bilde av bevilgningsbehovet, bør det også gjennomføres rutinemessige befaringer av hele boligmassen.

Interne brukere

Bevilgninger til drift og vedlikehold av kommunens bygningsmasse ligger for lavt til å sikre et godt og verdibevarende vedlikehold. De siste årene er det foretatt en betydelig registrering av det etterslepet som eksisterer og det bevilgningsbehovet som er nødvendig for å foreta et mer tilfredsstillende vedlikehold. Det har resultert i en vedlikeholdsplan som er et nyttig verktøy for å prioritere mellom ulike rehabiliterings- og vedlikeholdsbehov.

Renholdet har gjennomgått en effektivisering de siste årene, bygningsmassen har blitt større uten at bevilgningene har økt tilsvarende. Tjenesten utføres i henhold til gjeldende forskrifter og vedtatte planer. Det jobbes kontinuerlig med at renholdet skal være best mulig innenfor gitte økonomiske rammer. Det er viktig at bygningsvedlikeholdet opprettholdes på et slikt nivå at renholdet ikke blir skadelidende eller tyngre å utføre, noe som igjen vil føre til økt sykefravær.

Dialog med brukerne er en viktig faktor for en god arbeidsplass og et tilfredsstillende arbeidsmiljø. Eiendomsavdelingen vil i 2011 vie formidling av informasjon overfor brukere stor oppmerksomhet. Det vil i denne forbindelsen bli vurdert om eiendomsavdelingen rutinemessig bør være representert i oppvekst- og kulturretats faste ledermøter med skolens rektorer og styreere.

Tiltak i 2011

- Følge opp eiendomsrapportens mål om bedret dialog med brukerne av kommunens bygningsmasse

4.4 Rådmannens stab og støttefunksjoner

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene medarbeidere og økonomi

Fokusområde medarbeidere

Utfordringer

En helhetlig arbeidsgiverstrategi

Ås kommunes arbeidsgiverpolitikk og kommunens verdier skal vise seg gjennom hele kommunens virksomhet. Den gjennomsyrrer møtet med brukere, innbyggere og samarbeidspartnere, gjenfinnes i lederutøvelse og arbeidsmiljø. Det er avgjørende hvordan omverdenen ser på kommunen og i hvilken grad kommunen evner å tiltrekke seg og beholde kompetent arbeidskraft. En helhetlig arbeidsgiverstrategi skal beskrive konkrete tiltak og ansvar.

Helse som strategisk satsningsområde

Helse som strategisk satsningsområde innebærer å bruke mer av ressursene på å fremme god helse enn på å "reparere". Det helsefremmende skal prioriteres, men arbeidet med å ivareta de som allerede er blitt syke foregår som tidligere gjennom innarbeidede rutiner i sykefraværsoppfølgingen. Helsefremmende arbeid er å konsentrere tiltak mot de som er på jobb, godt arbeidsmiljø, god organisering av arbeidet, høy trivsel og en aktiv arbeidsgiverpolitikk som rekrutterer og beholder kvalifisert personell.

Ny IA-avtale vedtas i løpet av 2011. Den nye avtalen legger opp til ennå tettere oppfølging av sykmeldte ansatte og dette vil bli krevende både for den sykmeldte, ledere som skal følge opp, NAV sine lokalkontor, NAV arbeidslivssenter, fastleger og organisasjonen som sådan. Den nye avtalen legger opp til at alle som er sykmeldte, tidlig skal inn til samtale.

Tiltak i 2011

- Utvikle en ny arbeidsgiverstrategi og implementere tiltak fra strategien
- Tilrettelegging av helserelatert aktivitet i og utenfor arbeidstiden, utarbeide helseplaner i de virksomheter det er formålstjenlig og gjennomføre Freskuke
- Fornye, forenkle og forbedre kvalitetssystemet og andre viktige støttesystemer
- Videreføre gode rutiner i tråd med ny IA-avtale.

Fokusområde økonomi

God økonomistyring og optimal utnyttelse av ressurser er en forutsetning i en presset økonomisk virkelighet. Fokusområdet økonomi skal sikre handlefrihet til å utvikle kommunen og sikre prioriterte tjenesteområder. Kommuneplanen har definert ett hovedmål under dette fokusområdet.

FOKUSOMRÅDE ØKONOMI					
Kommunen skal ha en økonomi som gir handlefrihet til å utvikle kommunen og som sikrer prioriterte tjenesteområder.					
Hva vi må lykkes med. (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler. (Målemetoder)	Resultater ved siste måling	Resultatmål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Ø1 Tilfredsstillende netto driftsresultat	Ø1.1 Netto driftsresultat	KOSTRA- og regnskapsdata			
		Netto driftsresultat	-0,8	1,5 %	1,0 %
Ø2 God økonomistyring	Ø2.1 Avvik i forhold til budsjett	Regnskapsdata			
		Etatenes avvik i forhold til budsjett	2,1%	0 %	0,5 %
	Ø 2.2 Stabilitet i øk. rammer	Regnskapsdata			
		Reduksjon i etatenes nettobudsjetter i løpet av året	Ikke målt	0 %	1 %
Ø3 Effektiv tjenesteproduksjon	Ø3.1 Netto driftsutgifter pr. innbygger (korrigert for utgiftsbehov)	KOSTRA- og regnskapsdata			
		Samlet netto driftsutgifter pr. innbygger	Se kommentar Kap 3.5		
Ø4 God forvaltning av aktiva	Ø 4.2 Avkastning ifht lånekostnader	Regnskapstall			
		Avkastning de fire siste årene i forhold til kommunens lånekostnad	0,6 %-poeng	2 %-poeng	1,75 %-poeng

Tab 39: Målkart for tjenesteområdet Sentraladministrasjonen, fokusområdet Økonomi

Tiltak i 2011

- Konkretisere innsparingstiltak og inntekspotensialet som bidrar til å bedre kommunens økonomi.
- Videreføre ordningen med å overføre mer- eller mindreforbruk på inntil 1 % av enhetens/avdelingens budsjett.
- Videreutvikle månedrapportering som et sentralt element for å holde de økonomiske rammer.
- Hindre utgiftsøkning gjennom god budsjettering og rapportering.
- Vurdere å ta i bruk budsjettmodulen i Gat-Soft for lønnsbudsjettering for enheter som har turnus.
- Gjennomføre innsparingstiltak slik at netto driftsutgifter pr. innbygger korrigert for ulike utgiftsbehov blir signifikant lavere enn for gjennomsnittet i Follo.
- Etablere e-faktura som et tilbud til kommunens innbyggere, samt innføre fakturagebyr.

SENTRALADMINISTRASJONEN
BUDSJETTRAMMER OG KONSEKVENSER

	2011	2012	2013	2014
Budsjettvedtak 09.12.09 for 2011	65 387 000	67 899 000	67 727 000	68 347 000
Konsekvensjustert budsjett	67 899 000	67 727 000	68 347 000	67 493 000
Nye tiltak				
26. Beredskapsordning ved IKT-avdelingen	190 000	190 000	190 000	190 000
27. Kompetansetiltak	50 000	50 000	50 000	50 000
28. Oppstart fakturagebyr/efaktura	100 000	30 000	30 000	30 000
Sum nye tiltak	340 000	270 000	270 000	270 000
Nye besparelser				
29. Reduksjon abonnementer	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
30. Reduksjon kurs og opplæring	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
31. Reduksjon oppholdsutgifter kurs	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
32. Kutt Kjøp fra private	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
33. Reduksjon vare og tjenesteposter	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
34. Reduksjon kurs og opplæring	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
35. Reduksjon kontorrekvisita	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
36. Reduksjon porto	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
37. Reduksjon kurs og opplæring	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
38. Reduksjon vare og tjenesteposter	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
39. Kutt vikarbyrå	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
40. Vakante stillinger i 2011	-138 000	0	0	0
41. Reduksjon overtid	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
42. Reduksjon vare og tjenesteposter	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
43. Kutt vikarbyrå	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
44. Reduksjon kurs og opplæring	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
45. Økte inntekter Infoland	-111 000	-111 000	-111 000	-111 000
46. Reduksjon linje- og sambandsutgifter	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
47. Reduksjon service/ reparasjon av utstyr	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
48. Kutt IKT-Follo	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
49. Reduksjon porto	0	-20 000	-20 000	-20 000
50. Reduksjon konsulenter	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
51. Reduksjon konsulenter	-93 000	-93 000	-93 000	-93 000
52. Reduksjon vare og tjenesteposter	-44 000	-44 000	-44 000	-44 000
53. Vakant stilling frem til 01.08.2011	-56 000	0	0	0
54. Reduksjon kompetanseutviklingsmidler	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
55. Reduksjon kjøp fra andre private	-83 000	-83 000	-83 000	-83 000
56. Kutt øvrig bevilgninger	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
57. Kutt 25% stilling	-27 000	-109 000	-109 000	-109 000
58. Reduksjon vare og tjenesteposter	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
59. Inntekter fakturagebyr/ E-faktura	-250 000	-350 000	-350 000	-350 000
Sum nye besparelser	-1 596 000	-1 604 000	-1 604 000	-1 604 000
Ramme 2011-2014 foreløpig versjon	66 643 000	66 393 000	67 013 000	66 159 000

Tab 40: Budsjettrammer og konsekvenser sentraladministrasjonen

Kommentarer

For kommentarer til konsekvensjustert budsjett (note 1-25) se vedlegg 5

Nye tiltak

26. Beredskapsordning for IKT-avdelingen. Moer sykehjem, hjemmetjenesten og andre enheter innenfor Pleie og Omsorg har døgnkontinuerlig drift. Tilgang til telefonsystemer og respektive fagsystemer er viktig for tjenesteytingen og sikkerheten i disse virksomhetene. Feilsituasjoner kan medføre nedetid av vitale systemer, med tilhørende store kostnader. Kostnaden for tiltaket er et overslag og inkluderer overtidbetalingen til ansatte som er på vakt ved eventuell utrykning. Ordningen skal utføres av 5,0 årsverk ved IKT-avdelingen. Vaktordningen gjelder mandag til fredag kl 16-23, og lørdag og søndag. Tenkt oppstart er i 2011. Behovet for ordningen skal seneste være kartlagt i løpet av 2014.
27. Styrking av kompetansen ved økonomiavdelingen for å imøtekomme krav til avdelingens kompetanse på lover og avtaleverk.
28. Det foreslås innført e-faktura og fakturagebyr i løpet av 2011. Innføring av e-faktura har en etableringskostnad på ca 100 000 kr.

Nye besparelser

29. Reduserer abonnementer til politikerne.
30. Reduksjon i kurs og opplæring til politikerne.
31. Reduksjon i kostnader knyttet til oppholdsutgifter ved kurs til politikerne.
32. Kutt i posten kjøp fra private.
33. Reduksjon av vare- og tjenesteposter.
34. Reduksjon av kurs og opplæring. Budsjettet har vært benyttet av hele enheten etter behov, fortrinnsvis til kompetansegivende studier.
35. Reduksjon i kontorrekvisita. Budsjettet kan sprekke da alle vare- og tjenestepostene hos felles sekretariatet er beskåret.
36. Reduksjon i portoutgifter. Det forutsettes at det ikke blir mange vararepresentanter som ønsker papirer tilsendt.
37. Reduksjon i kurs og opplæring. Det vil være begrenset mulighet for kompetanseheving blant ansatte.
38. Reduksjon av vare- og tjenesteposter. Budsjettet kan sprekke da det ikke er noe reserve på andre vare- og tjenesteposter.
39. Kutt i vikarbyrå medfører at det ikke er mulighet til å leie inn vikar ved sykdom. Kuttet kan og føre til perioder med redusert aktivitet ved arkivtjenesten og politisk sekretariat.
40. Lønnsmidler knyttet til 20% stilling som holdes vakant. Dette kan føre til store problemer ved gjennomføring av forhåndsstemming og å opprettholde servicenivået på servicetorget under denne perioden. Det vil i tillegg ikke være mulig å leie inn vikar ved sykdom.
41. Kutt i overtid kan føre til store problemer ved gjennomføring av forhåndsstemming og å opprettholde servicenivået på servicetorget under denne perioden.
42. Reduksjon på vare og tjenesteposter derunder porto og kontorrekvisita. Reduksjonen på porto betyr at det kan sendes ut mindre informasjon til innbyggerne. Resterende vare og tjenesteposter kan sprekke da det ikke er noe reserve igjen.
43. Kutt i vikarbyrå. Det blir ikke mulighet til å leie inn vikar ved sykdom.
44. Reduksjon i kurs og opplæring gjør at ansatte får liten kompetanseheving.
45. Økte inntekter ved bruk av Infoland. Se eget vedlegg for oversikt over kommunale avgifter og gebyrer.
46. Reduksjon i linje- og sambandsutgiftene som følge av at Ås kommune har tatt over driften av brannmur og routing. Dette gir lavere utgifter, men øker sårbarheten i forhold til kompetansen til ansatte. Det er viktig å beholde ansatte med kompetansen for å kunne drifte løsningene. Flere oppgaver på IKT-avdelingen vil kunne medføre lengre ventetid for enkelte brukere.
47. Reduksjon på service/repasasjon av maskiner som følge av at flere ansatte er flinke til å reparere feil, og gjennom å ha lærling utføres det mer reparasjoner på utstyret.
48. Kutt i andre bidrag/overføringer. Det inngår i de andre utgiftene til IKT-Follo.
49. Reduksjon i portoutgiftene da kirken må selv dekke porto over sine budsjetter på lik linje med de andre enhetene i kommunen. Det vil bli fakturert Kirkekontoret for porto fra 2012.
50. Reduksjon i konsulenter medfører redusert mulighet for å drive utredningsarbeid.
51. Reduksjon i konsulenter medfører redusert mulighet for å drive utredningsarbeid.
52. Reduksjon i vare- og tjenestepostene, medfører ingen konsekvens.
53. 20% stilling holdes vakant i en periode.
54. Reduksjon i kompetanseutviklingsmidler medfører raskt til kompetanseforringelse og dårligere kår for satsningsområder fordi man ofte er avhengig av å tilføre kompetanse samtidig. Manglende

kompetanseutvikling fremmer ikke tjenesteleveransene. Alle undersøkelser viser at dersom ansatte får muligheter til å utvikle sin kompetanse, er det avgjørende for at man blir.

Organisasjoner som prioriterer kompetanseutvikling scorer høyt på alle trivsels/medarbeiderundersøkelser og de tiltrekker seg dyktige medarbeidere.

55. Reduksjon i bedriftshelsetjenesten.
56. Kutt i øvrig bevilgninger.
57. Reduksjon med 25% stilling i 6 måneder i 2011, og helårseffekt 2012. Dette forutsetter naturlig avgang på aktuelle stillinger. Tiltaket kan medføre at produksjonsnivået ved avdelingen blir lavere.
58. Reduksjon i vare- og tjenesteposter. Budsjettet kan sprekke da det ikke er noe reserve på andre vare- og tjenesteposter.
59. Inntekt som følge av oppstart med fakturagebyr i forbindelse med innføring av E-faktura.

4.4.1 Lokalsamfunnsutvikling

Tjenestens omfang og innhold

Antall ansatte/årsverk

- Plan- og utviklingsavdelingen: 2 ansatte/2 årsverk
- Landbrukskontoret: 7 ansatte/6,1 årsverk
- Frivillighetssentralen: 1 ansatt/1 årsverk

Tjenesten omfatter

- Plan- og utvikling
- Landbrukskontoret
- Frivillighetssentralen

Hovedoppgaver

- Kommuneplan og kommunedelplaner
- Utviklingsoppgaver knyttet til miljø
- Sentrumsutvikling
- Næringsutvikling
- Utviklingsarbeid knyttet til innbyggerdialog og medvirkning
- Befolkningsprognoser
- Tjenestestøtte innen beredskap
- Kommunens styringsdokumenter og styrings- og rapporteringssystemet ballansert målstyring.
- Personalansvar for landbrukskontoret og faglig ansvarlig for landbrukskontorets virksomhet i Ås
- Tilrettelegge for frivillig arbeid gjennom frivillighetssentralens tjenester

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene samfunn og brukere

Fokusområde samfunn

Utfordringer

Kommuneplan 2011 - 2023

Kommunestyret har vedtatt planprogram for arbeidet med kommuneplanen 2011 – 2023. Målet med arbeidet er at:

- kommuneplanens samfunnsdel gir tydelige svar på hva slags samfunnsutvikling og tjenesteutvikling kommunestyret ønsker i kommunen.
- det er god sammenheng mellom kommuneplan og handlingsprogram/økonomiplan, samt mellom kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel.
- kommuneplanen er godt forankret politisk, administrativt og blant innbyggerne, men hovedvekten er lagt på politikerinvolvering.

Lokalisere Norges Veterinærhøgskole (NVH) og Veterinærinstituttet (VI)

Stortinget vedtok i april 2007 å flytte Veterinærhøgskolen og Veterinærinstituttet til Ås. Dette vil gi Ås nærmere 900 nye arbeidsplasser og 800 nye studenter.

Statsbygg har ansvaret for å iverksette og gjennomføre Stortingets vedtak.

Kommunestyret har vedtatt planprogram for arbeidet med konsekvensutredningen og reguleringsplanen. Det er viktig at kommunen følger opp arbeidet med konsekvensutredningen og reguleringsplanen slik at etableringen blir vellykket for universitetet og for lokalsamfunnet.

Som en konsekvens av å lokalisere NVH og VI på campus må Senter for husdyrforsøk flyttes. Den mest aktuelle lokaliseringen er på Einarstujordet.

Kommunestyret har vedtatt et planprogram for arbeidet med konsekvensutredningen og reguleringsplanen. Dette arbeidet er det også viktig at kommunen følger opp.

Samarbeid mellom kommunen og universitetsmiljøet

Både universitetet og kommunen vil ha nytte av et godt samarbeid og det er etablert samarbeid innen flere områder. Dette samarbeidet bør utvikles videre. Universitetet skal være en sentral samarbeidspartner for kommunen i utviklingen av tjenester, arealbruk og lokalsamfunn. Skal dette samarbeide fungere er det imidlertid viktig å formalisere samarbeidet mellom universitetet og kommunen.

Sentrumsutvikling

Ås sentrum er i utvikling og ønskes styrket som bolig-, nærings-, handel-, service og kultursenter. Samtidig er det viktig å ivareta de grønne områdene og skape trivelige møteplasser i sentrum. Det er viktig å få til et godt samarbeid med de aktørene som kan bidra til en slik utvikling.

Næringsutvikling

Skal kommunen lykkes i sitt næringslivsarbeide må næringspolitikken være tydelig på mål og retning og det må være en klar profil på satsingen. Det betyr at kommunen må prioritere noen satsingsområder og velge bort andre. To områder peker seg ut som viktige satsingsområder i næringslivsarbeidet:

- Utvikle et attraktivt og trivelig Ås sentrum med boliger, et mangfold av handels- og servicetilbud, kulturaktiviteter, møteplasser og kontorarbeidsplasser.

- Stimulere til etablering og vekst av kunnskapsbaserte virksomheter knyttet til universitetsmiljøet.

Skal kommunen lykkes i arbeidet med å utvikle et attraktivt Ås sentrum og stimulere til etablering av flere kunnskapsbedrifter er det nødvendig å samarbeide tett med næringslivet og universitetsmiljøet. Kommunen vil derfor ta initiativ til å etablere møteplasser som kan stimulere til samarbeid om mål, strategier, tiltak og handling knyttet til disse satsingsområdene.

Bærekraftig forvaltning av miljø og naturressurser

- Klima- og energiplanen for Ås kommune ble vedtatt i kommunestyret 23.09.09. I planen er det beskrevet en rekke tiltak som knytter seg til at kommunen skal ha en klima- og energigivning drift, innarbeide hensynet til klima og energi i saksbehandlingen, samt tiltak rettet mot innbyggerne.
- I tråd med nasjonale mål har kommunen som mål å stoppe tapet av det biologiske mangfoldet. For å kunne bevare det biologiske mangfoldet er det nødvendig å registrere, kartlegge og vurdere behovet for å sette i gang tiltak.

Frivilligsentralen

I 2008 ble det gjennomført en utredning om frivilligsentralens rolle i Ås. Utredningen ble behandlet politisk og formannskapet vedtok følgende i møte 27.08.08:

1. Frivilligsentralen i Ås videreføres.
2. Frivilligsentralen utvikles til en sektorovergripende nærmiljøsentral i tråd med sentrale føringer, kommuneplanen og erfaringer fra 10 års drift. Omsorgsorienterte tiltak som formidlingstjenesten og besøksvenntjenesten opprettholdes inntil videre.
3. Det skal vurderes om det er mulig å lokalisere frivilligsentralen i kulturhuset.

Tiltak i 2011

- Arbeid med kommuneplan (2011 – 2023) ihht planprogram vedtatt i formannskapet 03.03.10.
- Følger opp arbeidet med konsekvensutredningen og reguleringsplanen for lokalisering av NVH og VI, samt flytting av Senter for husdyrforsøk slik at etableringene blir vellykket for universitetet og for lokalsamfunnet.
- Ta initiativ til å etablere møteplasser mellom kommunen, næringslivet og universitetsmiljøet som kan stimulere til samarbeid om utvikle et attraktivt Ås sentrum og stimulere til etablering av flere kunnskapsbedrifter
- Følge opp klima- og energiplanen med vekt på å miljøsertifisere virksomheter i kommunen og ved å ha klima- og energiperspektivet i reguleringsplaner og byggeplaner, samt utarbeide og følge opp strategi for hvordan innbyggerne kan bidra i arbeidet med å redusere klima- og energiutslippene.
- Utarbeide en handlingsplan for biologisk mangfold.
- Ås Frivilligsentral skal spille en aktiv rolle i utviklingen av gode nettverk mellom studentorganisasjoner og øvrige lag og foreninger i Ås.
- Ås Frivilligsentral skal være en aktiv pådriver for å integrere beboerne på Bjørnebekk Asylmottak i lokalsamfunnet.
- Ås Frivilligsentral skal arbeide for å etablere et "Frivillighetens Hus" i Ås sentrum.
- Ås Frivilligsentral skal bidra til at velforeningene er med i prosessen om utviklingen av lokalsamfunnet.

Fokusområde brukere

Utfordringer

Eksterne brukere

- Sørg for avklaring hvis overordnede planer og føringer ikke er tilstrekkelig tydelige

Interne brukere

- Yte faglig og administrativ støtte til utviklingsarbeid innen miljø og samfunn
- Bidra til kompetanseutvikling i prosjektorganisert utviklingsarbeid
- Gjøre det enklere for aktuelle ansatte å ta hensyn til det biologiske mangfoldet i saksbehandlingen.

Tiltak i 2011

- Yte faglig og administrativ støtte i miljøsertifiseringen av kommunale virksomheter
- Utvikle styringsdokumentene (kommuneplan, handlingsprogram og rapporter) slik at de blir et godt verktøy for politikerne.

4.4.2 Økonomi

Tjenestens omfang og innhold

Antall ansatte/årsverk

Organisasjon og personalavdelingen: 6 ansatte/5 årsverk

Økonomiavdelingen: 15 ansatte/12,9 årsverk

Tjenesten omfatter

- Organisasjon og personal
- Økonomi

Hovedoppgaver

- Organisasjon- og personalavdelingen er ansvarlig for arbeidsgiverpolitikk, personalforvaltning, rådgiving, opplæring og lederutvikling. Til avdelingen ligger også overordnede oppgaver knyttet til Arbeidsmiljøutvalget, seniorpolitiske tiltak, kvalitetssystemet, BHT-tjenesten og lærlingeordningen.
- Økonomiavdelingens oppgaver er i hovedsak knyttet til følgende:
 - Budsjettarbeid- og kontroll
 - Føringer og avlegging av Ås kommunes regnskap samt Kirkelig Fellesting, Nordre Follo Renseanlegg.
 - Utfakturering og innfordring av kommunale krav, herunder vederlagsberegning for institusjonsopphold
 - Utbetaling av lønn, refusjoner fra NAV, rapporteringer til ulike registre, systemansvarlig turnusprogram
 - Felles økonomisystem sammen med Frogn, Nesodden og Vestby samt felles innkjøpskontor med de samme tre kommunene. Interkommunalt samarbeid knyttet til Kemneren i Follo og Follo overformynderi

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene samfunn og brukere

Fokusområde brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Tilstrækkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	Brukertilfredshet med tjenestene	Brukerundersøkelser			
		Økonomiavdelingen (intern)	-	5	4,5
		Revisjonsberetning	0	0	0
		Beretning uten forbehold			

Tab 41: Målkart for tjenesteområdet Stab og støtte, fokusområdet Brukere

Utfordringer

Det største fagsystemet er økonomisystemet. Det vil fortsatt være en utfordring å utnytte alle funksjonene i Agresso som planlagt.

Interne brukere

- Videreutvikle effektive og gode støttesystemer og rutiner for ledere og ansatte.
- Styrke bruken av Agresso som et sentralt verktøy for ledere og ansatte.

Tiltak i 2011

- Struktur og innhold i handlingsprogram, tertialrapporter og årsmelding er i tråd med politikernes ønsker og behov.
- Gjennomføre kurs/opplæring i Agresso for ulike brukergrupper.
- Levere regnskapet til revisor innen fristen 15. februar.
- Videreutvikle rutiner innen økonomiområdet.
- Etablere e-faktura som et tilbud til kommunens innbyggere, samt innføre fakturagebyr.
- Vurdere å ta i bruk budsjettmodulen i Gat-Soft for budsjettering av lønn med enheter som har turnus

4.4.3 Kommunikasjon og service

Tjenestens omfang og innhold

Antall ansatte/årsverk

- Service og kommunikasjonsavdelingen: 23 ansatte/21,3 årsverk og 1 lærling

Tjenesten omfatter

- IKT-avdelingen
- Servicetorget
- Arkivtjenesten
- Politisk sekretariat

Hovedoppgaver

IKT-avdelingen

- Drift, vedlikehold og utvikling av kommunens IKT
- Helpdesk funksjon for ansatte internt
- Intern opplæring av ansatte innen for IKT av kommunens ansatte

Servicetorget

- Første møtepunkt for henvendelser til kommunen ved oppmøte eller ved telefonhenvendelser.
- Saksbehandling, tildeling og vedtak av regelstyrte tjenester
- Ansvar for informasjon via trykte og elektroniske media og kommunens nettside.
- Utsendelse av eiendomsopplysninger
- Forhåndsstemming ved valg

Arkivtjenesten

- Behandling av post
- Elektronisk styring av dokumenter og arkivering.
- Ansvar for dagligarkiv, bortsetningsarkiv og arkivdepot.
- Behandler forespørsel om innsyn i kommunens dokumenter
- Elektronisk saksbehandlingssystem og intern opplæring i dette.

Politisk sekretariat

- Oppgaver rettet mot politikere som møtearrangementer, innkallinger, protokoller, godsgjøring, styrer/råd/utvalg, styrevervregisteret og veiledning
- Ansvar for gjennomføring av valg til kommunestyre, fylkesting, storting og opplæring av stemmestyrer.
- Saksbehandling av fritak/nyvalg og tilskudd til politiske partier.
- Meddommervalg og lister
- Opplæring og brukerstøtte i forbindelse med alle utvalgsmøter
- Erstattingsordningen for barnevernsbarn
- Ås kommunes regelmenter.

Utfordringer og tiltak innenfor fokusområdene samfunn og brukere

Fokusområde samfunn

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat 2010	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Gode sosiale og fysiske miljøer		Brukerundersøkelser			
	Medvirkning og dialog	Internett siden	3,4	5	4,0
		Servicetorget	4,6	5	4,5
	Registrering ved Norge.no	Antatt stjerner	5 stjerner	6 stjerner	4 stjerner

Tab 42: Målkart for tjenestekområdet, fokusområdet Samfunn

Utfordringer

Tilfredshet med kommunens nettsider

I dag er det vanlig at innbyggerne søker informasjon på internett og det er en utfordring å bygge opp kommunens internettside slik at innbyggerne lett finner det de søker etter. En annen utfordring er at de opplysninger som er tilgjengelig til en hver tid er korrekte. Kommunens nettside skal videre bidra til bedre kunnskap om behov og problemstillinger som finnes i kommunen og synliggjøre beslutningsprosessen. Ved at kommunen knytter internettsiden opp mot nettportaler med sikkerhet via MinID kan innbyggerne søke kommunale tjenester med sikker pålogging. Dette forenkler søknadsprosessen både for søker og saksbehandler.

Medvirkning og dialog.

Et godt lokaldemokrati kjennetegnes ved at innbyggerne har tillit til lokalpolitikere. De folkevalgte setter dagsorden, styrer ressursbruken, er ombud for innbyggerne og leverer det de lover. En fellesnevner for disse punktene er god kommunikasjon, dialog og samhandling med innbyggerne. Kommunestyret vedtok i 2010 Plan for "Helhetlig kommunikasjonsstrategi" og at planen skulle evalueres.

IKT er et godt verktøy for å synliggjøre de formelle politiske prosessene i kommunen. Gjennom aktiv bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi kan kommunen gjøre det enklere for innbyggerne å skaffe seg informasjon om virksomhet og beslutninger i politiske fora. Bevist bruk av teknologi kan bidra til å styrke samhandlingen mellom de folkevalgte, innbyggerne og administrasjonen.

Etablering av digitale kanaler for dialog mellom innbyggerne, kommunen og de folkevalgte bidrar til å utvide den politiske arenaen og muligheter til reell medvirkning. Ved å ta i bruk sosiale media som Facebook og Twitter vil kommunen kunne nå nye grupper av innbyggere.

Tiltak i 2011

- Innfri flest mulig av målene i Strategiplan for IKT for 2011
- Ta i bruk nye sosiale media.
- Gjennomføre kommune og fylkestingsvalg
- Ta i bruk portalløsningen E-demokrati.
- Gode rutiner for ajourføring av informasjon på kommunens internett side
- Kurs/opplæring for alle som publiserer på internett/intranett.
- Nedsette arbeidsgruppe som skal evaluere Helhetlig kommunikasjonsstrategi.

Fokusområde brukere

Hva vi må lykkes med (Kritiske suksessfaktorer)	Hva vi skal måle (Måleindikatorer)	Hvordan vi måler (Målemetoder)	Forrige resultat 2010	Mål 2011	
				Ønsket	Godt nok
Tilstrekkelig tjenestetilbud med riktig kvalitet	Brukertilfredshet med tjenestene	Brukerundersøkelser Servicetorget	4,9	5	4,5

Tab 43: Målkart for tjenesteområdet, fokusområdet Brukere

Utfordringer

Ås kommune har i dag ca. 2000 arbeidsstasjoner og 50 ulike fagsystemer innen IKT som stadig utvikles og får utvidet funksjonalitet. IKT gir ingen effektivisering hvis

ansatte ikke endrer arbeidsrutiner etter innføring av nye systemer. Riktig utnyttelse av de mulighetene som teknologi gir, kan forenkle arbeidsoppgaver, øke mulighetene for verdiskapning, bidra til økt selvhjulpenhet og dermed redusere eller dempe behovet for mer arbeidskraft.

Gevinstene kommer ikke automatisk gjennom å anskaffe IKT-utstyret og programvare, gevinsten kommer gjennom målrettet arbeid for å forbedre arbeidsprosesser og tenke nytt. Utfordringen ligger i den kritiske gjennomgangen av dagens arbeidsprosesser og se disse opp mot nye arbeidsprosesser knyttet til utvidet bruk av IKT. Viktig område for å lykkes vil være ansattes IKT kompetanse. Det er derfor ønskelig med større fokus på IKT opplæring i hele organisasjonen.

Økt bruk av IKT og tilgang på tjenester på nett øker kravene til informasjonssikkerhet.

Interne brukere

- Økt kompetanse innen IKT hos kommunens ansatte
- At ansatte tar informasjonssikkerhet på alvor.

Eksterne brukere

- Portalløsninger for kommunale tjenester fungerer optimalt til en hver tid slik at søknader kan sendes elektronisk.
- Til en hver tid ha korrekt og oppdatert informasjon på kommunens internettside.

Tiltak i 2011

- Regelmessig opplæring i IKT for ansatte.
- Rullere informasjonssikkerhetsplanen
- Gjennomføre kurs/opplæring i elektronisk saksbehandlersystem av saksbehandlere.

Vedlegg 1: Nye planer og planer som skal rulleres i 2011

NYE PLANER 2011	Politisk behandling
Oppvekst og kultur	
Kulturplan	2011
Skolebruksplan for Ås kommune	2011
Helse og sosial	
Tekniske tjenester	
Rådmannens stab og støttefunksjoner	
Handlingsplan for bevaring av biologisk mangfold	2011

PLANER SOM SKAL RULLERES I 2011	Vedtatt	Rulleres
Oppvekst og kultur		
Helse og sosial		
Tekniske tjenester		
Rådmannens stab og støttefunksjoner		
Kommuneplan 2011 - 2013	2007	2010/ 2011
Informasjonssikkerhetsplan	2010	2011
IKT strategiplan	2010	2011
Finansstrategi	2004	2010
Arkivplanen	2009	2011

Vedlegg 2: Oppvekst og kulturetaten, budsjetttrammer og konsekvenser

BUDSJETTTRAMMER OG KONSEKVENSER						
	Ansvar	2011	2012	2013	2014	
A. Budsjettvedtak 09.12.09 for 2011						
1.	Sentralt tariffoppgjør 2010	2*	8 361 000	0	0	0
2.	Lønnsvekst inkl endring pensjonssatser	2*	3 264 000	0	0	0
3.	Endring pensjonssatser	2*	-949 000			
4.	F-sak 100/09. Bosetting 10 mindreårige flyktninger	2109	0	0	0	0
5.	Netto utgift Kulturhuset jf F-sak 36/10 inkl 1,7 årsverk	2082	400 000	0	0	0
6.	Endring driftsposter	2*	264 000	0	0	0
7.	Endring tilleggsbevilgningsposter inkl elevtallsvekst	20*	888 000	2 304 000	431 000	-366 000
8.	Innlemming tilskudd barnehager i rammetilskuddet	2070	106 150 000	0	0	0
9.	Tilskudd private barnehager	2070	3 003 000	1 163 000	1 163 000	1 163 000
10.	Foreldrebetaling barnehager	2070	204 000	0	0	0
11.	Stipend førskolelærere reduseres ifht behovet Økt bosetting av flyktninger gir økt introduksjonsordning	2070	0	-100 000	-100 000	0
12.	Økning kjøp av grunnskoleundervisning til flyktninger	2107	0	99 000	91 000	90 000
13.	Endring salgsinntekter/refusjoner VO - fritid funksjonshemmede	2108	0	-70 000	0	0
14.	Salg av skoleplass ved Rustadtunet	2108/2420	-547 000	0	0	0
15.	Prisjustering SFO fra januar 2011	2143	0	700 000	0	0
16.	Endring refusjoner skolene	21*	-286 000	0	0	0
17.	Salg sinntekter/refusjoner kulturskolen - inkl prisjustering	21/22*	-89 000	0	0	0
18.	Husleie biblioteket	2410	-858 000	0	0	0
19.	Refusjon fra NAV	2430	21 000	-21 000	0	0
20.	Psykologstilling PPS	2430	-118 000	0	0	0
21.	Innlemming tilskudd barnehager i rammetilskuddet	2511	0	-550 000	0	0
22.		2514	2 965 000	0	0	0
Konsekvensjustert budsjett			295 319 000	298 844 000	300 429 000	301 316 000
B. Nye tiltak						
23.	Drift nytt IT system OPAD til skole.	2060	100 000	100 000	0	0
24.	Forebyggende tiltak for elever i skolene	2060	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
25.	Spesialskolergjestelever - merutgifter i 2010	2060	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
26.	Prosjekt helhetlig skoledag ved Brønnerud	2113	207 000	450 000	243 000	0
27.	Skoleskyss	2173	500 000	500 000	500 000	500 000
28.	Ny barnehage under Togrenda fra 01.08.12	237*	0	700 000	1 438 000	1 438 000
29.	Økt pott til kompetanseutvikling	2512	300 000	300 000	300 000	300 000
30.	Ny barnehage fra 01.08.2013	23*	0	0	3 981 000	8 612 000
31.	Utvidelse Solberg skole - drift fra 01.08.2014	21*	0	0	0	691 000
32.	Justering nye behov i forhold til befolkningsvekst	2*			2 000 000	5 000 000
Sum nye tiltak			3 107 000	4 050 000	10 462 000	18 541 000
B. Nye besparelser - F-sak 41/10						
33.	Reduksjon skolene	2*	-3 649 000	-3 649 000	-3 649 000	-3 649 000
34.	Reduksjon tilbud frukt og grønt i ungdomsskolene	2060	-396 000	-396 000	-396 000	-396 000
35.	Åpen barnehage avvikles	214*	-204 000	-304 000	-304 000	-304 000
36.	Avdelinger i barnehager stengt i sentrumsområdet	23*	-2 221 000	0	0	0
37.	Innsparing kulturskolen	2410	-362 000	-362 000	-362 000	-362 000
38.	Reduksjon stilling fritid for funksjonshemmede	2420	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
39.	Reduksjon bøker og tidsskrifter biblioteket	2430	-110 000	-110 000	-110 000	-110 000
40.	Innsparing pedagogisk -psykologisk tjeneste	2514	-278 000	-278 000	-278 000	-278 000
Sum nye besparelser			-7 720 000	-5 599 000	-5 599 000	-5 599 000
Ramme 2011-2014 - foreløpig versjon			290 706 000	297 295 000	305 292 000	314 258 000

A. For 2011 er det tatt utgangspunkt i budsjettvedtak 09.12.09 for år 2011. Tallene i 2012- 2014 fremkommer som summen av konsekvensjustert budsjett foregående år og endringer.

B. Nye tiltak og besparelser vises i hele tall pr år.

Kommentarer

Konsekvensjustert budsjett

1. Staten er tilført midler i forhold til opprykk i henhold til sentrale tillegg i 2010.
2. De sentrale lønnstilleggene i 2010 var beregnet til 3,4 %, men Ås kommune har en høyere lønnsvekst enn snittet. Endringer i sammensetning, ansiennitet og kompetanse har også ført til økning i lønnsutgiftene. Voksenopplæringen har økt med 1,1 årsverk i forhold til antall elever – dette finansieres i stor grad av økt tilskudd fra staten. Kulturskolen øker med 1,4 årsverk som genererer netto økte inntekter. Skolemodellen er redusert som følge av lavere elevtall og besparelser. Pr september 2010 er det 2132 elever i grunnskolen i Ås. Elevprisen for 2011 for barneskolene er 47 585 kroner og 59 446 kroner for ungdomsskolene.
3. I budsjettet ligger en økning av arbeidsgivers andel av pensjonsraten i Storebrand fra 12 til 12,5 %, mens det i Statens pensjonskasse er en reduksjon fra 12,4 til 10,46. Økningen av satsen i Storebrand bidrar til at kommunen tærer mindre på premiefond i pensjonsselskapet.
4. I f-sak 100/09 ble det vedtatt bosetting av mindreårige flyktninger. Det arbeides med å bosette 10 personer. Det er da behov for seks årsverk – en flyktningeguide og fem miljøarbeidere. Utgiften dekkes ved refusjon fra BUF-etat.
5. I henhold til f-sak 36/10 er det innarbeidet 1,7 årsverk ved kulturhuset i budsjettet. Utgiftene til lønn og drift er forutsatt dekt inn ved økte inntekter slik at nettoutgiften blir 0,4 mill kroner.
6. Skoler og VO har justert vare- og tjenesteposter i forhold til endringer i elevtall innen egne rammer. Kjøp av grunnskoleundervisning i Ski kommune reduseres med 0,1 mill kroner.
7. Anslaget for elevtallsvekst er justert i forhold til ny befolkningsprognose. Hver høst styrkes/reduseres skolenes budsjett i forhold til endringer i elevtallet. Prognosen tilsier en økning i elevtallet i hele perioden. Avsatte midler til kulturløftet er fjernet siden staten tildeler disse midlene etter prosjektsøknader.
8. Fra 2011 innlemmes statstilskudd og skjønnsmidler til barnehager i rammetilskuddet. I opprinnelig budsjett 2010 utgjorde dette 104,371 mill kroner hvorav skjønnsmidler utgjorde 22 mill kroner. Etter endelig barnetall 15.12.2009 økte statstilskuddet med ytterligere 1,779 mill kroner i 2010.
9. Fra 2011 skal private barnehager tildeles kommunalt tilskudd etter ny forskrift om likeverdig behandling. Private barnehagers inntektskilder vil nå være foreldrebetaling og kommunalt tilskudd. Fra 2011 skal private barnehager ha minimum 91% av kommunens kostnader. Det skal beregnes en sats for driftstilskudd basert på driftskostnadene i kommunale barnehager, en tilskuddsats for kapital kostnader basert på kommunens kapitalkostnader til barnehager eller nasjonal sats. Familiebarnehager i Ås skal tildeles midler i henhold til nasjonale satser da kommunen ikke har egne familiebarnehager. De nasjonale satsene og andre sentrale føringer som skal fastsettes av departementet er så langt ikke klare. Kommunen skal på konferanse med departementet vedr. dette i november. En kan ikke se bort fra at man etter dette kan måtte justere beløpene for 2011. Det er satt av 1 mill kroner til refusjon av søskenmoderasjon og gradert foreldrebetaling til private barnehager. Totalt er det satt av 55,6 mill kroner til tilskudd private barnehager og familiebarnehager.
10. Foreldrebetaling barnehager er budsjettet ut fra antall barn fra januar 2011. Makspris for barnehage på 2 330 eks. mat skal videreføres. Fra september 2010 til januar 2011 forutsettes en økning på 66 barn i kommunale barnehager i forhold

til nåværende ventelister. Barnehagene vil legge seg på 26 store barn pr avdeling. Om inntaket til januar skulle bli lavere enn forutsatt kan inntektsanslaget vise seg å bli for høyt.

11. Stipend til førskolelærerutdanning reduseres fra 2012 siden behovet er mindre.
12. Økt bosetting av flyktninger fra 2010 gir økt introduksjonsordning.
13. Tilflytting av en barnefamilie med barn over grunnskolealder i 2009 der barna ikke har grunnskole, medfører økt kjøp av grunnskoleundervisning fra Ski kommune frem til 2012.
14. Voksenopplæringen øker refusjon fra staten i forhold til den aktiviteten som enheten har. Inntekter fra varmtvannsbading har gitt mindre inntekter enn budsjettet de siste årene og anslaget reduseres med 26 000 kroner.
15. Rustadtunet gir videregående opplæring til en bruker fra høsten 2009. Akershus fylkeskommune kjøper tjenesten med 0,7 mill kroner i året. Inntekten utgår fra 2012.
16. Det er lagt til grunn en prisjustering av SFO-priser i tråd med deflatoren for kommunesektoren på 2,8%. Økningen utgjør 0,35 mill kroner, men justering av barnetall mv gjør at effekten utover gjeldende plan er kun 0,286 mill kroner. Dette medfører at full plass i SFO vil koste 2 330 inkl mat. Det er en risiko for at en prisøkning kan medføre at flere av de eldre barna sier opp/reduserer plassene.
17. Nettoeffekt av endring av budsjetteringen av sykepengerefusjon samt refusjoner fra andre kommuner.
18. Kulturskolen har økt salgsinntekter og refusjon fra staten. En del av lærerressursene er satt inn på nye undervisningstilbud som gir kulturskolen et overskudd i driften, og en del lærerressurser selges ut til prosjekter og tiltak som er finansiert av eksterne prosjektmidler. Det er og vil bli søkt om midler fra departement, stiftelser og andre. Kontingentene ved kulturskolen er prisjustert fra januar 2011 med 2,8%.
19. Biblioteket leier lokaler i påvente av at kulturhuset ferdigstilles i 2011. Husleie for 3 måneder.
20. Biblioteket får refusjon fra NAV i forhold til lønnsutgifter for 2011.
21. PPS fikk opprettet en psykologstilling i tre år fra 2009. Trekkes ut av rammen fra 2012.
22. Tilskudd til tilrettlegging for funksjonshemmede barn i barnehager innlemmes i rammetilskuddet fra 2011.

Nye tiltak

23. I 2011 skal nytt IT-system OPPAD (www.oppad.no) etableres i skoler og barnehager. Det settes av midler til etablering og opplæring i dette i to år.
24. Skolenes rammer er strammet betydelig inn og det settes av en pott hos etatsjefen til forebyggende tiltak for elever i skolene.
25. Kommunen har pt 11 elever ved Follo Barne- og ungdomsskole. I tillegg har utgiften til andre kommuner i forhold til grunnskoleundervisning for fosterhjemsplasserte barn og andre gjestelever økt. I 2010 er posten tilført midler i andre tertial. Det legges inn en økning på en mill kroner.
26. Ved Brønnerud skole starter prosjekt helhetlig skoledag fra 01.08.11 og går over to skoleår.
27. Utgiftene til skoleskyss har til tross for ulike tiltak økt. Budsjettposten økes med 0,5 mill kroner. Nye retningslinjer trer i kraft til 2011.
28. Befolkningsprognosen viser en økning i barnetallene i perioden. For å møte kravene i forhold til barnehagedekning åpnes en barnehageavdeling under

- Togrenda barnehage i det gule huset ved Nordby skole fra august 2012. Dette tenkes som en idretts/naturbarnehage med 20 barn og 4,0 årsverk.
29. Kunnskapsløftet er stort sett avsluttet fra statens side og det vil være betydelig mindre midler å få tildelt til kompetanseutvikling i skolen. For å møte behovene for kompetanseutvikling økes potten med 0,25 mill kroner samtidig som refusjon fra staten reduseres med 0,05 mill kroner.
 30. Befolkningsprognosen viser en økning i barnetallene i perioden, og fra 01.08.2013 planlegges en ny femavdelingsbarnehage i Nordbyområdet å være i drift. Det er lagt til grunn 22,6 årsverk og 78-100 barn. Nettoutgift vil være 8,6 mill kroner i året.
 31. Befolkningsprognosen viser en økning i barnetallene i perioden og skolekapasiteten utfordres. Solberg skole må utvides i perioden og planlegges å stå ferdig i 2014 med drift fra august. Det vil også være behov for utvidelse av Sjøskogen skole – investeringen påbegynnes i 2014.
 32. Rammetilskuddet er budsjettert i forhold til økningen i barnetall i perioden. Budsjetteknisk legges det også inn beløp for nye behov som følge av befolkningsveksten.

Nye besparelser

33. Skolebudsjettene er redusert med 3,6 mill kroner. Totalt antall årsverk i etaten er redusert med om lag 10 i forhold til 2010 – dette kommer i hovedsak i skolene. Tiltaket betyr store klasser, færre assistenter/miljøarbeidere i klassene samtidig som man har store utfordringer i forhold til å gi tilbud til elever med behov for særskilt tilrettelegging.
34. Avsatt bevilgning til frukt og grønt i ungdomsskolene reduseres med 4/5, noe som vil gi barna frukt en dag pr uke.
35. Åpen barnehage i Nordby avvikles fra januar 2011. I Ås sentrum fortsetter tilbudet til minoritetspråklige barn frem til sommeren. De fleste som benytter tilbudet er barn der foreldre er i foreldrepermisjon.
36. I Ås sentrum holdes en avdeling stengt ved Tunveien barnehage frem til sommeren 2011. Frydenhaug barnehage holder en avdeling stengt hele 2011. Fra 2012 forutsettes full drift i begge barnehager.
37. Kulturskolen setter lærerressursene inn på undervisningstilbud som gir kulturskolen et overskudd i driften, og selger ressurser til prosjekter finansiert eksternt. I tillegg er vare- og tjenesteposter redusert.
38. Fritid for funksjonshemmede reduseres med ett årsverk. Det vil fortsatt gis et greit tilbud i samarbeid med andre enheter.
39. Bokbudsjettet ved biblioteket reduseres med 0,11 mill kroner til 0,41 mill kroner. Abonnementer på tidsskrifter er redusert og innkjøp av bøker vil reduseres.
40. Arbeidet med tiltak til funksjonshemmede barn i barnehager vris fra direkte tilskudd til barnehagene til veiledning/rådgivning fra ansatte ved PPS.

Vedlegg 3: Helse og sosialetaten, budsjetttrammer og konsekvenser

HELSE OG SOSIAL BUDSJETTRAMMER OG KONSEKVENSER

	Ansvar	2011	2012	2013	2014
A. Budsjettvedtak 09.12.09 for 2011		204 227 000	230 653 000	228 193 000	227 833 000
1. Sentralt tariffoppgjør 2010	3*	5 258 000	0	0	0
2. Lønnsvekst fra 2010	3*	4 207 000	0	0	0
3. Tilførsel vikarmidler	3*	356 000	0	0	0
4. Økning pensjonskostnader Storebrand	3*	672 000	0	0	0
5. Justering av budsjettpost kjøp av andre	3000	315 000	0	0	0
6. Planlegging av omsorgsboliger/ institusjonsplasser	3000	0	-300 000	0	0
7. Styrking av underbudsjetterte lønnsmidler	3000	5 000 000	0	0	0
8. Lege Nordby	3010	0	50 000	0	0
9. Basistilskudd til leger	3010	200 000	0	0	0
10. Driftsavtale gjesteoppgjør leger	3010	50 000	0	50 000	0
11. Tilskudd praksiskompensasjon fysioterapeuter	3030	556 000	0	0	0
12. Vederlagsordningen for tidl. Barnevernsbarn	3090	0	-2 000 000	0	0
13. 1,0 årsverk psykologi	3110	0	200 000	-350 000	0
14. 100% tilskudd til Krisesenteret	3210	1 241 000	0	0	0
15. Tilskudd til Incestsenteret	3210	5 000	0	0	0
16. Utgiftsdekning fosterhjem	3210	9 000	0	0	0
17. Innlemming av kvalifiseringsstønad og individstønad	3220	3 000 000	0	0	0
18. Prisjustering av sosialhjelp	3220	125 000	0	0	0
19. Prisjustering bidrag flyktninger	3220	13 000	0	0	0
20. Lisenser til Familia	3230	25 000	0	0	0
21. Reduksjon av refusjonskravet for ress.krev.	3342	3 106 000	0	0	0
22. Økte inntekter ved sykehjemmet	3400	0	-300 000	0	0
23. 0,05 årsverk til fysioterapeut for voksne	3410	0	0	0	0
24. Annen brukerbetaling	3520	-70 000	0	0	0
25. Kjøp fra kommuner	3540	30 000	0	0	0
26. Annen brukerbetaling	3550	-70 000	0	0	0
27. Bortfall av inntekter	3560	192 000	0	0	0
28. Reduksjon av driftskostnader	3560	-192 000	0	0	0
29. Privat avlastning	3560	248 000	0	0	0
30. Utgiftsdekning privat avlastning	3560	50 000	0	0	0
31. Mindre inntekter pleie- og omsorg	3400	1 823 000	0	0	0
32. Prisjustering av matvarer	36*	171 000	0	0	0
33. Prisjustering av kostnader knyttet til leasingbiler	36*	48 000	0	0	0
34. Prisstigning vare og tjenesteposter	36*	58 000	0	0	0
35. Leasingbiler	3640	0	-110 000	-60 000	0
Konsekvensjustert budsjett		230 653 000	228 193 000	227 833 000	227 833 000
B. Nye tiltak					
36. Justering nye behov i forhold til befolkningsvekst	3*	0	0	0	6 000 000
37. Lønn og driftskostnader nye institusjonsplasser	3*	0	0	12 137 000	12 137 000
38. Inntekt nye institusjonsplasser	3*	0	0	-1 600 000	-1 600 000
39. Vederlagsordningen for tidl. Barnevernsbarn	3090	1 500 000	0	0	0
40. 0,5 årsverk helsesekretær	3110	239 000	239 000	239 000	239 000
41. 1,0 årsverk psykologi	3110	0	0	640 000	640 000
42. Kjøp fra andre private, ettervern	3230	200 000	200 000	200 000	200 000
43. 1,0 årsverk til barnevern (øremerkede midler)	3230	0	0	0	0
44. Medikamenter	3400	200 000	200 000	200 000	200 000
45. 1,0 årsverk til hjemmeboende med demens	3430	489 000	489 000	489 000	489 000
46. Variabel lønn, Aktivitetsavdeling for demens	3430	46 000	46 000	46 000	46 000
47. Driftskostnader, Aktivitetsavdeling for demens	3430	20 000	20 000	20 000	20 000
48. 2,0 årsverk til 1:1 bemanning	3430	938 000	938 000	938 000	938 000
49. Andel ACT-team	3511	220 000	220 000	220 000	220 000
50. Overtid/psykiatrisk utrykning natt	3511	150 000	150 000	150 000	150 000
51. Markering 20 års Kajaveien	3520	30 000	0	0	0
52. 0,3 årsverk SFO tilbud	3530	160 000	160 000	160 000	160 000
53. Driftskostnader 8 ekstra plasser ved Moer	36*	242 000	242 000	242 000	242 000

54. Samhandlingsreformen medisinsk tekn-/lab. utstyr	3640	100 000	100 000	200 000	250 000
Sum nye tiltak		4 534 000	3 004 000	14 281 000	20 331 000

B. Nye besparelser

55. Reduksjon kurs og opplæring	3000	-29 000	-29 000	-29 000	-29 000
56. Reduksjon bidrag til IKS	3010	-13 000	-13 000	-13 000	-13 000
57. Økte refusjoner dekker inn for økte kostnader	3110	-287 000	-287 000	-287 000	-287 000
58. Reduksjon kjøp fra andre	3230	-157 000	-157 000	-157 000	-157 000
59. Økte inntekter	3400	-1 892 000	-1 892 000	-1 892 000	-1 892 000
60. Reduksjon kjøp fra andre/BPA	3401	-2 328 000	-2 328 000	-2 328 000	-2 328 000
61. Økt refusjon	3410	-54 000	-54 000	-54 000	-54 000
62. Vakante seniorstillinger	3510	-54 000	0	0	0
63. Reduksjon kjøp fra andre	3510	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
64. Kutter 0,66 årsverk vakant stilling	3511	-320 000	-320 000	-320 000	-320 000
65. Reduksjon kurs og opplæring	3511	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
66. Kutter 0,8 årsverk miljøarbeider	3520	-384 000	-384 000	-384 000	-384 000
67. Reduksjon vikarmidler og utstyr	3530	-43 000	-43 000	-43 000	-43 000
68. Kutter 0,58 årsverk vakant stilling	3540	-279 000	-279 000	-279 000	-279 000
69. Kutter 0,22 årsverk vakant stilling	3550	-241 000	-241 000	-241 000	-241 000
70. Reduksjon vare og tjenesteposter	3550	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
71. Kutt vakante stillinger	3560	-454 000	-454 000	-454 000	-454 000
72. Innføre kaffepenger	3600	-86 000	-86 000	-86 000	-86 000
73. Økt inntekt catering	3600	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
74. Reduksjon vikarmidler	3600	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
75. Reduksjon vare og tjenesteposter	3610	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
76. Reduksjon vikarmidler	3620	-18 000	-18 000	-18 000	-18 000
77. Økt inntekt kantine	3630	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
78. Reduksjon leasingbiler	3640	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
79. Reduksjon leasingbiler (forutsatt høyere kjøregodtgj.)	3640	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
Sum nye besparelser		-6 881 000	-6 827 000	-6 827 000	-6 827 000

Ramme 2011-2014 foreløpig versjon	228 306 000	224 370 000	235 287 000	241 337 000

A. For 2011 er det tatt utgangspunkt i budsjettvedtak 09.12.2009 for år 2011. Tallene i 2012-2014 fremkommer som summen av konsekvensjustert budsjett foregående år og endringer.

B. Nye tiltak og besparelser vises i hele tall per år.

Kommentarer

Konsekvensjustert budsjett 2011

1. Etaten er tilført midler i forhold til opprykk i henhold til sentrale tillegg i 2010.
2. De sentrale lønnstilleggene i 2010 var beregnet til 3,4 %, men Ås kommune har en høyere lønnsvekst enn snittet. Endringer i sammensetning, ansiennitet og kompetanse har også ført til økning i lønnsutgiftene.
3. Tilførsel vikarmidler 2010.
4. I budsjettet ligger en økning av arbeidsgivers andel av pensjonssatsen i Storebrand fra 12 % til 12,5 %. Økningen av satsen bidrar til at kommunen tærer mindre på premiefond i pensjonsselskapet.
5. Budsjettposten for kjøp av andre har vært underbudsjettet, gjelder plass ved Andebu.
6. Budsjettmidler til planlegging av omsorgsboliger/institusjonsplasser, jf HP 2010-2013.
7. Lønnsbudsjettene til Helse og Sosial har vært meget stramme i 2010 samt at det var et stort merforbruk i 2009. På bakgrunn av dette foreslår rådmannen at det nedsettes et prosjekt som får mandat til å beregne lønnskostnadene i

- turnussystemet Gat-Soft. Potten vil gå til å styrke eventuelle underbudsjetterte lønnsposter og til nødvendige tilpassninger mellom Agresso og Gatsoft.
8. Basistilskudd til lege i Nordby trappes opp på grunn av at kundelisten øker, jf HP 2010-2013.
 9. Basistilskudd til leger øker p.g.a. lavt budsjett.
 10. Dette er kostnader knyttet til innbyggere i Ås kommune som har fastlege i annen kommune.
 11. Som følge av nytt regelverk vedr. privatpraktiserende fysioterapeuter skal driftstilskuddet trappes ytterligere opp fra 2011.
 12. Ås kommune etablerte en kommunal oppreisningsordning for personer som har vært utsatt for overgrep eller opplevd uverdige omsorgsforhold i institusjon under Ås kommunes barnevernomsorg, eller mens de var i fosterhjem oppnevnt av barnevernet i Ås kommune i perioden 1945-1980. Ordningen ble iverksatt 01.01.2010 og avsluttes 31.12.2011. Jf k-sak 8/09 og HHS-sak 14/09 og HP 2010-2013.
 13. Opprettelse av psykologistilling, jf HP 2010-2013. Stillingen evalueres i 2012.
 14. Kommunens tilskudd er endret fra 20 % til 100 % som følge av Lov om kommunale krisesentertilbud som ble iverksatt fra 2010. Opprinnelige midler er justert i forhold til innlemming i rammetilskuddet.
 15. Ås kommunes tilskudd til incestsenteret øker som følge av prisjustering.
 16. Utgiftene til barn i fosterhjem øker.
 17. Midlene knyttet til kvalifiseringsstønad og individstønad ligger under sosialhjelp. Opprinnelige midler er justert i forhold til innlemming i rammetilskuddet.
 18. Prisjustering av sosialhjelpen.
 19. Prisjustering av bidrag til flyktninger.
 20. Økte utgift til lisenser i forbindelse med overgang til nytt it-program.
 21. Refusjonskravet for ressurskrevende brukere har blitt tatt ned på bakgrunn av bortfall av to tiltak, strengere regler for hvilke kostnader som kan legges til grunn samt økning av innslagspunktet, jf 1.tertial 2010 og Statsbudsjettet 2011.
 22. Økte inntekter som følge av etablering av 8 dobbeltrom.
 23. 0,05 årsverk til fysioterapi for voksne dekkes innenfor rammen.
 24. Betaling fra brukere som betaler lønn til ansatte som er med på ferie.
 25. Økt kostnad knyttet til kjøp av tilbud til psyk.utv.hemmet fra Sandefjord kommune.
 26. Betaling fra brukere som betaler lønn til ansatte som er med på ferie.
 27. Bortfall av inntekter som følge av at et tiltak har endret vedtak.
 28. Reduksjon av driftskostnader som følge av at et tiltak er endret.
 29. Styrking av budsjettet som følge av dagens vedtak.
 30. Styrking av budsjettet som følge av dagens vedtak.
 31. Ås kommune ser seg nødt til å benytte samtlige sykehjemsplasser i tillegg til å etablere dobbeltrom. Budsjettert salg av 3 plasser lar seg ikke gjennomføre p.g.a. endring i befolkningsutviklingen i forhold til tidligere estimat.
 32. Prisjustering av matvarer.
 33. Prisjustering av kostnader knyttet til leasingbil.
 34. Prisjustering av vare- og tjenesteposter under vaskeriet, kantine og kjøkkenet.
 35. Kostnader knyttet til leasingbiler i hjemmetjenesten, jf HP 2010-2013.

Nye tiltak

36. Rammetilskuddet er justert i forhold til befolkningsvekst. Budsjetteknisk legges det også inn beløp for nye behov som følge av befolkningsveksten.
37. Lønn og driftskostnader knyttet til 12 nye institusjon/skjermede demensplasser med oppstart 1.januar 2013. Basert på lønnsnivå per 2010.

38. Inntekter knyttet til 12 nye institusjon/skjermede demensplasser. Inntektene er basert på 2010-priser.
39. Vederlagsordningen for tidligere Barnevernsbarn viser seg å bli dyrere enn budsjettet. Budsjettet for 2011 må styrkes ytterligere med 1,5 mill utover budsjetterte 2,0 millioner.
40. 0,5 årsverk helsesekretær til resepsjonen på Helsestasjonen. Helsestasjonen er i dag uten sekretær/resepsjon/publikumsmottak tirsdag, torsdag og annenhver fredag.
41. 1,0 årsverk psykologi i kommunehelsetjenesten. Stillingen har blitt opprettet gjennom stimuleringsstilskuddet i lys av Samhandlingsreformen. Når tilskuddet avsluttes overtar kommunen full lønnskostnad. Stillingen evalueres i 2012. Jf HP 2010-2014.
42. Styrking av budsjettposten som følge av tiltakene.
43. 1,0 årsverk til barnevern p.g.a. økt belastning som følge av mottak av mindreårige flyktninger. Det skal søkes på øremerkede midler hos Fylkeskommunen, jf Statsbudsjettet 2011.
44. Budsjettposten må styrkes etter å ha blitt kuttet i 2008. I tillegg til prisøkning og kostnadskrevende behandling av pasienter som utskrives av sykehuset er det planlagt 8 ekstra plasser.
45. 1,0 årsverk til sykepleier som vil arbeide mot hjemmeboende med demens.
46. Uteglemt lønnsbudsjett ved oppstart av Aktivitetsavdelingen for demente.
47. Uteglemte driftskostnader ved oppstart av Aktivitetsavdelingen for demente.
48. 2,0 årsverk til 1:1 bemanning ved forsterket skjermet enhet. Ny plass tatt i bruk, 4 av 6 plasser er nå belagt på forsterket skjermet enhet.
49. Prosjekt ACT-team (aktivt oppsøkende behandlingsteam) i Follo med prosjektperiode på 3 år med opsjon på ytterligere 2 år, jf k-sak 11/10 og f-sak. 08/10.
50. Hvilende nattevakt som betales med overtid når vedkommende blir aktivert i den hvilende perioden.
51. Sommeren 2011 er det 20 år siden Kajaveien åpnet. Det er ønskelig med en markering.
52. 0,3 årsverk til SFO tilbud for 2 elever som går ved Ås ungdomsskole.
53. Driftskostnader knyttet til 8 ekstra plasser (dobbelt rom) ved Moer sykehjem.
54. Samhandlingsreformen – medisinsk teknisk- og labratorie utstyr som kommunen blir nødt til å anskaffe i forbindelse med reformen.

Nye besparelser

55. Reduserer kurs og opplæring, gir mindre rom for faglig påfylling når behovet melder seg i etaten.
56. Reduserer bidrag til IKS (Follo legevakt og Ahus), vil legge press på legevakten at bidraget skal ned pga røntgentilbudet.
57. Økte refusjoner, er en besparelse så lenge refusjonene videreføres.
58. Reduserer kjøp fra andre private for å benytte kompetansen i miljøarbeidertjenesten i større grad.
59. Økte inntekter ved Moer sykehjem.
60. Endring av BPA tiltakene gjør at budsjettposten kan reduseres.
61. Økt refusjon til kommunale fysioterapeuter.
62. Vakante seniorstillinger i 2011 gir en innsparing i 2011.
63. Reduserer kjøp fra andre.
64. Kutter 66% vakant stilling som medfører redusert bemanning i ukedager og helger, samt at vaktsystemet må endres.

65. Reduserer kurs og opplæring.
66. Oppsigelse av 0,8 årsverk miljøarbeider medfører et lavere tilbud til brukerne. De må først få dekket sine primære behov som personlig stell, mat, handling, rengjøring osv. Dette medfører at brukerne ikke får dekket sine sosiale behov og muligheten til å delta på aktiviteter. Enekontakt med brukere må og nøye vurderes. Dette setter ned livskvaliteten til brukere da dette kan være eneste kontakt med andre utenfor boligen og dagtilbudet.
67. Reduserer vikarmidler og utstyr.
68. Kutter 58% vakant stilling som medfører et lavere tilbud til brukerne.
69. Kutter 22% vakant stilling, dette vil redusere tilbudet til beboerne og forringe deres livskvalitet. Beboerne vil da ikke kunne få de tjenestene de har krav på.
70. Reduksjon vare og tjenesteposter.
71. Kutter vakante stillinger. Det ble i HP 2010-2013 vedtatt 0,8 årsverk til tjenester til ungdom i Liaveien og 0,2 årsverk til økt avlastning til miljøarbeidertjenesten. Stillingsene har ikke blitt besatt i 2010. Kuttet medfører at dagens tilbud opprettholdes.
72. Det innføres kaffepenger for ansatte ved Moer sykehjem.
73. Økt inntekt på catering.
74. Reduserer vikarmidler medfører mindre mulighet til å leie inn vikar ved behov.
75. Reduserer vare og tjenesteposter.
76. Reduserer vikarmidler medfører mindre mulighet til å leie inn vikar ved behov.
77. Økt inntekt i kantinen på Moer.
78. Innlevering av leasingbil fra ergo/fysio og mindre kostnader i forbindelse med bilskader.
79. Innlevering av ytterligere en leasingbil fra ergo/fysio under forutsetning av at det vedtas en kommunal kjøregodtgjørelse.

Vedlegg 4: Teknisk etat, budsjetterammer og konsekvenser

TEKNIKK OG MILJØ

BUDSJETTRAMMER OG KONSEKVENSER

	Ansvar	2011	2012	2013	2014
A. Budsjettvedtak 09.12.09 for 2011		76 451 000	85 907 000	86 187 000	86 467 000
1. Sentralt tariffoppgjør 2010	6/7	1 063 000	0	0	0
2. Lønnsvekst	6/7	387 000	0	0	0
3. Økt pensjonssats Storebrand	6/7	160 000	0	0	0
4. Første tertial 2010 - økning husleieinntekter	7000	-500 000	0	0	0
5. Første tertial 2010 - økning energiutgifter	7101	4 500 000	0	0	0
6. Endring vare- og tjenesteposter	6/7	36 000	0	0	0
7. Justering prisøkning kommunale avgifter	6/7	816 000	0	0	0
8. Strøm - økning forbruksavgift - makspris - forbruk	7101/68*	1 338 000	0	0	0
9. Prisjustering husleieutgifter	7000/7100	760 000	0	0	0
10. Justering festetomter	7002	60 000	0	0	0
11. Endringer brann og feiervesent	689*	606 000	0	0	0
12. Feilbudsjettering salgsinntekter	7200	100 000	0	0	0
13. Økte inntekter Bjørnebekk	7100/7103	-40 000	0	0	0
14. Renhold NAV - netto.	7300	170 000	0	0	0
15. Effekt av fjernvarmeanlegg	7101	0	0	0	-500 000
16. Vedlikehold bygninger	7200	0	280 000	280 000	280 000
Konsekvensjustert budsjett		85 907 000	86 187 000	86 467 000	86 247 000
B. Nye tiltak					
17. Konsekvenser ny barnehage fra 01.08.2013	71/73	0	0	295 000	507 000
18. Konsekvenser bokollektiv demente fra 01.01.2013	71/73	0	0	552 000	507 000
19. Konsekvenser drift utvidelse Solberg skole fra 01.08.2014	71/73	0	0	0	450 000
20. 1, årsverk til vedlikehold utomhusanlegg Moer og brøyting	6860	450 000	450 000	450 000	450 000
Sum nye tiltak		450 000	450 000	1 297 000	1 914 000
B. Nye besparelser					
21. Reduksjon driftsposter	6000	-44 000	-44 000	-44 000	-44 000
22. Reduksjon bygnings- og reguleringsvesenet	6080	-406 000	-406 000	-406 000	-406 000
23. Vedlikehold, vei, parker og friluftsliv	68*	-410 000	-410 000	-410 000	-410 000
24. Vedlikehold - reduksjon	7200	-325 000	-325 000	-325 000	-325 000
25. Renhold	7300	-300 000	-300 000	-300 000	-300 000
Sum nye besparelser		-1 485 000	-1 485 000	-1 485 000	-1 485 000
Ramme 2011-2014 - foreløpig versjon		84 872 000	85 152 000	86 279 000	86 676 000
VAR-sektoren					
A. Budsjettvedtak 09.12.09 for 2011		-16 383 000	-15 212 000	-15 507 000	-16 725 000
1. Sentralt tariffoppgjør 2010	69*	66 000	0	0	0
2. Økt pensjonssats Storebrand	69*	8 000	0	0	0
3. Endring vare- og tjenesteposter	69*	1 062 000	0	0	0
4. Prisvekst strøm	69*	209 000	0	0	0
5. Kjøp fra andre	69*	-129 000	0	0	0
6. Gebyrinntekter	69*	-2 379 000	-295 000	-1 218 000	-635 000
7. Bruk av fond	69*	2 334 000	0	0	0
Konsekvensjustert budsjett		-15 212 000	-15 507 000	-16 725 000	-17 360 000
Ramme 2011-2014 - foreløpig versjon VAR-sektoren		-15 212 000	-15 507 000	-16 725 000	-17 360 000
Ramme 2011-2014 - foreløpig versjon Teknisk og miljø		69 660 000	69 645 000	69 554 000	69 316 000

- A.** For 2011 er det tatt utgangspunkt i budsjettvedtak 09.12.09 for år 2011. Tallene i 2012- 2014 fremkommer som summen av konsekvensjustert budsjett foregående år og endringer.
- B.** Nye tiltak og besparelser vises i hele tall pr år.

Kommentarer

Konsekvensjustert budsjett

1. Etaten er tilført midler i forhold til opprykk i henhold til sentrale tillegg i 2010.
2. Nyansettelser, endringer i ansiennitet og kompetanse har ført til økning i lønnsutgiftene utover generelle tillegg. Antall årsverk har økt med 0,33 hovedsakelig knyttet til renhold ved Solbergtunet barnehage og helsestasjon i Nordby.
3. Arbeidsgivers andel av pensjon i Storebrand er økt fra 12 til 12,5% i budsjett 2011.
4. I første tertial er anslaget på husleieinntektene økt i forhold til at salg av kommunale leiligheter ikke er realisert. I budsjettanslaget er det tatt høyde for generell prisjustering.
5. I første tertial ble etaten tilført midler i forhold til strømbudsjettet.
6. Det er gjort noen endringer på vare og tjenesteposter i etaten – abonnementer, telefon mv.
7. Gebyrene for vann og avløp øker i 2011 og medfører økte utgifter i forhold til kommunale bygg på 0,816 mill kroner.
8. I budsjettanslaget for 2011 på strøm er det tatt utgangspunkt i prognose basert på forbruk august 2009 til august 2010, korrigert for nybygg som tas i bruk i 2010. Det er lagt til grunn forbruksavgift på 11,21 øre/kwh, jf statsbudsjettet samt en garantert makspris på 40 øre/kwh for strømporteføljen i 2011.
9. Utgifter til husleie er justert i forhold til nye avtaler og priser.
10. Budsjettbeløpene for festetomter er justert i henhold til regnskapet.
11. Tilskudd til brannvesen er økt med 0,698 mill kroner i forhold til gjeldende plan. Utgiften til feiervesenet reduseres netto med 0,92 mill kroner.
12. I budsjett 2010 ble det i kommunestyrets vedtak lagt inn en budsjettpost på salgsinntekter under ansvar 7100. Disse inntektene var feilpostert slik at inntektsposten ikke er reell.
13. Husleieinntekter til kommunen for Bjørnebekk økes.
14. Ås dekker 62,9 % av utgiftene til renhold ved NAV-kontoret. Resten refunderes fra staten. Nettoeffekten er 0,17 mill kroner.
15. Etablering av fjernvarmeanlegg i Ås antas å gi en reduksjon av energiutgifter på 0,5 mill kroner. Det er usikkert når anlegget er klart – innsparingen legges budsjetteknisk fra 2014.
16. Som i gjeldende plan trappes budsjettet for vedlikehold av bygninger opp i perioden med 0,28 mill kroner pr år.

Nye tiltak

17. Driftsutgifter (renhold, strøm, komm.avgifter og forsikringer) knyttet til ny barnehage som skal tas i bruk 01.08.2013.
18. Driftsutgifter (renhold, strøm, komm.avgifter og forsikringer) knyttet til bokollektiv for dementer som skal tas i bruk 01.01.2013.
19. Driftsutgifter (renhold, strøm, komm.avgifter og forsikringer) knyttet til utvidelse av Solberg skole fra 01.08.2014.
20. 1,0 årsverk til vedlikehold av utomhusanlegg ved Moer samt brøyting om vinteren.

Nye besparelser

21. Vare- og tjenesteposter er redusert. Tiltaket vil ikke gi store konsekvenser.
22. Lønn og vare- og tjenesteposter er redusert utenfor selvkostområdet. Gir ingen dramatiske konsekvenser.
23. Vedlikehold av veier, parker og plasser reduseres. Dette vil medføre lavere kvalitet på snøbrøyting og redusert sommervedlikehold.
24. Vedlikehold av bygg reduseres. Muligheten til å håndtere vedlikeholdsbehovet reduseres.
25. Renhold reduseres med 0,25 mill kroner på lønn samt noen vare- og tjenesteposter.

Kommentarer VAR-sektoren

Konsekvensjustert budsjett

1. Etaten er tilført midler i forhold til opprykk i henhold til sentrale tillegg i 2010.
2. Arbeidsgivers andel av pensjon i Storebrand er økt fra 12 til 12,5% i budsjett 2011.
3. I tillegg er postene for bl.a. alarmsystemer og vedlikeholdsutgifter økt i forhold til gjeldende plan.
4. Det er lagt til grunn økte strømutfgifter.
5. Kjøp av tjenester fra andre er redusert med 0,184 mill kroner. Dette omfatter redusert tilskudd til Follo Ren på 0,8 mill kroner og økning på 0,6 mill kroner under avløp. Ås kommune vil fra neste år være med i et nytt vannområde for ytre Oslofjord. Dette er en del av Morsa-samarbeidet og dekker området som drenerer til Hogstvetbekken, dvs. Ås sentrum. Ås andel i dette, 50 000 kroner, er innarbeidet i budsjettet.
6. Gebyrinntektene øker i forhold til gjeldende plan. Det forutsettes 120 nye abonnenter hvert år. For 2011 er det lagt til grunn en rentesats på 3,25%, i 2012 3,4 %, i 2013 4,2% og i 2014 4,5%. Under renovasjon er det forutsatt en reduksjon av gebyret på 50 kroner eller omkring 2 %. Gebyrene vil da utvikle seg slik i perioden:

	2011	2012	2013	2014
Tilknytningsgebyr vann – lav sats	100 kr/m ²	100 kr/m ²	100 kr/m ²	100 kr/m ²
Tilknytningsgebyr vann – høy sats	200 kr/m ²	200 kr/m ²	200 kr/m ²	200 kr/m ²
Abonnementsgebyr vann	200 kr/år	200 kr/år	200 kr/år	200 kr/år
Årsgebyr vann	9,10 kr/m ³	9,35 kr/m ³	9,80 kr/m ³	10,10 kr/m ³
Tilknytningsgebyr avløp – lav sats	110 kr/m ²	110 kr/m ²	110 kr/m ²	110 kr/m ²
Tilknytningsgebyr avløp – høy sats	220 kr/m ²	220 kr/m ²	220 kr/m ²	220 kr/m ²
Abonnementsgebyr avløp	350 kr/år	350 kr/år	350 kr/år	350 kr/år
Årsgebyr avløp	17,80 kr/m ³	17,80 kr/m ³	18,50 kr/m ³	18,80 kr/m ³
Renovasjonsgebyr	2550 kr/år	2550 kr/år	2550 kr/år	2550 kr/år

7. Ved inngangen av 2010 var det fond på vann, avløps og renovasjonsbudsjettene. I løpet av året er det vedtatt å bruke fondsavsetninger til bl.a. å skifte ut vann- og avløpssystemer i vestbygda. I tillegg er det i 2. tertial vedtatt å bruke tidligere fondsavsetninger til å dekke budsjettunderskuddet i forhold til reduserte inntekter. Dette har medført at fondene er redusert mer enn forutsatt i budsjettet for 2010, og for avløp er fondet negativt. Dette må tilbakeføres i 2011 med om lag 0,2 mill

kroner. Vannfondet foreslås redusert med 1,4 mill årlig og vil være oppspist i 2014. Totale fondsmidler for vann og avløp vil være brukt opp i perioden.

Vedlegg 5: Sentraladministrasjonen, budsjetterammer og konsekvenser

BUDSJETTRAMMER OG KONSEKVENSER						
	Ansvar	2011	2012	2013	2014	
A. Budsjettvedtak 09.12.09 for 2011						
		65 387 000	67 899 000	67 727 000	68 347 000	
1.	Sentralt tariffoppgjør 2010	1*	593 000	0	0	0
2.	Lønnsglidning 2010	1*	146 000	0	0	0
3.	Økning pensjonskostnader Storebrand	1*	107 000	0	0	0
4.	Deltager Follo-samarbeidet	1100	200 000	0	0	0
5.	Kostnader knyttet til valg gjennomførelse	1110	100 000	-400 000	400 000	-400 000
6.	Økning støtte til politiske partier	1120	4 000	0	0	0
7.	Utsiktet inntekt	1170	74 000	0	0	0
8.	Endring driftsposter	1170	-10 000	0	0	0
9.	Pensjon fra lærling til fast	1170	10 000	0	0	0
10.	Follo Distriktsrevisjon	1210	157 000	0	0	0
11.	Kontrollutvalget	1220	18 000	0	0	0
12.	Lisenser til Bedre Kommune og Kompass	1410	80 000	0	0	0
13.	Landbruksformål	1420	33 000	0	0	0
14.	Prosjektstilling PURA	1420	0	-60 000	0	0
15.	Seniorpolitiske tiltak	1504	200 000	0	0	0
16.	Portoutgifter	1600	100 000	0	0	0
17.	Lisenser og service/driftsavtaler	1600	50 000	0	0	0
18.	Agresso samarbeidet	1600	300 000	-227 000	-295 000	-169 000
19.	Kemner	1600	-90 000	0	0	0
20.	Økt kostnad innkjøpskontoret	1600	40 000	0	0	0
21.	Bidrag trossamfunn	1620	0	0	0	0
22.	KS-kontigenter	1630	200 000	15 000	15 000	15 000
23.	Korrigerer tilleggbevilgning	1701	-800 000	0	0	0
24.	Pensjonspremie	1703	0	0	0	-800 000
25.	Styrking av pensjonsutgifter	1703	1 000 000	500 000	500 000	500 000
Konsekvensjustert budsjett			67 899 000	67 727 000	68 347 000	67 493 000
B. Nye tiltak						
26.	Beredskapsordning ved IKT-avdelingen	1170	190 000	190 000	190 000	190 000
27.	Kompetansetiltak	1600	50 000	50 000	50 000	50 000
28.	Oppstart fakturagebyr/efaktura	1600	100 000	30 000	30 000	30 000
Sum nye tiltak			340 000	270 000	270 000	270 000
B. Nye besparelser						
29.	Reduksjon abonnementer	1100	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
30.	Reduksjon kurs og opplæring	1100	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
31.	Reduksjon oppholdsutgifter kurs	1100	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
32.	Kutt Kjøp fra private	1100	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
33.	Reduksjon vare og tjenesteposter	1130	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
34.	Reduksjon kurs og opplæring	1130	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
35.	Reduksjon kontorrekvisita	1140	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
36.	Reduksjon porto	1140	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
37.	Reduksjon kurs og opplæring	1140	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
38.	Reduksjon vare og tjenesteposter	1140	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
39.	Kutt vikarbyrå	1140	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
40.	Vakante stillinger i 2011	1145	-138 000	0	0	0
41.	Reduksjon overtid	1145	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
42.	Reduksjon vare og tjenesteposter	1145	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
43.	Kutt vikarbyrå	1145	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
44.	Reduksjon kurs og opplæring	1145	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000

45. Økte inntekter Infoland	1145	-111 000	-111 000	-111 000	-111 000
46. Reduksjon linje- og sambandsutgifter	1170	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
47. Reduksjon service/ reperasjon av utstyr	1170	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
48. Kutt IKT-Follo	1170	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
49. Reduksjon porto	1170	0	-20 000	-20 000	-20 000
50. Reduksjon konsulenter	1300	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
51. Reduksjon konsulenter	1410	-93 000	-93 000	-93 000	-93 000
52. Reduksjon vare og tjenesteposter	1410	-44 000	-44 000	-44 000	-44 000
53. Vakant stilling frem til 01.08.2011	1410	-56 000	0	0	0
54. Reduksjon kompetanseutviklingsmidler	1500	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
55. Reduksjon kjøp fra andre private	1500	-83 000	-83 000	-83 000	-83 000
56. Kutt øvrig bevilgninger	1500	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
57. Kutt 25% stilling	1600	-27 000	-109 000	-109 000	-109 000
58. Reduksjon vare og tjenesteposter	1600	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
59. Inntekter fakturagebyr/ E-faktura	1600	-250 000	-350 000	-350 000	-350 000
Sum nye besparelser		-1 596 000	-1 604 000	-1 604 000	-1 604 000

Ramme 2011-2014 foreløpig versjon	66 643 000	66 393 000	67 013 000	66 159 000

- A.** For 2011 er det tatt utgangspunkt i budsjettvedtak 09.12.2009 for år 2011. Tallene i 2012-2014 fremkommer som summen av konsekvensjustert budsjett foregående år og endringer.
- B.** Nye tiltak og besparelser vises i hele tall per år.

Kommentarer

Konsekvensjustert budsjett 2011

1. Staten er tilført midler i forhold til opprykk i henhold til sentrale tillegg i 2010.
2. De sentrale lønnstilleggene i 2010 var beregnet til 3,4 %, men Ås kommune har en høyere lønnsvekst enn snittet. Endringer i sammensetning, ansiennitet og kompetanse har også ført til økning i lønnsutgiftene.
3. I budsjettet ligger en økning av arbeidsgivers andel av pensjonssatsen i Storebrand fra 12 % til 12,5 %. Økningen av satsen bidrar til at kommunen tærer mindre på premiefond i pensjonsselskapet.
4. Økte kostnader knyttet til Follorådet som følge av at budsjettet har vært for lavt i forhold til faktisk kostnad.
5. Økt kostnad knyttet til stortings- og kommunevalg. Budsjettet for kommune- og fylkestingvalg har vært lite realistisk i 2008 og 2009.
6. Økning støtte til politiske partier.
7. Ved behandling av budsjettet for 2010 ble det lagt inn økte inntekter basert på regnskap. IKT-avdelingen foretar innkjøp gjennom rammeavtalen for IKS'er i kommunen som regnskapsmessig blir belastet regnskapet. Penger overføres fra IKS'er som blir regnskapsmessig ført som en inntekt. For 2010 ble dette en ekstra innsparing og inntekten reverseres.
8. Reduksjon av driftsposter i forbindelse med at det skal betales pensjon for tidligere lærlingen ved IKT-avdelingen. Må sees i sammenheng med punkt 9.
9. Økning av pensjonskostnaden som følge av at lærling nå skal lønnes som fast ansatt og dermed må det betales pensjon. Lønnskostnaden dekkes innenfor rammen.
10. Som følge av overgangen til Follo distriktsrevisjon øker kostnadene.

11. Ås Kommunes utgifter til sekretariatet og utvalget øker, se vedlegg 14.
12. Lisens til Bedre Kommune og Kompass. Bedre Kommune brukes til brukerundersøkelser blant medarbeidere, innbyggere og brukere. Kompass er et program for kjøring av befolkningsprognoser og statistikk.
13. Økt tilskudd til landbrukskontoret.
14. Prosjekt Vannforvaltning skal gjennomføre miljøplaner på 220 utvalgte gårder. Det forventes at prosjektet vil gi konkrete resultater i form av redusert forurensning fra de gårdene som blir besøkt. Kostnaden fordeles mellom 6 kommune og Ås kommunes andel er kr 60.000. Prosjektet avsluttes i 2011, jf HP 2010-2013.
15. Seniorpolitiske tiltak ble redusert i HP 2010-2013. Kostnaden overstiger budsjettet så deler av reduksjonen må tilbakeføres.
16. Budsjettet for portoutgifter styrkes som følge av for lavt budsjett selv etter innføringen av elektronisk lønnslipp.
17. Kostnaden til lisenser og service/driftavtaler øker som følge av prisutviklingen.
18. Ås kommune har felles økonomisystem med Frogn, Nesodden og Vestby. Kostnaden for økonomisystemet øker i 2011, deretter vil kostnaden årlig reduseres som følge av reduserte avskrivninger.
19. Ås kommune har interkommunalt samarbeid med Frogn, Nesodden og Vestby knyttet til Kemneren i Follo. Som følge av reduserte kostnader reduseres utgiftene.
20. Ås kommune har felles innkjøpskontor med Frogn, Nesodden og Vestby. Kostnaden økes som følge av lønnsglidning ansatte ved innkjøpskontoret. Som følge av naturlig avgang er en stilling utlyst og det forventes at lønnsnivået heves.
21. Bevilgning til Kirkelig Fellesråd er redusert og de har tatt rådmannens innsparing på 3% til følge. Reduksjonen er tilført andre trossamfunn da budsjettet har vært underbudsjettet.
22. Budsjettet for lavt og må styrkes. Videre i perioden øker KS-kontigenten i tråd med befolkningsveksten, jf HP 2010-2013.
23. I HP 2010-2013 står det lønnsmidler for 2010 på konto for tilleggsbevilgning. I forhold til lønnsvekst fra 2010 til 2011 reduseres avsetningen med 2,3 mill kroner. Det er lagt til grunn en lønnsvekst på 3,25 %, jf statsbudsjettet 2011. Konto andre tilleggsbevilgninger styrkes med 1,5 mill kroner. Dette fordi en generell innstramning av alle budsjetter gir mindre rom for å dekke uforutsette utgifter. Netto effekt blir en reduksjon på 0,8 mill kroner.
24. Utsettelse av oppstart av egen pensjonskasse fra 2011 til 2014. Besparelsen forutsetter samarbeid med minimum 2 andre kommuner samt at andre kommuner utenfor Follo gjør dette før Ås kommune.
25. Premeiefondet har blitt redusert i 2009 og ligger an til reduksjon også i 2010. Det vil derfor være behov for å begrense ytterligere reduksjon av premiefondet. Det kan bli behov for ytterligere justeringer utover i perioden.

Nye tiltak

26. Beredskapsordning for IKT-avdelingen. Moer sykehjem, hjemmetjenesten og andre enheter innenfor Pleie og Omsorg har døgnkontinuerlig drift. Tilgang til telefonsystemer og respektive fagsystemer er viktig for tjenesteytingen og sikkerheten i disse virksomhetene. Feilsituasjoner kan medføre nedetid av vitale systemer, med tilhørende store kostnader. Kostnaden for tiltaket er et overslag og inkluderer overtidsbetalingen til ansatte som er på vakt ved eventuell utrykning. Ordningen skal utføres av 5,0 årsverk ved IKT-avdelingen. Vaktordningen gjelder

- mandag til fredag kl 16-23, og lørdag og søndag. Tenkt oppstart er i 2011. Behovet for ordningen skal seneste være kartlagt i løpet av 2014.
27. Styrking av kompetansen ved økonomiavdelingen for å imøtekomme krav til avdelingens kompetanse på lover og avtaleverk.
 28. Det foreslås innført e-faktura og fakturagebyr i løpet av 2011. Innføring av e-faktura har en etableringskostnad på ca 100 000 kr.

Nye besparelser

29. Reduserer abonnementer til politikerne.
30. Reduksjon i kurs og opplæring til politikerne.
31. Reduksjon i kostnader knyttet til oppholdsutgifter ved kurs til politikerne.
32. Kutt i posten kjøp fra private.
33. Reduksjon av vare- og tjenesteposter.
34. Reduksjon av kurs og opplæring. Budsjettet har vært benyttet av hele enheten etter behov, fortrinnsvis til kompetansegivende studier.
35. Reduksjon i kontorrekvisita. Budsjettet kan sprekke da alle vare- og tjenestepostene hos felles sekretariatet er beskåret.
36. Reduksjon i portoutgifter. Det forutsettes at det ikke blir mange vararepresentanter som ønsker papirer tilsendt.
37. Reduksjon i kurs og opplæring. Det vil være begrenset mulighet for kompetanseheving blant ansatte.
38. Reduksjon av vare- og tjenesteposter. Budsjettet kan sprekke da det ikke er noe reserve på andre vare- og tjenesteposter.
39. Kutt i vikarbyrå medfører at det ikke er mulighet til å leie inn vikar ved sykdom. Kuttet kan og føre til perioder med redusert aktivitet ved arkivtjenesten og politisk sekretariat.
40. Lønnsmidler knyttet til 20% stilling som holdes vakant. Dette kan føre til store problemer ved gjennomføring av forhåndsstemming og å opprettholde servicenivået på servicetorget under denne perioden. Det vil i tillegg ikke være mulig å leie inn vikar ved sykdom.
41. Kutt i overtid kan føre til store problemer ved gjennomføring av forhåndsstemming og å opprettholde servicenivået på servicetorget under denne perioden.
42. Reduksjon på vare og tjenesteposter derunder porto og kontorrekvisita. Reduksjonen på porto betyr at det kan sendes ut mindre informasjon til innbyggerne. Resterende vare og tjenesteposter kan sprekke da det ikke er noe reserve igjen.
43. Kutt i vikarbyrå. Det blir ikke mulighet til å leie inn vikar ved sykdom.
44. Reduksjon i kurs og opplæring gjør at ansatte får liten kompetanseheving.
45. Økte inntekter ved bruk av Infoland. Se eget vedlegg for oversikt over kommunale avgifter og gebyrer.
46. Reduksjon i linje- og sambandsutgiftene som følge av at Ås kommune har tatt over driften av brannmur og routing. Dette gir lavere utgifter, men øker sårbarheten i forhold til kompetansen til ansatte. Det er viktig å beholde ansatte med kompetansen for å kunne drifte løsningene. Flere oppgaver på IKT-avdelingen vil kunne medføre lengre ventetid for enkelte brukere.
47. Reduksjon på service/reparasjon av maskiner som følge av at flere ansatte er flinke til å reparere feil, og gjennom å ha lærling utføres det mer reparasjoner på utstyret.
48. Kutt i andre bidrag/overføringer. Det inngår i de andre utgiftene til IKT-Follo.

49. Reduksjon i portoutgiftene da kirken må selv dekke porto over sine budsjetter på lik linje med de andre enhetene i kommunen. Det vil bli fakturert Kirkekontoret for porto fra 2012.
50. Reduksjon i konsulenter medfører redusert mulighet for å drive utredningsarbeid.
51. Reduksjon i konsulenter medfører redusert mulighet for å drive utredningsarbeid.
52. Reduksjon i vare- og tjenestepostene, medfører ingen konsekvens.
53. 20% stilling holdes vakant i en periode.
54. Reduksjon i kompetanseutviklingsmidler medfører raskt til kompetanseforringelse og dårligere kår for satsningsområder fordi man ofte er avhengig av å tilføre kompetanse samtidig. Manglende kompetanseutvikling fremmer ikke tjenesteleveransene. Alle undersøkelser viser at dersom ansatte får muligheter til å utvikle sin kompetanse, er det avgjørende for at man blir. Organisasjoner som prioriterer kompetanseutvikling scorer høyt på alle trivsels/medarbeiderundersøkelser og de tiltrekker seg dyktige medarbeidere.
55. Reduksjon i bedriftshelsetjenesten.
56. Kutt i øvrig bevilgninger.
57. Reduksjon med 25% stilling i 6 måneder i 2011, og helårseffekt 2012. Dette forutsetter naturlig avgang på aktuelle stillinger. Tiltaket kan medføre at produksjonsnivået ved avdelingen blir lavere.
58. Reduksjon i vare- og tjenesteposter. Budsjettet kan sprekke da det ikke er noe reserve på andre vare- og tjenesteposter.
59. Inntekt som følge av oppstart med fakturagebyr i forbindelse med innføring av E-faktura.

Vedlegg 6: Budsjett fellesinntekter og –utgifter

Konto	Ansvar	Funk	Kontotekst	Oppr.bud 2010	2011	2012	2013	2014
170090	8000	840	Andre refusjoner fra staten	-6 768 000	-6 724 000	-8 134 000	-9 110 000	-9 761 000
170090	8000	850	Andre refusjoner fra staten	-1 338 000	-1 224 000	-1 110 000	-1 110 000	-1 110 000
7			7 Refusjoner eks sykepenger	-8 106 000	-7 948 000	-9 244 000	-10 220 000	-10 871 000
172800	8000	840	Momskomp investering	-15 098 000	-14 422 000	-9 040 000	-11 820 000	-9 810 000
172900	8000	840	Momskomp	-14 250 000	-14 250 000	-14 250 000	-14 250 000	-14 250 000
72			72 Momskomp.inntekter	-29 348 000	-28 672 000	-23 290 000	-26 070 000	-24 060 000
180000	8000	840	Rammetilskudd	-134 200 000	-304 000 000	-309 000 000	-322 000 000	-337 000 000
181010	8000	840	Vertskommunetilskudd	-14 068 000	-12 988 000	-12 988 000	-12 988 000	-12 988 000
181020	8000	850	Integreringstilskudd	-9 485 000	-12 159 000	-12 136 000	-12 820 000	-8 905 000
187000	8000	800	Skatt på inntekt og formue	-367 000 000	-351 000 000	-358 000 000	-367 000 000	-380 000 000
187400	8000	800	Eiendomsskatt verker og bruk	-2 550 000	-2 975 000	-2 975 000	-2 975 000	-2 975 000
8			8 Overføringer fra andre	-527 303 000	-683 122 000	-695 099 000	-717 783 000	-741 868 000
8000			Skatter, rammetilskudd	-564 757 000	-719 742 000	-727 633 000	-754 073 000	-776 799 000
150000	9000	870	Renteutgifter	32 410 000	34 226 000	38 386 000	43 528 000	48 357 000
151000	9000	870	Avdragsutgifter	30 000 000	33 900 000	35 400 000	35 400 000	37 649 000
5			5 Finansutgifter	62 410 000	68 126 000	73 786 000	78 928 000	86 006 000
190000	9000	870	Renteinntekter	-1 750 000	-1 600 000	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000
9			9 Finansinntekter	-1 750 000	-1 600 000	-1 800 000	-1 800 000	-1 800 000
9000			Renter og avdrag	60 660 000	66 526 000	71 986 000	77 128 000	84 206 000
150010	9100	283	Renteutgifter lån til videre utlån	200 000	150 000	100 000	50 000	25 000
5			5 Finansutgifter	200 000	150 000	100 000	50 000	25 000
190010	9100	283	Renter på lån til videre utlån	-200 000	-150 000	-100 000	-50 000	-25 000
9			9 Finansinntekter	-200 000	-150 000	-100 000	-50 000	-25 000
9100			Formidlingslån	0	0	0	0	0
150010	9120	283	Renteutgifter lån til videre utlån	4 500 000	5 000 000	5 500 000	6 000 000	6 500 000
			Avsetning til generelt disposisjonsfond	150 000	175 000	200 000	225 000	250 000
5			5 Finansutgifter	4 650 000	5 175 000	5 700 000	6 225 000	6 750 000
162010	9120	283	Gebyrinntekter	-150 000	-175 000	-200 000	-225 000	-250 000
6			6 Salgsinntekter	-150 000	-175 000	-200 000	-225 000	-250 000
190010	9120	283	Renter på lån til videre utlån	-4 500 000	-5 000 000	-5 500 000	-6 000 000	-6 500 000
9			9 Finansinntekter	-4 500 000	-5 000 000	-5 500 000	-6 000 000	-6 500 000
9120			Startlån	0	0	0	0	0
127000	9210	120	Konsulenttjenester	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
1-2			1-2 Kjøp av varer/tjenester inkl moms	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
190500	9210	870	Aksjeutbytte	-13 100 000	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000
9			9 Finansinntekter	-13 100 000	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000
9210			Aktiv kapitalforvaltning	-13 000 000	-11 900 000	-11 900 000	-11 900 000	-11 900 000
154000	9400	880	Avsetning til generelt disp.fond	11 878 000	3 088 000	3 890 000	1 713 000	3 083 000
154010	9400	880	Avsetning til tapsfond	758 000	644 000	530 000	530 000	530 000
			Avsetninger til bundne driftsfond	325 000	300 000	0	0	0
5			5 Finansutgifter	12 961 000	4 032 000	4 420 000	2 243 000	3 613 000
9400			Fond	12 961 000	4 032 000	4 420 000	2 243 000	3 613 000
157000	9800	880	Overføring til investering	3 450 000	0	0	0	0
157020	9800	880	Overføring til investering	0	5 769 000	5 424 000	9 456 000	9 810 000
5			5 Finansutgifter	3 450 000	5 769 000	5 424 000	9 456 000	9 810 000
9800			Overføring investeringsregnskapet	3 450 000	5 769 000	5 424 000	9 456 000	9 810 000
8			Sentrale inntekter og utgifter	-500 686 000	-655 315 000	-657 703 000	-677 146 000	-691 070 000

Vedlegg 7: Investeringsbudsjett 2010 – 2013

(Tall i hele tusen)

Konto	Ansvar	Funk	Prosj	Kontotekst	Oppr B 2010	2011	2012	2013	2014
023040	1140	120	0108	Nybygg og nyanlegg	500	0	0	0	0
				Sum utgifter	500	0	0	0	0
0108				Fjernarkivet	500	0	0	0	0
1140				Felles sekretariat	500	0	0	0	0
020010	1170	120	0100	Utstyr	710	710	710	710	710
020020	1170	120	0100	Kjøp av maskiner og redskap	0	270	0	0	0
020030	1170	120	0100	Programvare IKT	790	790	790	790	790
024030	1170	120	0100	Serviceavtaler tekn. inf. IT	650	650	650	650	650
				Sum utgifter	2 150	2 420	2 150	2 150	2 150
0100				Info teknologi	2 150	2 420	2 150	2 150	2 150
020010	1170	202	0201	Utstyr	650	1 800	800	800	800
				Sum utgifter	650	1 800	800	800	800
0201				It-utstyr skoler	650	1 800	800	800	800
1170				IT	2 800	4 220	2 950	2 950	2 950
023000	1702	390	0102	Vedlikehold/rehabilitering bygg	150	150	150	150	150
				Sum utgifter	150	150	150	150	150
0102				Kirkelig Fellesråd	150	150	150	150	150
023040	1702	120	0103	Nybygg og nyanlegg	700	700	700	700	700
				Sum utgifter	700	700	700	700	700
0103				Mindre invest.prosjekt	700	700	700	700	700
091000	1702	870	0995	Bruk av lån	0	-64 131	-40 012	-57 644	-47 240
094000	1702	880	0995	Bruk av disposisjonsfond	0	-1 810	0	0	0
094800	1702	880	0995	Bruk av ubundet investeringsfond	-12 500	0	0	0	0
095010	1702	880	0995	Bruk av bundet investeringsfond	-1 650	0	0	0	0
097000	1702	130	0995	Overføring fra driftsregnskapet	-3 450	0	0	0	0
097020	1702	130	0995	Overføring fra drifts - momskomp	-17 600	-5 769	-5 424	-9 456	-9 810
				Sum inntekter	-17 600	-71 710	-45 436	-67 100	-57 050
0995				Finansiering investering	-17 600	-71 710	-45 436	-67 100	-57 050
067000	1702	315	0996	Tomtesalg	-60 000	0	0	0	0
				Sum inntekter	-60 000	0	0	0	0
0996				Salg eiendommer	-60 000	0	0	0	0
1702				Fellesutgifter	-76 750	-70 860	-44 586	-66 250	-56 200
014020	2050	385	0206	Formidling av informasjon	500	0	0	0	0
				Sum utgifter	500	0	0	0	0
0206				Bygdebok-trykking	500	0	0	0	0
020000	2050	201	0209	Inventar	0	0	0	1 200	0
				Sum utgifter	0	0	0	1 200	0
0209				Ny barnehage	0	0	0	1 200	0
020010	2050	373	0219	Utstyr	270	0	0	0	0
				Sum utgifter	270	0	0	0	0
0219				Digitalt utstyr kinoen K-sak 67/09	270	0	0	0	0
2050				Administrasjon	770	0	0	1 200	0
020010	2082	386	0215	Utstyr	0	610	0	0	0
				Sum utgifter	0	610	0	0	0
0215				Kulturhuset	0	610	0	0	0
2082				Kulturhuset	0	610	0	0	0
020000	2151	202	0222	Inventar	0	0	0	0	2 000
				Sum utgifter	0	0	0	0	2 000
0222				Inventar utvidelse Solberg	0	0	0	0	2 000

(Tall i hele tusen)

Konto	Ansvar	Funk	Prosj	Kontotekst	Oppr B 2010	2011	2012	2013	2014
2151				Solberg skole	0	0	0	0	2 000
020000	2330	201	0211	Inventar	1 100	0	0	0	0
				Sum utgifter	1 100	0	0	0	0
0211				Solberg tunet barnehage inventar	1 100	0	0	0	0
2330				Solberg tunet barnehage	1 100	0	0	0	0
020000	2370	201	0220	Inventar	0	0	100	0	0
				Sum utgifter	0	0	100	0	0
0220				Utstyr idrett/naturbarnehage	0	0	100	0	0
2370				Togrenda barnehage	0	0	100	0	0
020000	2430	370	0221	Inventar	0	200	0	0	0
				Sum utgifter	0	200	0	0	0
0221				Inventar biblioteket	0	200	0	0	0
2430				Bibliotek	0	200	0	0	0
020000	3400	261	0312	Inventar	0	0	1 200	0	0
				Sum utgifter	0	0	1 200	0	0
0312				Inventar bokollektiv demente	0	0	1 200	0	0
3400				Distriktovergrepene tjenester	0	0	1 200	0	0
020020	6800	333	0662	Kjøp av maskiner og redskap	2 000	1 500	850	850	1 000
				Sum utgifter	2 000	1 500	850	850	1 000
0662				Biler	2 000	1 500	850	850	1 000
6800				Kommunalteknisk	2 000	1 500	850	850	1 000
023040	6830	333	0670	Nybygg og nyanlegg	3 150	1 850	0	0	0
				Sum utgifter	3 150	1 850	0	0	0
0670				Gangvei ved Kjærnesveien	3 150	1 850	0	0	0
6830				Samferdsel	3 150	1 850	0	0	0
023040	6840	381	0668	Nybygg og nyanlegg	2 500	0	0	0	0
				Sum utgifter	2 500	0	0	0	0
0668				Ballplass Solberg skole	2 500	0	0	0	0
023040	6840	381	0672	Nybygg og nyanlegg	6 250	0	0	0	0
				Sum utgifter	6 250	0	0	0	0
070000	6840	381	0672	Refusjon fra staten	-2 000	0	0	0	0
091000	6840	870	0672	Bruk av lån	-4 250	0	0	0	0
				Sum inntekter	-6 250	0	0	0	0
0672				Treningshall	0	0	0	0	0
6840				Idrettsanlegg	2 500	0	0	0	0
023040	6850	386	0669	Nybygg og nyanlegg	0	1 500	0	0	0
				Sum utgifter	0	1 500	0	0	0
0669				Borggården - kulturhuset	0	1 500	0	0	0
6850				Parker og plasser	0	1 500	0	0	0
023040	6950	345	0805	Nybygg og nyanlegg	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
				Sum utgifter	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
091000	6950	870	0805	Bruk av lån	0	0	0	0	0
				Sum inntekter	0	0	0	0	0
0805				Vannforsyning	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
6950				Vann	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
023040	6970	353	0806	Nybygg og nyanlegg	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
				Sum utgifter	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
091000	6970	870	0806	Bruk av lån	0	0	0	0	0
				Sum inntekter	0	0	0	0	0
0806				Kloakksanering	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000

(Tall i hele tusen)

Konto	Ansvar	Funk	Prosj	Kontotekst	Oppr B 2010	2011	2012	2013	2014
6970				Avløp	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
023040	7000	386	0212	Nybygg og nyanlegg	20 000	2 500	0	0	0
				Sum utgifter	20 000	2 500	0	0	0
0212				Kulturhuset	20 000	2 500	0	0	0
023040	7000	222	0603	Nybygg og nyanlegg	8 000	0	0	0	0
				Sum utgifter	8 000	0	0	0	0
0603				Nordbytun uskole trinn 3	8 000	0	0	0	0
023040	7000	221	0613	Nybygg og nyanlegg	20 650	0	0	0	0
				Sum utgifter	20 650	0	0	0	0
091000	7000	870	0613	Bruk av lån	-4 270	0	0	0	0
				Sum inntekter	-4 270	0	0	0	0
0613				Solbergtunet barnehage	16 380	0	0	0	0
023040	7000	221	0616	Nybygg og nyanlegg	0	0	14 000	21 000	0
				Sum utgifter	0	0	14 000	21 000	0
0616				Ny barnehage	0	0	14 000	21 000	0
023040	7000	265	0618	Nybygg og nyanlegg	2 500	0	0	0	0
				Sum utgifter	2 500	0	0	0	0
070000	7000	265	0618	Refusjon fra staten	-500	0	0	0	0
				Sum inntekter	-500	0	0	0	0
0618				Ljungbyveien	2 000	0	0	0	0
023040	7000	222	0673	Nybygg og nyanlegg	0	0	0	30 000	30 000
				Sum utgifter	0	0	0	30 000	30 000
0673				Utvidelse Solberg skole	0	0	0	30 000	30 000
023040	7000	222	0674	Nybygg og nyanlegg	0	0	0	0	10 000
				Sum utgifter	0	0	0	0	10 000
0674				Utvidelse Sjøskogen skole	0	0	0	0	10 000
023040	7000	261	0675	Nybygg og nyanlegg	0	10 000	23 000	0	0
				Sum utgifter	0	10 000	23 000	0	0
070000	7000	261	0675	Refusjon fra staten	0	0	-7 764	0	0
				Sum inntekter	0	0	-7 764	0	0
0675				Bokollektiv demente	0	10 000	15 236	0	0
023040	7000	390	0676	Nybygg og nyanlegg	0	4 000	0	0	0
				Sum utgifter	0	4 000	0	0	0
0676				Prestebolig kjøp	0	4 000	0	0	0
023040	7000	265	0725	Nybygg og nyanlegg	8 000	42 000	0	0	0
				Sum utgifter	8 000	42 000	0	0	0
070000	7000	265	0725	Refusjon fra staten	-3 200	-8 400	0	0	0
				Sum inntekter	-3 200	-8 400	0	0	0
0725				Boliger vanskeligstilte	4 800	33 600	0	0	0
7000				Adminstrasjon og forvaltning	51 180	50 100	29 236	51 000	40 000
023040	7200	265	0309	Nybygg og nyanlegg	0	630	0	0	0
				Sum utgifter	0	630	0	0	0
0309				Carport Granheim	0	630	0	0	0
023000	7200	130	0700	Vedlikehold/rehabilitering bygg	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750
				Sum utgifter	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750
0700				Rehab	1 750	1 750	1 750	1 750	1 750
023000	7200	265	0701	Vedlikehold/rehabilitering bygg	500	500	500	500	500
				Sum utgifter	500	500	500	500	500
0701				Bjørnebekk	500	500	500	500	500
023040	7200	333	0742	Nybygg og nyanlegg	2 500	0	0	0	0
				Sum utgifter	2 500	0	0	0	0
0742				Ombygging Myrveien 16	2 500	0	0	0	0

(Tall i hele tusen)

Konto	Ansvar	Funk	Prosj	Kontotekst	Oppr B 2010	2011	2012	2013	2014
7200				Vedlikehold bygninger	4 750	2 880	2 250	2 250	2 250
051010	9100	283		Avdragsutgifter lån til videre utlån	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
				Sum utgifter	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
092010	9100	283		Avdrag lån til videre utlån	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
				Sum inntekter	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
					0	0	0	0	0
9100				Formidlingslån	0	0	0	0	0
051010	9120	283		Avdragsutgifter lån til videre utlån	3 960	4 760	5 560	6 360	7 160
052010	9120	283		Utlån lån til videre utlån	0	20 000	20 000	20 000	20 000
				Sum utgifter	3 960	24 760	25 560	26 360	27 160
091000	9120	283		Bruk av lån	0	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
092010	9120	283		Avdrag lån til videre utlån	-3 960	-4 760	-5 560	-6 360	-7 160
				Sum inntekter	-3 960	-24 760	-25 560	-26 360	-27 160
					0	0	0	0	0
9120				Startlån	0	0	0	0	0
						0	0	0	0
Sum investering					0	0	0	0	0

Vedlegg 8: Budsjettskjema 1A, 1B og 2A

BUDSJETTSKJEMA 1A - DRIFTSBUDSJETTET			(Tall i hele tusen)			
	R-2009	B-2010	B-2011	B-2012	B-2013	B-2014
1 Skatt på inntekt og formue	-343 969	-367 000	-351 000	-358 000	-367 000	-380 000
2 Ordinært rammetilskudd	-129 670	-134 200	-304 000	-309 000	-322 000	-337 000
3 Skatt på eiendom	-1 702	-2 550	-2 975	-2 975	-2 975	-2 975
4 Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
5 Andre generelle statstilskudd	-87 441	-61 007	-61 767	-57 658	-62 098	-56 824
6 Sum frie disponible inntekter	-562 782	-564 757	-719 742	-727 633	-754 073	-776 799
7 Renteinntekter og utbytte	-25 357	-19 600	-18 825	-19 500	-19 975	-20 475
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	41 882	37 110	39 376	43 986	49 578	54 882
9 Avdrag på lån	29 425	30 000	33 900	35 400	35 400	37 649
10 Netto finansinntekter/-utgifter	45 950	47 510	54 451	59 886	65 003	72 056
Til dekning av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
12 Til ubundne avsetninger	2 805	12 786	3 907	4 620	2 468	3 863
13 Til bundne avsetninger	8 598	325	300	0	0	0
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
15 Bruk av ubundne avsetninger	-14 202	0	0	0	0	0
16 Bruk av bundne avsetninger	-8 508	0	0	0	0	0
17 Netto avsetninger	-11 307	13 111	4 207	4 620	2 468	3 863
18 Overført til investeringsregnskapet	4 973	3 450	5 769	5 424	9 456	9 810
19	4 973	3 450	5 769	5 424	9 456	9 810
20 Sum fordelt til drift	-523 166	-500 686	-655 315	-657 703	-677 146	-691 070
21 Merforbruk/mindreforbruk	0	0	0	0	0	0

BUDSJETTSKJEMA 1B - DRIFTSBUDSJETTET *)			(Tall i hele tusen)			
	R-2009	B-2010	B-2011	B-2012	B-2013	B-2014
TIL FORDELING fra skjema 1A	-523 166	-500 686	-655 315	-657 703	-677 146	-691 070
Sentraladministrasjonen						
Sum inntekter	-8 371	-3 091	-3 315	-3 485	-3 485	-3 485
Sum utgifter	61 454	68 346	69 958	69 878	70 498	69 644
Nettoutgift	53 083	65 255	66 643	66 393	67 013	66 159
Interkommunale virksomheter**) og Asylmottaket i Ås***)						
Sum inntekter	-22 343	-20 736	0	0	0	0
Sum utgifter	22 168	20 736	0	0	0	0
Nettoutgift	-175	0	0	0	0	0
Oppvekst- og kultur						
Sum inntekter	-161 714	-138 826	-46 307	-46 283	-47 460	-48 581
Sum utgifter	329 424	311 318	337 013	343 578	352 752	362 839
Nettoutgift	167 710	172 492	290 706	297 295	305 292	314 258
	R-2009	B-2010	B-2011	B-2012	B-2013	B-2014
Helse- og sosial						

Sum inntekter	-45 495	-44 970	-40 374	-40 674	-42 274	-42 274
Sum utgifter	257 179	247 008	268 680	265 044	277 561	283 611
Nettoutgift	211 684	202 038	228 306	224 370	235 287	241 337
Teknikk og miljø						
Sum inntekter	-100 181	-78 804	-81 849	-82 144	-83 362	-83 997
Sum utgifter	158 491	139 705	151 509	151 789	152 916	153 313
Nettoutgift	58 310	60 901	69 660	69 645	69 554	69 316
TIL FORDELING DRIFT	-	-500 686	-655 315	-657 703	-677 146	-691 070
FORDELT TIL DRIFT	-	500 686	655 315	657 703	677 146	691 070
*) Bruk og avsetning av fond knyttet til etatene inngår i deres inntekter/utgifter.					0	0
**) Dette gjelder Landbrukskontoret i Follo, Follo overformynderi, PURA og Follo interkommunale kontrollutvalgssekretariat						
***) Styret vedtar et budsjett der nettoutgiften skal være i null.						

BUDSJETTSKJEMA 2A - INVESTERINGSBUDSJETTET						
(Tall i hele tusen)						
	R-2009	B-2010	B-2011	B-2012	B-2013	B-2014
1 Investeringer i anleggsmidler	65 887	91 820	80 110	53 200	67 100	57 050
2 Utlån og forskutteringer	16 002	0	20 000	20 000	20 000	20 000
3 Avdrag på lån	9 662	4 960	5 760	6 560	7 360	8 160
4 Avsetninger	14 430	0	0	0	0	0
5 Årets finansieringsbehov	105 981	96 780	105 870	79 760	94 460	85 210
6 Finansiert slik:						
7 Bruk av lånemidler	-65 475	-8 520	-84 131	-60 012	-77 644	-67 240
8 Inntekter fra salg av anleggsmidler	-6 726	-60 000	0	0	0	0
9 Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0	0
10 Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-22 512	-10 660	-14 160	-14 324	-7 360	-8 160
11 Momskompinntekter	0	0	0	0	0	0
12 Andre inntekter	-97	0	0	0	0	0
13 Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
14 Bruk av avsetninger	0	-14 150	-1 810	0	0	0
15 Sum ekstern finansiering	-94 810	-93 330	-100 101	-74 336	-85 004	-75 400
15 Overført fra driftsbudsjettet	-4 972	-3 450	-5 769	-5 424	-9 456	-9 810
16 Bruk av avsetninger	-6 199	0	0	0	0	0
17 Sum finansiering	-105 981	-96 780	-105 870	-79 760	-94 460	-85 210
18 Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Vedlegg 9: Hovedoversikt drift og investering

Hovedoversikt drift					
(Tall i 1000 kroner)					
HOVEDOVERSIKT DRIFT	R- 2009	B-2010	Rev B 2010	B-2011*	Endring i %
Driftsinntekter					
Brukerbetalinger	-41 060	-45 137	-45 975	-50 345	11,5 %
Andre salgs og leieinntekter	-70 825	-75 083	-76 337	-78 298	4,3 %
Refusjoner	-149 238	-129 993	-142 855	-77 157	-40,6 %
Rammetilskudd fra staten	-129 670	-134 200	-134 200	-304 000	126,5 %
Andre statlige tilskudd	-87 441	-87 491	-91 685	-25 647	-70,7 %
Andre overføringer	-323	-160	-173	-160	0,0 %
Inntekts- og formuesskatt	-343 969	-367 000	-371 123	-351 000	-4,4 %
Eiendomsskatt	-1 702	-2 550	-2 550	-2 975	16,7 %
Sum driftsinntekter	-824 228	-841 614	-864 898	-889 582	5,7 %
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	414 474	412 845	419 314	432 015	4,6 %
Sosiale utgifter	101 624	107 392	107 977	112 795	5,0 %
Kjøp av varer og tj. som inngår i prod.	105 541	99 141	108 675	108 335	9,3 %
Kjøp av varer og tj. erstatter egenproduksjon	80 579	86 035	84 031	132 079	53,5 %
Overføringer	83 202	75 400	84 838	41 446	-45,0 %
Avskrivninger	35 303	0	50 424	0	-
Fordelte utgifter	-807	0	0	0	-
Sum driftsutgifter	819 916	780 813	855 259	826 670	5,9 %
Driftsresultat	-4 312	-60 801	-9 639	-62 912	3,5 %
Finansinntekter					
Renteinntekter og utbytte	-25 357	-19 900	-19 650	-18 750	-5,8 %
Mottatte avdrag på utlån	-52	-80	-80	-80	0,0 %
Sum eksterne finansinntekter	-25 409	-19 980	-19 730	-18 830	-5,8 %
Finansutgifter					
Rente og låneomkostninger	41 883	37 110	34 731	39 376	6,1 %
Avdrag på lån	29 425	30 000	30 000	33 900	13,0 %
Sosial- og næringsutlån	50	100	100	100	0,0 %
Sum eksterne finansutgifter	71 358	67 210	64 831	73 376	9,2 %
Resultat eksterne finanstransaksjoner	45 949	47 230	45 101	54 546	15,5 %
Motpost avskrivninger	-35 303	0	-50 424	0	
Netto driftsresultat	6 334	-13 571	-14 962	-8 366	-38,4 %
Interne finanstransaksjoner					
Bruk av disposisjonsfond	-3 482	-150	-765	0	-100,0 %
Bruk av bundne fond	-8 508	-3 140	-5 830	-2 100	-33,1 %
Bruk av likviditetsreserven	-10 720	0	0	0	-
Sum bruk av avsetninger	-22 710	-3 290	-6 595	-2 100	-36,2 %
Overført til investeringsregnskapet	4 973	3 450	8 146	5 769	67,2 %
Avsatt til disposisjonsfond	2 805	13 086	13 086	4 207	-67,9 %
Avsatt til bundne fond	8 598	325	325	490	50,8 %
Sum avsetninger	16 376	16 861	21 557	10 466	-37,9 %
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	0	0	0	0	-

* For 2011 er alle tall i foreløpig versjon er eksklusive ansvarsserien 4---. Endring i % er fra opprinnelig budsjett 2010 til opprinnelig budsjett 2011.

HOVEDOVERSIKT INVESTERING	B - 2011	B - 2010	R- 2009
Inntekter			
Salg av driftsmidler og fast eiendom	0	-60 000	-5 538
Andre salgsinntekter	0	0	-97
Refusjoner	-8 400	-5 700	-13 483
Sum inntekter	-8 400	-65 700	-19 118
Utgifter			
Lønnsutgifter	0	0	302
Sosiale utgifter	0	0	3
Varer og tjenester i komm. egenproduksjon	80 110	91 820	54 729
Overføringer	0	0	10 706
Sum utgifter	80 110	91 820	65 740
Finanstransaksjoner			
Avdrag på lån	5 760	4 960	9 662
Utlån og aksjekjøp	20 000	0	16 002
Kjøp av aksjer og andeler	0	0	148
Avsatt til ubundne investeringsfond	0	0	479
Avsatt til bundne fond	0	0	11 756
Avsatt til likvidreserven	0	0	2 195
Sum finanstransaksjoner	25 760	4 960	40 242
Finansieringsbehov	97 470	31 080	86 864
Dekket slik:			
Overført fra driftsregnskapet	-5 769	-3 450	-4 973
Salg av aksjer og andeler	0	0	-1 188
Mottatte avdrag på utlån	-5 760	-4 960	-9 029
Bruk av lån	-84 131	-8 520	-65 475
Bruk av disposisjonsfond	-1 810	0	-71
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	-6 037
Bruk av bundne fond	0	-14 150	-91
Sum finansiering	-97 470	-31 080	-86 864
Udekket/udisponert	0	0	0

Vedlegg 10: Oversikt over årsverk, nye stillinger og omgjøringer

OVERSIKT OVER TOTALE ÅRSVERK I KOMMUNEN

- inkludert nye stillinger/omgjøringer fra 2011.

OMRÅDE	STILLINGER 2011
Sentraladministrasjonen	50,73
Oppvekst og kultur	465,06
Helse og sosial	339,74
Teknikk og miljø	92,95
Totalt	948,49

OVERSIKT OVER NYE STILLINGER

ANSVAR	STILLINGER	STILLINGS- STØRRELSE	FINANSIERING
2082	Kulturhuset	170 %	Kr 700 000 tilføres rammen
2109	Flyktningeguide og fem miljøarbeidere	600 %	Dekkes av refusjon fra staten
3110	Helsesekretær	50 %	Kr 239 000 tilføres rammen
3230	Barnevern	100 %	Søker midler fra Fylkeskommunen
3410	Fysioterapeut	0,05 %	Dekkes av tilskudd fra staten
3430	Sykepleier	100 %	Kr 489 000 tilføres rammen
3430	Fagarbeider	200 %	Kr 938 000 tilføres rammen
3530	Miljøarbeider	30 %	Kr 160 000 tilføres rammen

Vedlegg 11: Kommunale avgifter og gebyrer

Tabellen gir en samlet oversikt over avgiftene og inntektene på de respektive tjenester sammenlignet med foregående år.

	Sats 2010	Sats 2011	% Endring - der endring forekommer
OPPVEKST- OG KULTUR			
Barnehagene			
Foreldrebetaling			
Makspris kr. 2330	2 330	2 330	
Kostpenger	300	300	
Tilskuddssats drift - til private barnehager pr heltidsbarn under tre år	-	147 000	
Tilskuddssats drift - til private barnehager pr heltidsbarn over tre år		62 000	
Tilskuddssats kapital - til private barnehager pr heltidsbarn	-	11 800	
Tilskuddssats til familiebarnehager	-	Nasjonal sats	
Skolefritidsordningen			
Til og med 10 timer/uke inkl kost	1530	1570	2,6 %
Mer enn 10 timer/uke inkl kost	2270	2 330	2,8 %
Kulturskolen			
Elevkontingent gruppetilbud pr år	2 600	2 670	2,7 %
Individuell opplæring - instrumentalopplæring pr år	1 410	1 450	2,8 %
Kurs	630	648	2,8 %
Fritidstiltak for funksjonshemmede			
Semesteravgift - varmtvannsbading	900	900	
Samfunnshuset inkl As eldresenter og Asgård (festsal)			
Store sal	1500	1500	
Store salong	700	700	
Lille salong	500	500	
Lille sal	700	700	
HELSE- OG SOSIAL			
Pleie- og omsorg og miljøarbeidertjenesten			
Egenbetaling hjemme-, miljøarbeider- og vaktmestertjenesten	timepris / abonnement	timepris / abonnement	
Inntekt inntil 2G	45 / 160	45 / 160	
Fra 2G til 3G	150 / 575	150 / 575	
Fra 3G til 4G	175 / 750	175 / 750	
Fra 4G til 5G	200 / 950	200 / 950	
Fra 5G til 6G	245 / 1500	245 / 1500	
Over 6 G	275 / 1800	275 / 1800	
Hjelp til handling	50	50	
Korttidsopphold pr. døgn	forskrift	forskrift	
Dagopphold pr. dag, Aktivitetssenteret Moer	kr. 90	kr. 90	
Egenbetaling døgnopphold	forskrift	forskrift	
Døgnpris for sykehjemsplass	1 850	1 850	
Middag - 2 retters liten. porsjon – servert kald	45	45	
Middag - 2 retters liten. porsjon – servert varm	55	55	
Middag - 2 retters stor porsjon – servert kald	55	55	
Middag - 2 retters stor porsjon – servert varm	65	65	
Egenbetaling trygghetsalarm kommunal	3000	3100	3,3%
privat	2500	2600	4,0%
Egenbetaling for bruk av bil	2400	2520	5,0%
	(kr. 200 pr. mnd)	(kr. 210 pr. mnd)	5,0%

	Sats 2010	Sats 2011	% Endring - der endring forekommer
TEKNISK			
Ashallen og Nordbyhallen			
Timesats, trening voksne (fl.tall over 20 år)	160	160	
Kamper/arr. utenbygds	580	580	
Kamper/arrangementer innenbygds	210	210	
Nordbytun svømmehall			
Enkeltbillett voksne	45	45	
10 klippskort voksne	380	380	
Barn under 18 år (barn/trygd pr.time)	20	20	
Halvårskort (personlige)voksne	680	680	
Halvårskort (personlige) barn	370	370	
Halvårskort fam. (2 voksne og 2 barn)	1150	1150	
10 klippskort, barn	170	170	
Utleie			
Timesats, trening barn og ungdom innenbygds tom 19 år	0	0	
Timesats, trening voksne innenbygds (fl.tall over 20 år)	50	50	
Timesats trening utenbygds	210	210	
Stevner/arrangementer innenbygds	210	210	
Stevner/arrangementer utenbygds	580	580	
Ås svømmehall	35	35	
Enkeltbillett voksne	290	290	
10 klippskort voksne	20	20	
Barn under 18 år (barn/trygd pr.time)	580	580	
Halvårskort (personlige)voksne	370	370	
Halvårskort (personlige) barn	1150	1150	
Halvårskort fam. (2 voksne og 2 barn)	170	170	
10 klippskort, barn			
Utleie			
Timesats, trening barn og ungdom innenbygds tom 19 år	0	0	
Timesats, trening voksne innenbygds (fl.tall over 20 år)	40	40	
Timesats trening utenbygds	210	210	
Stevner/arrangementer innenbygds	210	210	
Stevner/arrangementer utenbygds	580	580	
Kommunale leiegårder			
Husleieinntekter:	Prisøkning som endring i KPI, så fremt ikke annet er vedtatt	Prisøkning som endring i KPI, så fremt ikke annet er vedtatt	
Husleie omsorgsboliger	Prisøkning tilsvarende endringen i KPI	Prisøkning tilsvarende endringen i KPI	
Bygnings- og reguleringsvesenet			
Oppmålingsgebyr	Økes med fastsatt indeks	Økes med fastsatt indeks	
Gebyr byggetilsyn	Økes med fastsatt indeks	Økes med fastsatt indeks	
Reguleringsgebyr	Økes med fastsatt indeks	Økes med fastsatt indeks	
Vann, avløp og renovasjon (eks mva)			
Vann			
Basert på 120 nye abonnenter			
Årsavgift, vann, pr m3, variabel del	8,00	9,10	13 %
Bolig på 200 m2 bruksareal (inkl. fastabonnementspris); forbruk 200m3/år	1800	2022	12 %
Fast abonnementspris	200	200	
Tilkoblingsgebyrer vann, pr m2, lav sats	100	100	
snitt 180 m2 lav sats	18 000	18 000	
Tilkoblingsgebyrer vann, pr m2, høy sats	200	200	
snitt 180 m2 høy sats	36 000	36 000	
Avløp			
Basert på 120 nye abonnenter			
Årlig kloakkavgift pr. m3, variabel del	14,3	17,80	24%
Bolig på 200m2 bruksareal (inkl.fastabonnementspris); forbruk 200m3/år	3 210	3 850	20%
Abonnementspris	350	350	

	Sats 2010	Sats 2011	% Endring - der endring forekommer
Tilknytningsavgifter kloakk, lav sats snitt 180 m2 bruksareal	110 19800	110 19 800	
Tilknytningsavgifter kloakk, høy sats snitt 180 m2 bruksareal	220 39600	220 39 600	
Eiendommer med slamavskiller og tilknyttet WC; tømning 1ggr/2.år	800 kr/år	1 000	25%
Eiendommer med slamavskiller uten tilknyttet WC ; tømning 1ggr/4.år	400 kr/år	500	25%
Eiendommer med minirensesanlegg; tømning 1ggr/år	1600 kr/år	2 000	25%
Eiendommer med tette tanker, 4m3; tømning 1ggr/år	1600 kr/år	2 000	25%
Eiendommer med slamavskiller/tett tank med våtvolum over 4m3	225 kr/ påbegynt m3	250 kr/ påbegynt m3	11%
Eiendommer med fellesanlegg	Som for enkeltanlegg	Som for enkeltanlegg	
Saksbehandlingsgebyr utslippstillatelser	0	2 500	
<i>Renovasjon</i>			
Renovasjonsavgift	2 600	2 550	-2%
Hytterrenovasjon	1 300	1 300	
<i>Feiervesen</i>			
Feie -og tilsynsgebyr	320 (160+160)	390 (195+195)	21%
SENTRALADMINISTRASJONEN (eks mva), jf k.sak 23/09			
Meglerpakke	750	1100	46,7%
Eiendomsinformasjon	90	93	3,3%
Bygningsdata	80	83	3,8%
Grunnkart	120	124	3,3%
Ledningskart	80	83	3,8%
Målebrev	150	155	3,3%
Godkjente bygningstegninger	180	186	3,3%
Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest	165	171	3,6%
Seksjoneringstillatelse	110	114	3,6%
Naboliste	75	78	4,0%
Gjeldende regulering m/ bestemmelser	150	155	3,3%
Gjeldende kommuneplan	80	83	3,8%
Ortofoto	75	78	4,0%
Skråfoto/flyfoto	270	279	3,3%
Tilknytning til offentlig vann og avløp	30	31	3,3%
Adkomst til eiendommen	65	68	4,6%
Kommunale avgifter og gebyrer	80	83	3,8%
Legalpant	30	31	3,3%
Salg av eiendomsopplysninger	-	-	

Vedlegg 12: TOTALOVERSIKT FUNKSJONER 2011

Funksjoner	Sentral- adm.	Oppvekst- og kultur	Helse- og sosial	Teknikk- og miljø	Opp- bud 2011	Opp- bud 2010	Endring i prosent
100 Politisk styring og kontrollorganer	15 924	1 797	907	2 321	20 949	16 100	30,1
110 Kontroll og revisjon	1 332				1 332	1 293	3,0
120 Administrasjon	32 636				32 636	37 897	-13,9
121 Forvaltningsutg. i eiendomsforv.				2 767	2 767	2 690	2,9
130 Administrasjonslokaler				12 852	12 852	14 090	-8,8
180 Diverse fellesutgifter	5 453				5 453	4 204	29,7
201 Førskole		107 469			107 469	-3 138	-3 524,8
202 Grunnskole	1 129	143 208			144 337	141 027	2,3
211 Styrket barnehagetilbud	5	5 092			5 097	2 522	102,1
213 Voksenopplæring		4 896			4 896	4 385	11,7
214 Spesialskoler		4 600			4 600	4 100	12,2
215 Skolefritidstilbud		2 494			2 494	1 965	26,9
221 Førskolelokaler og skyss		32		4 691	4 723	3 201	47,5
222 Skolelokaler		10		23 142	23 152	18 656	24,1
223 Skoleskyss		2 945			2 945	2 445	20,4
231 Aktivitetstilbud barn og unge		2 634		188	2 822	2 753	2,5
232 Forebygging skole og helsest.t.			6 924	1 631	8 555	6 861	24,7
233 Forbyggende arbeid, helse/sos					0	13	-100,0
234 Aktivisering eldre/funksjonsh.	283	1 274	7 933	660	10 150	9 701	4,6
241 Diagnose, Behandling, Rehabil			17 763		17 763	16 246	9,3
242 Rådgivning/Veiledning flyktninger		437	6 877	1 015	8 329	6 865	21,3
243 Tilbud personer med rusproblem			1 373		1 373	1 303	5,4
244 Barnevernstjeneste			8 298		8 298	6 711	23,6
251 Barneverntiltak i familien			1 331		1 331	1 619	-17,8
252 Barneverntiltak utenfor familien			6 782		6 782	6 449	5,2
253 Pleie, omsorg, hjelp i institusjon	678		94 165	3 412	98 255	86 992	12,9
254 Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	227		65 708		65 935	59 283	11,2
261 Botilbud i institusjon				4 763	4 763	3 561	33,8
265 Botilbud utenfor institusjon				-3 837	-3 837	-5 870	-34,6
273 Kommunale sysselsettingstiltak			1 330		1 330	1 330	0,0
275 Introduksjonsordningen		3 277			3 277	4 044	-19,0
276 Kvalifiseringsordningen			4 007		4 007	0	100,0
281 Økonomisk sosialhjelp			4 908		4 908	4 770	2,9
283 Bistand til etablering av bolig	229				229	224	2,2
285 Tj. utenfor ord.komm. ansvar				37	37		100,0
301 Plansaksbehandling	474			945	1 419	1 255	13,1
302 Bygge- og delesaksbehandling	184			-1 739	-1 555	-910	70,9
303 Kart og oppmåling				1 811	1 811	1 667	8,6
315 Boligbygg/Utleie/Finansiering				56	56	-4	-1 500,0
325 Tilrettelegg./bistand for næringsliv	-4				-4	-4	0,0
329 Landbruksforvaltning	1 071				1 071	1 038	3,2
333 Veier og gater				8 756	8 756	8 189	6,9
335 Parker, plasser og torg m.v.				3 249	3 249	2 826	15,0
338 Forebygg. av brann og ulykker				-200	-200	-166	20,5
339 Beredskap mot branner og ulykker				9 988	9 988	8 980	11,2
345 Distribusjon av vann				-4 759	-4 759	-4 479	6,3
353 Kloakknett / tømm. av septiktank				-7 450	-7 450	-6 903	7,9
355 Innsamling av avfall				-5 407	-5 407	-5 688	-4,9
357 Avfallsbehandling				4 577	4 577	5 558	-17,7
360 Naturforvaltning	318			1 183	1 501	1 522	-1,4
370 Bibliotek		4 043			4 043	3 955	2,2
375 Museer		70			70	70	0,0
377 Kunstformidling		125			125	125	0,0
381 Kommunale idrettsbygg og anlegg				3 695	3 695	4 037	-8,5
383 Kulturskole		4 784			4 784	5 002	-4,4
385 Andre kulturaktiviteter		946			946	1 327	-28,7
386 Kommunale kulturbygg		573		1 313	1 886	2 293	-17,7
390 Den Norske kirke	6 064				6 064	6 204	-2,3
392 Andre religiøse formål	640				640	500	28,0
Sum	66 643	290 706	228 306	69 660	655 315	500 686	31

Vedlegg 13: Interkommunalt samarbeid i Follo, oversikt over diverse organer

ORGANISASJONSFORM/ORGANER	DELTAKENDE KOMMUNER	VERTS-KOMMUNE
Regionråd:		
Follorådet	Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Roterer hvert år. 2011: Vestby
Aksjeselskaper:		
Follo Futura AS	Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Ås
Alarmsentral Brann Øst As	Moss, Moss, Sarpsborg, Fredrikstad, Halden, Skiptvet, Spydeberg, Askim, Trøgstad, Eidsberg, Rakkestad, Marker, Aremark, Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski og Ås	Moss
Interkommunale selskaper:		
Follo Banevernvakt IKS	Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Oppegård
Follo barne- og ungdomsskole	Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Ski
Follo Legevakt IKS	Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Ås	Ski
Follo Ren IKS	Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Ås	Ås
Follo Kvalifiseringssenter IKS	Frogn, Ski, Vestby	Ski
Krise- og incestsenteret i Follo IKS	Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Ås
Nordre Follo Brann- og Feiervesen IKS	Oppegård, Ski	Oppegård
Søndre Follo Brann- og Feiervesen IKS	Frogn, Vestby, Ås	Ås
Nordre Follo Renseanlegg IKS	Oppegård, Ski, Ås	Ski
Søndre Follo Renseanlegg IKS	Vestby, Ås	Vestby
Kommunelovens § 27-organer:		
Follo Omsorgsboliger	Enebakk, Ski, Vestby	Ski
Follo distriktsrevisjon	Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski, Vestby, Ås; Nesodden	Ski
Follo økonomiske rådgivningstjeneste	Oppegård, Ski, Vestby	Ski
Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat (FIKS)	Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Ås
Kemneren i Follo	Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Oppegård
Samarbeidsavtale:		
Follo landbrukskontor	Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Ås
Felles innkjøpskontor	Frogn, Nesodden, Vestby, Ås	Ås
Tolketjenesten i Follo (TiF)	Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski, Vestby og Ås	Ski
Felles opplæringstilbud innen ulike områder (Kompetansehjulet i Follo)	Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Ås
Felleskontoret for overformynderiene	Enebakk, Frogn, Oppegård, Ski, Ås	Ås
Fagrådet for vann- og avløpsteknisk samarbeid i indre Oslofjord	Hurum, Røyken, Asker, Bærum, Oslo, Oppegård, Ski, Ås, Nesodden, Frogn og Vestby	Oslo ivaretar det daglige arbeid
IKT-Follo	Ski, Ås, Vestby, Frogn, Nesodden og Oppegård	
Stiftelse:		
Follo Museum	Enebakk, Frogn, Nesodden, Oppegård, Ski, Vestby, Ås	Frogn

Vedlegg 14: Ås kirkelige fellesråd – Handlingsprogram og budsjett

ÅS KIRKELIGE FELLESRÅD
Arkiv:
Handl.pr.2011-2014.

Sak nr.: 09/2010.
Saksbehandler: G. Winge.
Møtedato: 28.09.10.

FORSLAG TIL ÅRSBUDSJETT 2011 OG HANDLINGSPROGRAM FOR KIRKEN 2011 - 2014.

Innledning.

Framdriftsplanen for arbeidet med handlingsprogram og økonomiplan 2011-2014 er beskrevet i rundskriv fra rådmannen datert 21.06.10. Man skal behandle økonomiplan og årsbudsjett i én og samme prosess i høst, og kommunestyrebehandling vil finne sted den 15. desember.

Kirkelig fellesråd ble i siste budsjettmøte tildelt et rammetilskudd for 2011 på **kr 6 003 000**.

I tillegg kommer kalkulatoriske utgifter til kommunal tjenesteyting med kr 201 000, slik at kommunens samlede utgifter til kirken blir på **kr 6 204 000**.

Rådmannen har så bestemt at mva-kompensasjonen skal beholdes av fellesrådet mot at rammeoverføringen reduseres tilsvarende. Denne er stipulert til kr 215 000 pr år.

Følgelig blir kommunens samlede utgifter til kirken så langt **kr 5 989 000**.

Det blir ingen prisjusteringer av vare- og tjenesteposter, men virkningen av det sentrale lønnsoppgjøret pr 1.05.10 vil komme som tillegg til rammen. Dette er stipulert til ca **kr 205.000**.

Samtidig ber rådmannen om en reduksjon på 3 % i nettorammen til etatene, noe som for kirkelig fellesråd vil utgjøre **ca kr 180 000**.

KIRKEN - Område 7951.

Omfatter programområdene (hovedformålene):

1. Kirkens administrasjon
2. Kirker
3. Kirkegårder
4. Andre kirkelige formål.

Overordnet visjon:

Ås kirkelige fellesråd skal være med å tilrettelegge for at Den norske kirke i Ås, Kroer og Nordby sogn kan ivareta sin oppgave som en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

Målsettinger:

- Kirkene skal være velholdte og fungere som et godt og tjenelig sted for feiring av gudstjenester, kirkelige handlinger og øvrige kulturarrangementer.
- Kirkegårdene skal være velstelte og vakre og gi en verdig ramme rundt gravferden.
- Menighetenes tilsatte skal gis gode rammebetingelser for arbeidet og samsvare med det som er fastsatt i lov og avtaleverk og vanlig i arbeidslivet for øvrig.
- Økonomiforvaltningen skal være ryddig og korrekt og gi en god og ansvarlig utnyttelse av tildelte ressurser.
- Menighetenes planer og behov overfor kommunen og andre offentlige myndigheter skal samordnes på en adekvat og konstruktiv måte.
- Å sørge for at samarbeidspartnere og brukere av kirkens tjenester får best mulig service.
- Å fokusere på trivsel, samarbeid og sikkerhet for medarbeidere, menighetsråd, fellesråd og kommune.

HOVEDFORMÅL 1: KIRKENS ADMINISTRASJON.

Omfatter u.kap. 100 - Kirkens administrasjon

- Bemanning:
- Kirkeverge i hel stilling.
 - Sekretær for kirkevergen, hel stilling.
 - Sekretær på kirkekontoret i Ås, hel stilling som i hovedsak betjener Follo prosti. 40 % lønnes av bispedømmet.
 - Sekretær på kirkekontoret i Nordby, 36 % stilling.
 - Sekretær for soknepresten i Ås, 30 % stilling.
 - Sekretær for Ås og Kroer menighetsråd, 50 % stilling. (20 % lønnet av Ås MR)
 - Sekretær for Nordby menighetsråd, 15 % stilling.

Beskrivelse av tjenester/aktiviteter:

1. Kirkevergekontoret:

Herfra administreres all drift og vedlikehold av kirkene og kirkegårdene med tilhørende bygningsmasse. Føring av gravfortegnelsen m/kartverk. Innkreving av festeavgifter og gravstellavtaler. Arbeidsgiveransvar for alle tilsatte med unntak av prestene.

2. Kirkekontor/prestekontor; Ås, Nordby og Kroer:

Her utføres all kirkebøkføring. Forespørsler ang. dåp og vielse, attester m.m.

Administrasjon av gudstjenestene. Korrespondanse ekspederes og sentralbord betjenes.

Kontoret er også ekspedisjon for prosten i Follo som har arbeidsgiveransvar for alle prestene i Follo. Kontorstillingene er helt påkrevet for at prestene skal få utført den tjenesten de er bundet til gjennom sitt ordinasjonsløfte. De er også helt nødvendige for å kunne yte våre brukere en tilfredsstillende service/førstelinjetjeneste.

Handlingsmål - Ressursbehov:

Ås kirkekontor har tilhold i Sagaveien 3. Her disponeres for tiden 12 kontor, to møterom og lager.

Innføring av nye tjenesteordninger for presteskap og prost har medført en gjennomtenkning av kontorbehovet. Utviklingen av prosten som leder for prestatjenesten i hele prostiet medfører behov for egnede møterom, samt flere kontor til nye prostiprester. Vi har nå fått mer plass i Sagaveien 3: to kontor nede vinteren 2008 og hele 1.etasjen fra 1.juli 2009. Det er framforhandlet en ny leiekontrakt som løper fram til august 2012.

Det er tilknytning til kommunens EDB-system, sentralbord og servicetorg. Dette fungerer svært godt, og gir god utnyttelse av de samlede ressursene i kirke og kommune.

Nordby kirkekontor har tilhold i Nordby menighetscenter. Arealet ble utvidet med to kontor på hemsens i 1997, slik at de fleste ansatte nå har eget kontor. Organisten disponerer hjemmekontor inntil videre. Ungdomspresten har fått nytt kontor i det tidligere eldresenteret.

En ny medarbeider i Trosopplæringsreformen har fått kontor på hemsens, leie for dette betales av staten.

Stillinger:

Ved Nordby kirkekontor utføres kirkebøkføring for Nordby sokn, i tillegg til annet sekretærarbeid for soknepresten. Sekretæren innehar 36 % stilling. Siden dette ikke er et hovedkontor for hele fellelrådsdistriktet, har man redusert treffetid (tirsdag, onsdag og torsdag kl. 10-12).

På litt sikt bør denne stillingen utvides til 60 %, noe som begrunnes med økt folketall og økende aktivitet/antall tjenester. Det er viktig at det finnes en sekretærfunksjon ved kirkekontoret på Nordby. Etter hvert bør det likevel vurderes om ikke det vil være en fordel å samle kirkebøkføringen for hele fellelrådsdistriktet på et sted.

HOVEDFORMÅL 2: KIRKER.

Omfatter u.kap. 210 - Ås kirke, 220 - Nordby kirke, 230 - Kroer kirke.

- Bemanning:
- Prosten i Follo, plassert i Ås, lønnet av staten.
 - To hele soknepreststillinger, lønnet av staten.
 - Prostiprest, hel stilling, lønnet av staten, med hovedsete i Ås.
 - Studentprest 50 % / prostiprest 50 %, lønnet av staten, plassert i Ås.
 - Prostiprest, engasjement 50 %, lønnet av staten, plassert i Ås.
 - Ungdomsprest i Nordby, 100 % stilling, lønnet av Nordby menighetsråd for innsamlede midler + årlig tilskudd på kr 200.000 fra Ås kommune.
 - En halv menighetssekretærstilling i Nordby, nylig omgjort til 45 % menighetspedagog.
 - Kateket i Ås/Kroer, hel stilling.
 - Tre organiststillinger (100 %, 80 %, 15 %)
 - Tre kirketjenerstillinger (50 %, 30 %, 15 %)
 - Tre klokkerstillinger (10 %, 6 %, 10 %), de to første redusert i 2003 og 2006.
 - Renholder i Ås kirke, 20 % stilling.
 - Ungdomsarbeidere i Klubben og Ten-Sing, sum 32 %, lønnes av Ås MR.
 - Dirigenter i Ten-Sing og Soul Children, totalt 32 %, lønnes av Ås MR.

Beskrivelse av tjenester/aktiviteter:

1. Gudstjenester/kirkelige handlinger:

Dette er lovpålagte tjenester, og alle de lovhjemlede stillinger er direkte forbundet med administrasjon og gjennomføring av gudstjenester og kirkelige handlinger.

Nøkkeltall for årene 2008 og 2009:

	Ås	Nordby	Kroer	Sum
Gudstjenester	89 / 93	85 / 72	28 / 25	202 / 190
Vielser	4 / 16	2 / 6	1 / 4	7 / 26
Døpte	57 / 56	53 / 36	11 / 7	121 / 99
Konfirmanter	58 / 67	50 / 43	7 / 13	115 / 123
Begravelser	59 / 60	23 / 24	11 / 4	93 / 88

2. Trosopplæringsreformen.

St.melding nr. 7 (2002-2003) ”Trusopplæring i ei ny tid Om reform av dåpsopplæringa i Den norske kyrkja” foreslår å utvikle et åpent, systematisk og gjennomgående tilbud om trosopplæring i Den norske kirke. Tilbudet skal fokusere på kjennskap til egen tro og livsmestring og være tilgjengelig for alle døpte mellom 0 - 18 år.

Målet er at alle døpte skal få tilbud om opplæring på alle alderstrinn med til sammen veiledende timetall på 315 timer (inkl. konfirmasjon). Dette betyr for Ås en betraktelig utvidelse.

Nordby menighet har fått midler for perioden 1.8.07 – 31.12.08, og det er opprettet et nytt underkapittel til dette formålet. Menighetsrådet har tilsatt leder for prosjektet fra 1.10.07.

Prosjektfasen på 5 år har gått over til en fast ordning fra 1.01.09.

3. Barne- og ungdomsarbeidet:

Kirkelovens § 9 pålegger menighetsrådet å samle ungdommen om gode formål.

Kirken har alltid innsett betydningen av å drive et holdningsskapende barne- og ungdomsarbeid, og det har vært god oppslutning om de ulike aktivitetene. For å få optimal utnyttelse av frivillige medarbeidere, vedtok Ås kommune tidlig å opprette tre halve menighetssekretærstillinger. To av disse er nå slått sammen til hel stilling som kateket for Ås og Kroer.

4. Konfirmantundervisning:

Lovens § 9 pålegger også menighetene å drive konfirmantundervisning, og utgifter til lokaler, utstyr og materiell skal dekkes av kommunen (Kirkeloven § 15, bokstav e).

Kateket og menighetssekretær står sentralt i dette arbeidet. Sammen med prestene og menighetsrådene forestår de planlegging og gjennomføring av undervisningen, og de rekrutterer og veileder frivillige gruppeledere.

5. Diakoniarbeid:

Lovens § 9 pålegger menighetsrådene å innarbeide og utvikle diakoniarbeidet i soknene.

Kirkerådet har utarbeidet en ny sentral "Plan for diakoni i Den norske kirke" som ble vedtatt av Kirkemøtet i november 2007 og gjelder fra 1.januar 2008.

Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og skal uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet.

"Plan for diakoni i Den norske kirke" bygger på denne definisjonen av den diakonale tjenesten.

Og det er på disse 4 arbeidsområdene at menighetene spesielt skal ha sin oppmerksomhet.

Den sentrale planen forutsetter at det lages lokale planer, og at det på bakgrunn av disse skjer en videreutvikling av diakonien i menighetene. Diakoni handler om å være og å gjøre, og det er det planene skal medvirke til.

Alle våre 3 menighetsråd er nå i ferd med å utvikle nye lokale planer for det diakonale arbeidet, og de har samarbeidet om å få opprettet en hel stilling som soknediakon for hele fellelrådsdistriktet.

6. Kirkemusikalsk arbeid.

Loven gir menighetsrådet ansvar for at det utvikles et kirkemusikalsk arbeid i soknet (§ 9, 2. ledd), og fellelrådets budsjettforslag skal også omfatte utgifter til dette formålet (§ 15, 2. ledd).

Dette har ikke vært omtalt i tidligere lovverk, noe som er et sterkt signal om at organistene skal gis muligheter til å drive et mer omfattende kirkemusikalsk arbeid enn før:

- korarbeid/forsangergrupper med barn og voksne
- konserter, evt. i samarbeid med Rikskonsertene. Disse er meget godt besøkt.
- samarbeid med solister (sang og instrumental), særlig i høytidene.
- opplæring av elever/vikarer i orgelspill.
- øvelser med konfirmanter og skoleklasser.

7. Frivillige medarbeidere og dugnadsinnsats.

Kirkens tjenester og aktiviteter skapes gjennom et godt samspill mellom Fellelråd og Menighetsråd. Fellelrådet stiller faste lønnede medarbeidere til menighetenes disposisjon. Imidlertid er en vesentlig del av kirkens arbeid på lokalplan helt avhengig av frivillige medarbeideres innsats. De lønnede medarbeiderne er helt nødvendige for at forholdene skal kunne legges godt til rette for god utnyttelse av og gode arbeidsforhold for de frivillige. Dette gjelder spesielt i barne- og ungdomssektoren - deriblant innen deler av konfirmantarbeidet. I de tre soknene er det i størrelsesorden ca.100 frivillige medarbeidere. De frivillige medarbeideres arbeid skaper også økonomiske behov, men disse dekkes nesten utelukkende av frivillige gaver og forskjellige former for dugnadsinnsats.

Handlingsmål - Ressursbehov:

Generelt for alle kirkene:

Strømprisen:

Gjennom mange år har vi ved hjelp av energiøkonomisering og temperaturstyring klart å redusere forbruket i samme tempo som prisen har økt. Nå er det snart ikke mulig å redusere forbruket ytterligere. Det kan bety at vi om kort tid må øke budsjettpostene til strøm, også p.g.a. økt nettleie. All energi kjøpes gjennom Ås kommune til gunstige priser.

Ås kirke:

Oppussing/maling av kirkens interiør i henhold til Geir Hellands forslag. Det er søkt til biskop og riksantikvar om godkjenning av dette forslaget. Det er også utarbeidet anbudsdokumenter for arbeidet, og kirkevergen har framskaffet et kostnadsoverslag på kr 2 mill + mva. Fellelrådet har vedtatt at innvendig maling skal utføres før en eventuell utbygging av våpenhus med WC og sakristi.

Elektriske ringemaskiner + lukeåpnere bør vurderes i planperioden, ca kr 350 000.

Nordby kirke:

Det er utarbeidet et nytt forslag til adkomst for bevegelseshemmede ved utelukkende å foreta en oppfylling av terrenget foran kirken. Forslaget er godkjent av menighetsrådet, og det er sendt til biskop og riksantikvar for godkjenning der. Inntil videre legges det ut to aluminiumsskinner. Elektriske ringemaskiner, ca. kr. 250.000. Dette fordi det er svært vanskelig adkomst til tårnet. Råteskader i tårnet for ca kr 850.000 ble utbedret høsten 2009 ved hjelp av oppsparte rehabiliteringsmidler - kr 100.000 pr år i 6 år – samt tilskudd fra kommunen på kr 250 000.

Ny arbeidskirke ved Sjøskogen/Vinterbroseieret.

Beboere i området drøfter underhånden muligheter for oppstart av kristent barne- og ungdomsarbeid. Til dette er det ønskelig med lokaler – enten i et utvidet Vinterbroseieret – eller i en ny arbeidskirke. Man har allerede startet opp med gudstjenester på Sjøskogen skole, og det planlegges to slike hvert halvår. Nordby MR har opprettet en lokal komité som har laget et forprosjekt til en framtidig kirke i Sjøskogenområdet.

Kroer kirke:

Her er det under prosjektering en permanent rampe for rullestoler på kirkens sørside. Riksantikvarens folk har vært på befarings, og det vil bli godkjent å lage en ny inngangsdør i våpenhusets sørvegg, der vinduet er plassert i dag. Men de vil ikke godkjenne at det parkeres biler ved rampens fotende. Det er derfor planlagt en ny vei for rullestolbrukere tvers over kirkegården fra parkeringsplassen mot kirkens østvegg.

Kirkens hovedtrapp er svært høy, og det er umulig å finne gode midlertidige løsninger for ramper. Det er montert ringemaskiner i tårnet, men på sikt bør det også skaffes automatiske lukeåpnere.

Stillinger:

Organiststillingen i Nordby ble i 1996 utvidet fra 30 til 60 %. Siden den gang er antall gudstjenester økt noe, antall vielser og begravelser økt betydelig, det samme med antall dåp og konfirmanter. Tilsetting av ungdomsprest i 1998 og trosopplæringsleder i 2007 har gitt betydelig vekst i menighetsarbeidet, og her spiller det kirkemusikalske en stor rolle. Organiststillingen var derfor en av stillingene som ble drøftet under bispevisitasen i 2008. Fellesrådet har vedtatt en økning av denne stillingen til 80 % i første omgang, med virkning fra 1.januar 2009. Midlene til dette ble skaffet ved å øke festeavgiftene på kirkegårdene. På noe sikt bør denne økes til 100 %.

HOVEDFORMÅL 3: KIRKEGÅRDENE.

Omfatter u.kap. 300 - Kirkegårder.

Bemanning: Kirkegårdsforvalter i hel stilling.
Kirkegårdsarbeider i 50 % stilling.

Nøkkeltall:

	Ås	Nordby	Kroer	Sum
Innbyggere i 2009:	9.400	5.500	1.100	16.000
Kirkegårdsarealer (dekar)	25,7	10,5	4,1	40,3
Arealbehov ny k.gård (ca.)	0	7,0	0,0	7,0
Antall begravelser i 2009:	63	29	4	96
- derav kister	39	18	4	61
- derav urner	24	11	0	35
Kremaasjonsprosent	38 %	37 %	0 %	36 %
Antall gravplasser	4000	1.000	425	5425
Antall ledige graver	1050	160	96	1306

Loven krever at det til enhver tid er ledige graver for minst 3 % av kommunens befolkning.

Våre 1306 graver tilsvarer ca 8.2 %.

I Nordby er det regulert 7,0 dekar til utvidelse, men den er ennå ikke ervervet eller opparbeidet.

Handlingsmål - Ressursbehov:

Generelt for alle kirkegårdene:

- * Ta vare på verneverdige gravminner og gravutstyr. Dette kan gjøres ved å la nye gravfestere overta steinene som tilhører gamle gravsteder.
- * Påse at alle gravstøtter er tilstrekkelig sikret mot å velte.

Ås kirkegård og bårehus:

Nye asketrær bør plantes etter hvert som de gamle dør. Felling av disse store trærne er svært kostbart. Alle trærne får hyppig ettersyn. Sommeren 2008 ble det fjernet døde greiner for kr 25 000.

For å få plass til nytt gjerde mellom kirkegårdsutvidelsen og den nye parkeringsplassen, må den ene rekka av furutrær felles. Dette bør gjøres i høst på frossen mark.

Ås MR ønsker med tiden en utvidelse av bårehuset med bl.a. et større møterom.

Nordby kirkegård – ny utvidelse:

Førrige utvidelse på 3 dekar ble tatt i bruk i 1996. Den hadde plass til 194 kistegraver, hvorav drøyt halvparten nå er disponert. Med samme tempo i framtiden vil alle kistegravene være disponert i 2018. En ny utvidelse bør derfor være ferdig opparbeidet og vigslet i rimelig tid før dette. Det er en tidkrevende prosess med mange godkjenningsinstanser, og anleggsarbeidene må gå over to sesonger. Men først må det foretas arkeologiske utgravninger, og grunneier må være med å bestemme når dette kan gjøres. Så må arealet erverves ca år 2015.

Detaljplanleggingen må starte ved utgangen av denne perioden. Da bør det være mulig å få relativt pålitelige kostnadstall på de ulike årene framover.

Det aktuelle arealet er en del av en reguleringsplan fra 1992. Det ble båndlagt et areal på ca 10 dekar, hvorav 3 dekar ble ervervet og opparbeidet umiddelbart som 1. byggetrinn.

Landskapsarkitekt MNLA Torun Hellen fra Ski hadde utarbeidet planer og tegninger, og hun hadde også laget en idéskisse for 2. byggetrinn. Hun jobber for tiden i Oppegård kommune og kan ikke ta flere oppdrag. Men vi står fritt til å bruke hennes idéskisse.

Teknisk etat i Ås kommune er forespurt om å hjelpe til med kostnadstall og eventuelle anbudsdokumenter i sin tid, men de hadde ikke ledig kapasitet.

Vi har følgelig engasjert landskapsarkitekt Nils Skaarer, en tidligere Ås-boer som nå har firma i Rakkestad. Han har vært på befaring og laget en stipulert kostnadsberegning, 3,5 mill + mva.

Det varsles imidlertid at det vil bli nødvendig med erverv av arealet ca år 2015.

Arkeologiske utgravninger i 2014 er kalkulert til ca kr 80 000, planlegging til ca kr 80.000.

Kroer kirkegård og bårhus:

Det hvitmalte stakittgjerdet fra 1987 burde ikke vært godkjent, det er dårlig fundamentert og krever mye oppretting, vasking og maling. På litt sikt bør det byttes ut med tregjerde med samme utforming som vi har på Ås og Nordby. Dette står godt og krever minimalt vedlikehold.

HOVEDFORMÅL 4: ANDRE KIRKELIGE FORMÅL.

Omfatter u.kap. 400 - Andre kirkelige formål og 410 - Trosopplæringsreformen i Nordby.

Dette formålet har lenge kun bestått av ett årlig driftstilskudd til Nordby menighetscenter på kr. 80.000. Nå har fellesrådet gjort vedtak om at disse midlene skal fordeles mellom Nordby menighetscenter og Arbeidskirken i Ås etter behov. For 2010 er tilskuddet redusert til kr 33.000.

Fra og med 2001 fikk vi inn en ny post:

Ungdomspresten i Nordby.

Stillingen ble opprettet i 1997, da med 50 %. Fra mars 2002 ble den utvidet til 100 % stilling, og den lønnes med innsamlede midler, samt et kommunalt tilskudd på kr 200.000 f.o.m. 2006.

Fra 2008 ble det opprettet et nytt underkapittel for **Trosopplæringsreformen i Nordby**. Nordby MR fikk tildelt et beløp på kr 640 000 dette året til oppstart og drift av sitt prosjekt "På vandring gjennom skaperverket." Midlene bevilges av Stortinget, og det er allerede vedtatt at reformen skal føres videre. Det årlige beløpet vil bli regulert i samsvar med lønnsøkningen. Medarbeider er tilsatt.

Fra og med 2011 ville det være ønskelig å få inn en annen ny post, nemlig

ARBEIDSKIRKEN I ÅS:

Arbeidskirken eies og drives av Stiftelsen Ås arbeidskirke.

Bygningen ble oppført ved hjelp av innsamlede midler og stor dugnadsinnsats og stod ferdig i 1985.

Skolene er ikke lenger leietakere, og inntektene består i dag av tilfeldig utleie og ofringer.

De siste årene har driftsutgiftene vært betydelig større enn inntektene.

Årlige utgifter til strøm, renhold, forsikringer, kommunale avgifter og alarmtjenester er ca kr 250 000

Det avholdes ca 20 gudstjenester/høymesser i kirken årlig. Disse er forordnet av biskopen. Etter

kirkeloven er det en kommunal forpliktelse å dekke utgifter til dette.

Arbeidskirken holder årlige loppemarkeder for å styrke økonomien, noe som i år ga ca.190.000 kr i inntekt.

Det meste av vedlikeholdet er i alle år utført på dugnad, men en ser nå at det likevel er behov for et årlig drifts-/vedlikeholdstilskudd på kr. 75.000/år.

Utleien styres av frivillige, og frivillige husverter sørger for tilsyn og vedlikehold på kveldstid og i helgene. Dersom kirkehuset skal fungere som tiltenkt, er det likevel svært ønskelig å opprette en deltidsstilling som vaktmester/kirketjener. Dette vil kreve et lønnstilskudd på. 75.000/år.

VEDLIKEHOLD/REHABILITERING.

Etter vedtak i kommunestyret den 8.12.99 (sak nr. 99/02740) ble det opprettet en ny konto 0.1480

Rehabilitering - kirkelige formål, som blir tildelt kr 150.000 hvert år.

Fra 2004 til og med 2009 er det av disse midlene årlig avsatt til fond kr 100.000, slik at vi i 2009

hadde kr 600.000 til reparasjon av råteskadene samt ny kobberbekledning på tårnet i Nordby kirke.

I tillegg lånte kommunen kr 250 000, slik at vi hadde kr 850 000 til dette prosjektet som ble

gjennomført høsten 2009. Restmidler ca kr 21.000.

For 2010 har fellesrådet brukt de 150.000 til å finansiere betydelige og pålagte utbedringer på de elektriske anleggene i alle kirkene, dertil måtte det tas kr 40.000 av ledige lønnsmidler. Og kr 90.000 av overskuddet fra 2009 til å dekke montering av nye brannalarmsentraler i Nordby og Kroer kirker.

I 2011 må de 150 000 gå til helt nødvendig maling av Nordby kirke og bårhus. Dertil må det sannsynligvis tas ca kr 100.000 av kirkens reservefond for å dekke alle utgifter til dette.

INVESTERINGER

Det finnes nå ingen vedtatte investeringer for kirken i planperioden.

Men det må budsjetteres med ca kr 80.000 til arkeologiske utgravinger ved Nordby kirkegård høsten 2014, samt kr 80.000 til planlegging/anbud. Dertil vil det koste ca kr 550.000 til erverv av et areal på 7 dekar i 2015. Og det må avsettes 3,5 mill + mva til gjennomføring av kirkegårdsutvidelsen i årene 2015/2016.

Ny investeringsplan utenom rammene (tall i 1000 kr):

	2012	2013	2014	2015	2016
Ås kirke, ringemaskiner +lukeåpner					ca 350
Nordby, ringemaskiner					ca 250
Nordby kirkegårdsutvidelse, utgraving/planer/erverv/fullførelse			ca kr 80 ca kr 80	ca 550 ca 2.200	ca 2.200
Kroer kirke, rullestolrampe		ca 250			
Nordby kirke, rullestolrampe (oppfylling)	ca 150				
Kroer kirkegård, nytt gjerde				ca 100	

FORELØPIGE ØKONOMISKE RAMMER TIL DRIFT. MULIGHETER TIL UTGIFTSREDUKSJONER OG INNTEKTSØKNINGER

Ås kirkelige fellesråd er tildelt en foreløpig ramme på kr 6 003 000 samt kr 201.000 som tjenesteyting. Dette tilsvarer 2010-nivå. Virkningen av lønnsoppgjøret vil komme som tillegg, foreløpig stipulert til kr 205.000.

Samtidig sier rådmannen at Ås kommune fortsatt vil ha store økonomiske utfordringer. For å øke handlefriheten, samt øke mulighetene for omprioriteringer, legges det til grunn at etatenes foreløpige nettorammer reduseres med 3 % i forhold til gjeldende plan.

Dette vil for kirkelig fellesråd utgjøre ca kr 180.000.

Fellesrådet er i den situasjon at det er andre organer som i stor grad styrer våre utgifter.

Biskopen bestemmer antall forordnede gudstjenester i de ulike kirkene, og mye av vår øvrige virksomhet er lovpålagt. Fellesrådet kan muligens bestemme at alle vigslar og begravelser skal forrettes fra for eksempel Ås kirke. Men dette vil ikke gi besparelser av stor betydning, siden regelverket ikke tillater permittering i stillinger.

Ved innføring av ny kirkelov ble fellesrådene tilført midler over statsbudsjettet til styrking av administrative stillinger for fellesråd/menighetsråd, slik at disse skulle bli i stand til å utføre sine lovpålagte oppgaver på en tilfredstillende måte. Dermed har vi oppnådd en bemanning som er til å leve med. Det vil følgelig være helt galt å foreta reduksjoner her.

Reduksjon av tilskudd.

En gjennomgang av de siste års regnskap viser at det ikke nytter å høvle noe på vanlige utgiftposter til utstyr, avgifter/forsikringer, brensel, skyss, renhold og kontorleie. Slike poster blir hvert år noe overskredet.

Det utbetales årlige tilskudd til menighetsrådene slik at de skal få noe hjelp til konfirmantundervisningen. Midlene dekker lokalleie og litt av utgiftene til undervisningsmaterieil. Fellesrådet er pålagt å dekke slike utgifter, og i 2004 ble det utbetalt kr 36.000. I tillegg betaler konfirmantene en egenandel, og menighetsrådene må også skyte inn betydelige beløp i dette arbeidet.

Her ble det redusert med kr 20.000 i 2005 fra fellesrådet.

Siste tilskuddspost er driftsstøtten til Nordby menighetscenter som opprinnelig var på kr 80 000 pr. år. Lånet ble nedbetalt i 2008, og fellesrådet har derfor vedtatt at beløpet heretter deles mellom Nordby menighetscenter og Stiftelsen Arbeidskirken i Ås etter behov. **For 2010 måtte dette beløpet reduseres til kr 33.000.**

Øvrige reduksjoner på 2005-budsjettet:

For å skjerme det menighetsbyggende arbeidet mest mulig, ble det nødvendig å fjerne møtegodtgjørelsen til fellesrådet (kr 17.000), redusere kursmidler med kr 10.000, halvere utgifter til organistvikarer (kr 27.000), og redusere vedlikeholdet på kirkegårdene med kr 18.000. Det vil derfor bli veldig vanskelig å kutte mer på fellesrådets utgifter i 2011.

Følgende inntektsøkning ble gjennomført fra 1.1 2009:

Økning av kirkegårdsavgiftene er fellesrådets eneste mulighet til å øke sine inntekter utover rammetilskuddet fra kommunen. Følgende endring ble gjennomført fra 1.januar 2009, slik at vi nå er noenlunde på linje med øvrige kommuner.

	Fra 1.1.07:	Fra 1.1.09:
Festeavgift pr grav pr år	150	200
Gravlegging utenbygds kiste	5.000	6.000
Gravlegging utenbygds urne	1.000	1.200
Oppretting av gravminne, liten	400	500
Oppretting av gravminne, stor	600	700
Gravstell pr. år inkl. planter	800	1.000
Vanning, lusing pr. år	400	500

Inntektsøkningen vil være avhengig av antall fornyede festeavtaler og antall nye begravelser. Det er følgelig vanskelig å gi et eksakt beløp, men det vil ligge i størrelsesorden kr 100.000.

Seremoniavgifter.

De fleste fellesråd har innført ”seremoniavgift” for bruk av kirken ved vielse og begravelse av utenbygdsboende, noen også for innenbygdsboende. Slike avgifter skal etter kirkelovens § 20 godkjennes av bispedømmerrådet. I Ås er det tidligere vedtatt å innkreve kr 2.000 for leie av kirken til utensokns begravelse.

Fra 1.1.09 ble det vedtatt å innkreve kr 2.000 for leie av kirken også til utensokns vielse.

Sykelønn - bruk av vikarer – vakanser.

Etter innføring av ny kirkelov pr. 1.1.1997 får Ås kirkelige fellesråd som egen virksomhet refundert sykelønn fra Rikstrygdeverket ved sykdom ut over 16 dager.

Erfaringen viser at det i liten grad blir benyttet vikarer ved korttidsfravær blant de kontortilsatte og kirkegårdsarbeiderne. Mye mer blant kateketer og menighetssekretærer. Og vikar må alltid benyttes for organist og kirketjener.

Refundert sykelønn varierer sterkt fra et år til et annet. Så langt har overskuddet - det som ikke nyttes til vikarlønn - gått med til å dekke overforbruk på mange andre budsjettposter på slutten av året (strøm, forsikringer, avgifter, skyss m.m.).

Ved ledighet i stillinger kan det overveies å vente noe med tilsetting for å spare lønnsutgifter, men dette vil alltid være til skade for virksomheten. Erfaring viser tydelig at det tar lang tid å bygge opp igjen et tilbud som tidligere har ligget nede en tid.

STATSTILSKUDET TIL FELLESRÅDENE.

I forbindelse med innføring av ny kirkelov fra 1997 ble det bevilget 100 millioner til landets fellestråd for å styrke deres administrasjon slik at de ble i stand til å håndtere sine nye og utvidete oppgaver. Ås sin andel var på ca kr 390 000 det første året. Deretter er det blitt gradvis redusert av Stortinget, og fra 2009 er det helt borte.

Kirkevergens forslag til eventuell reduksjon med 3 % - kr 180 000.

Vi ser ingen mulighet til å øke våre inntekter dette året, følgelig må det bli reduksjoner i utgiftsposter. En gjennomgang av de siste årenes regnskaper viser varierende merforbruk på artene 1-2; kjøp av varer og tjenester, på alle våre underkapitler. Dette kan skyldes prisstigninger, økt skyssgodtgjøring, drift av alarmer, mer bruk av mobiltelefon, økte utgifter til kontingenter og kopieringsavtaler. Budsjettbeløpene på disse postene har vi ikke klart å øke fra år til år på grunn av trange rammer, noe som gjør at vi her har urealistiske lave beløp. Det er derfor ikke mulig å foreta reduksjoner på disse postene uten å redusere tjenestene.

Det som har reddet fellestrådet økonomi de fleste årene, er enten en uventet inntekt av sykepengen, eller større inntekt på festeavgifter enn budsjettet. Men i 2008 fikk vi et underskudd på kr 155 000, noe som reduserte vårt disposisjonsfond til kr 88 000.

Vi vet ingenting om sykefraværet neste år, men vi kan ikke budsjettere med sykepengen i en så liten virksomhet som vår.

En eventuell økning av det stipulerte inntektsbeløpet på festeavgiftene vil heller ikke være forsvarlig, siden dette ble økt fra kr 240 000 til kr 363 000 fra 1.01.09.

Følgelig har vi ikke annet å redusere på enn de rene tilskuddene som utbetales til stiftelsene Ås arbeidskirke og Nordby menighetssenter, samt tilskudd til konfirmantundervisning og godtgjørelse for klokkertjeneste på søndager i Ås og Nordby:

- tilskudd til stiftelsene Ås arbeidskirke og Nordby menighetssenter	33.000
- tilskudd til Ås MR til konfirmantundervisning	8.000
- godtgjørelse til Ås MR for klokkerfunksjoner	28.000
- tilskudd til Nordby MR til konf.undervisning	6.000
- godtgjørelse til Nordby MR for klokkerfunksjoner	17.000
- tilskudd til Kroer MR til konf.undervisning	<u>2.000</u>
	94.000

Men godtgjørelsen for klokkertjenesten bør ikke røres. Det vil i så fall bli vanskeligere å rekruttere frivillige til denne viktige tjenesten.

AU vil anbefale at eventuelle kutt tas i nevnte rekkefølge: tilskuddet til stiftelsene, deretter konfirmantene og til sist klokkerstillingene.

Fellestrådet innstilling til kommunestyret:

1.a. Fellestrådet oversender dette forslaget til driftsbudsjett for 2011-2014 og ber Ås kommune om en rammeoverføring inkl. kommunal tjenesteyting på **kr 5 989 000 + ca kr 205 000** til lønn som følge av det sentrale lønnsoppgjøret pr 1.05.10.
Dette er en videreføring av 2010-nivå.

1.b. Utgiftssiden i budsjettet er svært presset etter flere år med nedskjæringer, mens prisene på varer og tjenester er stigende.
Inntektssiden ble styrket i 2009 ved at festeavgiftene ble økt, noe som ble beregnet å gi en inntektsøkning på ca 100.000 kr/år. Dette ble gjort for å finansiere en helt nødvendig økning av organiststillingen i Nordby fra 60 – 80 %.

En reduksjon av budsjettet på 3 % (=180.000 kr) vil ikke kunne gjennomføres uten en tilsvarende reduksjon av stillinger. I tillegg må man eventuelt fjerne driftsstøtten til stiftelsene Ås arbeidskirke og Nordby menighetssenter som allerede er nede på lave kr 33 000 + øvrige tilskudd til menighetsrådene for klokkefunksjonene i Ås og Nordby. Disse er lovpålagt. Fellestrådet vil sterkt advare mot dette.

- 2.a. REHABILITERING:** Prioriterte tiltak innenfor tildelt ramme på kr 150.000 årlig:
2011 - utvendig maling av Nordby kirke og bårhus, kr 150.000 + kr 100.000 fra fond.
2012 - 2014 avsettes kr 150.000 årlig til innvendig oppussing av Ås kirke.

- 2.b.** Det bes om at den årlige bevilgning til rehabilitering økes fra kr 150 000 til kr 200 000. Dette fordi listen i punktet ovenfor viser at kirken har et etterslep av relativt kostnadskreven investeringer og rehabiliteringsprosjekter som det er viktig å få utført. Og det er temmelig sikkert at maling av Nordby kirke og bårhus vil koste minst kr 250 000.

2.c. INVESTERINGSBEHOV I PERIODEN 2012 – 2017 (utenom tildelt ramme):

2012	Nordby kirke	Rullestolrampe, oppfylling	ca kr 150 000
2013	Kroer kirke	Rullestolrampe	ca kr 250 000
2014	Nordby kirkegård	Arkeologiske utgravinger	ca kr 80 000
2014	Nordby kirkegård	Anbudsdokumenter og planer	ca kr 80 000
2015	Kroer kirkegård	Nytt gjerde	ca kr 100 000
2015	Nordby kirkegård	Erverv av areal, 7 dekar	ca kr 550 000
2015	Nordby kirkegård	Opparbeidelse	ca kr 2,2 mill
2016	Nordby kirkegård	Ferdigstillelse	ca kr 2,2 mill
2016	Ås kirke	Ringemaskiner og lukeåpnere	ca kr 350 000
2016	Nordby kirke	Ringemaskiner	ca kr 250 000
2017	Senterkirke, Vinterbro	Forprosjekt	ca kr 100 000

Vi vil dessuten peke på behovet for en innvendig renovering av Ås kirke til ca kr 2,5 mill, samt et ønskelig påbygg inneholdende lagerrom m.m.

Ås, 29.09.10.

Gerhard Winge, sign.
kirkeverge.

Vedlegg 15: Budsjett kontroll og tilsyn 2011

KONTROLLUTVALGET I ÅS KOMMUNE SÆRUTSKRIFT

fra kontrollutvalgets møte den 5. oktober 2010:

KU-sak 24/10 BUDSJETT FOR KONTROLL OG TILSYN 2011

Sekretariatets innstilling:

1. Ås kommunes utgifter til sekretariat og utvalgets egne utgifter for 2011 budsjetteres til kr 215 000.
2. Kontrollutvalget ber om at styret for distriktsrevisjonen legger fram sitt budsjett snarest. For de kommende år bes styret legge fram budsjett for det kommende år og økonomiplanen innen 15. august.
3. Budsjettforslaget oversendes Ås kommunestyre og skal inngå i kommunens budsjett for 2011.

Kontrollutvalgets behandling 05.10.2010:

Revisjonssjefen la fram revisjonens budsjettforslag i møtet. Håkon L. Henriksen orienterte om at styret for distriktsrevisjonen nylig hadde bedt om at budsjettforslaget for framtida oversendes kontrollutvalgene på et langt tidligere tidspunkt. Henriksen foreslo at revisjonens budsjettforslag med en andel på kr 910 000 for Ås kommune i 2011 legges inn i kontrollutvalgets budsjettforslag.

Votering:

Lederens forslag ble enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalgets vedtak 05.10.2010:

1. Ås kommunes utgifter til revisjonen, sekretariatet og utvalgets egne utgifter for 2011 budsjetteres til kr 1 125 000.
2. Budsjettforslaget oversendes Ås kommunestyre og skal inngå i kommunens budsjett for 2011.

Ås, den 11.oktober 2010

Jan T. Løkken
sekretær

Vedlegg: KU-sak 24/10

KU-sak 24/10 BUDSJETT FOR KONTROLL OG TILSYN 2011

Saksbehandler: Jan T. Løkken	Arkivnr: 219	Saknr.: 10/3021
Utvalg	Sak nr.	Møtedato
Kontrollutvalget	24/10	05.10.2010

Sekretariatets innstilling:

4. Ås kommunes utgifter til sekretariat og utvalgets egne utgifter for 2011 budsjetteres til kr 215 000.
5. Kontrollutvalget ber om at styret for distriktsrevisjonen legger fram sitt budsjett snarest. For de kommende år bes styret legge fram budsjett for det kommende år og økonomiplanen innen 15. august.
6. Budsjettforslaget oversendes Ås kommunestyre og skal inngå i kommunens budsjett for 2011.

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Kontrollutvalget
Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt:

FIKS budsjett for 2011 og økonomiplan for 2011 - 2014

SAKSUTREDNING:

Kontrollutvalget skal innstille om budsjett for kontroll og tilsyn i kommunen, jf. forskrift om kontrollutvalg §18: ” *Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapetets/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.*

Der kommunen eller fylkeskommunen har en egen revisjon avgir revisjonen innstilling til kontrollutvalget om budsjett for revisjonen”

Budsjettforslaget skal inneholde utgifter til revisjon, sekretariatsfunksjon og kontrollutvalgets egne utgifter.

Kostnader til revisjon

Etter en overgangsfase har Follo distriktsrevisjon overtatt som revisor for Ås kommune fra 1. juli 2010. Fra budsjettåret 2011 skal kontrollutvalgets budsjett for revisjon basere seg på forslag fra styret for distriktsrevisjonen.

Det foreligger ennå ikke noe budsjettforslag fra distriktsrevisjonen og dette vanskeliggjør oppfyllelsen av forskriftenes bestemmelse, jf. ovenfor.

Dersom kontrollutvalget for framtida skal ha en reell innflytelse og kontroll med budsjettet for revisjonen, bør dette foreligge på et langt tidligere tidspunkt. I henhold til vedtektene skal styret for revisjonen gjennomføre et årlig dialogmøte med eierne som skal gi innspill til budsjettprosessen innen 30.6. Budsjettforslaget for det kommende år og økonomiplan for de neste fire årene bør bli oversendt til kontrollutvalget seinest 15. august. Vi foreslår at kontrollutvalget gjør en formell henvendelse til distriktsrevisjonen om dette og at kommunens representant i styret også tar dette opp i styret.

Budsjettet for distriktsrevisjonen skal i hovedsak sikre revisjon av regnskapet og forvaltningsrevisjon.

Pga. Ås og Nesodden (kommunestyrevedtak i juni 2010) inntreden i FOR fra 2011 kan ikke tidligere budsjett videreføres.

Kontrollutvalget har flere ganger drøftet omfanget av forvaltningsrevisjonen. Vi minner om at Fars vedtekter (§ 7 2. ledd) bestemmer at slik revisjon ut over ett pr. år skal bekostes av den enkelte deltakerkommune. Dersom kontrollutvalget ønsker flere forvaltningsrevisjonsprosjekt i 2011, kan utvalget enten foreslå dette i budsjettforslaget nå eller de kan ta forslag om tilleggsbevilgning når evt. behovet for flere prosjekt er avklart i utvalget. For ett ekstra prosjekt bør det beregnes minimum kr 150 000,- eks. mva. i kostnader. Et ekstra prosjekt kan bestilles hos distriktsrevisjonen eller konkurranseutsettes.

Kostnader til sekretariatfunksjonen

Sekretariatsfunksjonen til kontrollutvalget skal også inngå i budsjettet for tilsyn og kontroll. FIKS har syv kommuner (Nesodden medlem fra f.k. nyttår)som deltakere og sekretariatet består av 1 ½ årsverk. Sekretariatet forbereder og følger opp kontrollutvalgets møter, har sekretæransvaret og utreder saker for kontrollutvalget. FIKS tar også hånd om selskapskontrollen for kommunene. Sekretariatets driftsutgifter fordeles med et likt basistilskudd på hver kommune som utgjør 50% av driftskostnadene og de resterende 50% av driftskostnadene fordeles etter folketall. Styret for FIKS har vedtatt et budsjett for 2011 på kr 1 268 000,-. Pga vakanser etc. i sekretariatet viste regnskapet for 2009 et overskudd og styret for FIKS har vedtatt å tilbakeføre deler av dette til kommunene. For Ås sin del utgjør dette overskuddet kr 23 600,- og dette vil bli fratrukket kommunens andel av sekretariatets utgifter for 2011.

Nesodden blir etter planen blir medlem av FIKS fra 2011 og utvidelsen skjer innefor dagens bemanning. Dette fører også til en reduksjon i deltakernes bidrag til FIKS. Ås kommunes netto andel av kostnadene til sekretariatsfunksjonen for 2011 settes til **kr 150 000,-**. Ås sin andel i 2010 var på kr 180 000,-. Forslaget til budsjett for 2011 er derfor en reduksjon på ca 20% i forhold til 2010.

Kontrollutvalgets egne kostnader

Styret for FIKS har vedtatt å arrangere ett to dagers kurs for de nye kontrollutvalgene høsten 2011. Dette kommer istedenfor det årlige faglige forumsmøtet. Sekretariatet har anslått at dette vil koste ca kr 3 000,- pr. deltaker. I tillegg har kontrollutvalget pleid å delta i den nasjonale kontrollutvalgskonferansen og kr 30 000,- bør eventuelt foreslås til dette formålet også i 2011. Til sammen blir dette kr 60 000 til kurs og

konferanser. Sekretariatet antar at kontrollutvalget vil ha behov for 9 møter, inkludert kurset, i 2011. Møteutgiftene budsjetteres med utgangspunkt i reglementet for godtgjørelse til folkevalgte i Ås kommune og er ikke inkludert i utvalgets eget budsjettforslag.

Oppsummering

Budsjett for 2011 og for de to foregående år.

	2009	2010	2011
Kommunerevisor	858 000	403 000	
Follo distriktsrevisjon		862 733	
Kurs - opplæring	20 000	25 000	60 000
Andre driftsutgifter	5 000	5 000	5 000
Sekretariatsbistand	177 250	180 000	150 000
Sum	1 060 250	1 475 733	215 000